Spolufinancováno Evropskou unií

Ministerstvo pro místní rozvoj

Vstupní analýza

Jičín

Jan Hladík

Září, 2026

Dokument vznikl v rámci realizace projektu „Systematická koordinace sociálního začleňování“, reg. číslo CZ.03.02.02/00/22_004/0005318. Projekt je spolufinancovaný z ESF ČR prostřednictvím OPZ+.

Terénní šetření realizoval: Jan Hladík

Na finalizaci zprávy se podíleli: Petra Březovská, Adam Bedřich, Martina Tauberová Palečková, Lucie Novák-Černá, Gabriel Malý, Kristýna Jůzová Kotalová, Jana Chovancová, Barbora Halířová, Petra Hrubá

Kontakt:

Jan Hladík, Oddělení soudržnosti a implementace bydlení (jan.hladik@mmr.gov.cz)

Odbor rozvoje bydlení a soudržnosti MMR ČR

www.socialni-zaclenovani.cz

Text neprošel jazykovou korekturou.

Obsah:

Manažerské shrnutí ... 7
Účel vstupní analýzy ... 9
Metodologie ... 9
Standardy výzkumné práce Odboru rozvoje bydlení a soudržnosti ... 10
Práce s etnicky senzitivními daty ... 12
Charakteristika územního celku ... 13
Popis sociálního vyloučení v území ... 16
Index sociálního vyloučení a jeho dimenze ... 16
Lokalizace sociálního vyloučení ... 17
Bydlení ... 21
Bytový fond obce, jeho udržitelnost a využití ... 21
Chráněné bydlení ... 21
Procesy přidělování bytů v bytovém fondu obce ... 22
Výše nájemného a udržitelnost bytového fondu obce ... 23
Prevence ztráty bydlení (procesy řešení dluhů, stížností) ... 23
Bytová nouze ... 24
Osoby bez přístřeší ... 26
Noclehárna (Sociální služby města Jičína) ... 27
Azylový dům (Sociální služby města Jičína) ... 28
Bezpečnost a prevence kriminality ... 28
Asistenti prevenci kriminality ... 30
Osoby bez přístřeší ... 30
Drogová scéna ... 30
Preventivní aktivity ... 31
Probační a mediační služba ... 31
Ohrožené rodiny a děti (volný čas) ... 32
Sociální služby a možnosti volnočasových aktivit ... 32
Činnost OSPOD Jičín v roce 2025 ... 32
Služby pro mládež a pro rodiny s dětmi ... 33
Vzdělávání ... 34
Prevence ... 39
Zadlužení a exekuce ... 40
Služby poskytující oddlužení v obci ... 43
Zaměstnanost ... 43

Dlouhodobá nezaměstnanost ... 44
Vzdělanostní struktura nezaměstnaných ... 45
Aktivní politika zaměstnanosti ... 45
Sociální podnikání ... 47
Čerpání dávek státní sociální podpory a hmotné nouze ... 47
Příspěvek na bydlení ... 47
Doplatek na bydlení ... 48
Příspěvek na živobytí ... 50
Mimořádná okamžitá pomoc ... 51
Přídavek na dítě ... 52
Zdraví ... 53
Problematika duševního zdraví ... 53
Problematika látkových závislostí ... 54
Dostupnost a návaznost služeb pro rodiny dětí se zdravotním postižením na Jičínsku ... 54
Příspěvek na péči ... 54
Soužití a participace ... 55
Plán rozvoje služeb a memorandum o spolupráci ... 57
Shrnutí hlavních zjištění ... 58
Seznam literatury ... 60
Přílohy ... 61

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Struktura vlastnictví domů podle typu vlastníka v roce 2021 15
Tabulka 2 – Struktura vlastnictví domů podle typu vlastníka v roce 2021 15
Tabulka 3 – Průměrný měsíční počet příjemců a SPO příspěvku na živobytí dle ulic 18
Tabulka 4 – Průměrný měsíční počet příjemců a SPO doplatku na bydlení dle ulic 18
Tabulka 5 – Ubytovny v Jičíně evidované dle § 21a zákona č. 258/2000 Sb. 18
Tabulka 6 – Data k bytové nouzi v Jičíně – rok 2024 (podklad RIA) 25
Tabulka 7 – Bytová nouze v SO ORP Jičín (2024) 25
Tabulka 8 – Osoby bez přístřeší v Jičíně 26
Tabulka 9 – Klienti noclehárny SSM Jičín 27
Tabulka 10 – Klienti AD Jičín 28
Tabulka 11 – Skladba kriminální činnosti v Jičíně v roce 2025 29
Tabulka 12 – Data OSPOD 33
Tabulka 13 – Personální zajištění OSPOD 33
Tabulka 14 – Základní školy v Jičíně 34
Tabulka 15 – ZŠ v Jičíně (SVP) 37
Tabulka 16 – MŠ v Jičíně (SVP) 38
Tabulka 17 – Počet a podíl osob v oddlužení v Jičíně 42
Tabulka 18 – Počty osob v osobním bankrotu v Jičíně dle věkových skupin 42
Tabulka 19 – Nástroje APZ v KoP Jičín k 31. 12. 2025 46
Tabulka 20 – Příspěvek na bydlení – průměrný měsíční počet za rok 48
Tabulka 21 – Vývoj počtu vyplacených DnB v Jičíně podle typu bydlení za rok 49
Tabulka 22 – Doplatek na bydlení ve vybraných typech bydlení (průměrný měsíční počet za rok) 50
Tabulka 23 – Průměrný měsíční počet vyplacených PnŽ v Jičíně 51
Tabulka 24 – Vývoj průměrného měsíčního počtu SPO u vyplacených PnŽ v Jičíně podle typu bydlení 51
Tabulka 25 – Počet vyplacených MOP v Jičíně podle typu 52
Tabulka 26 – Mimořádná okamžitá pomoc – průměrná výše vyplacených dávek v kalendářním roce 52
Tabulka 27 - Počet vyplacený PnD na 100 obyvatel za průměrný měsíc 52

Seznam grafů

Graf 1 – Hodnoty indexu sociálního vyloučení v letech 2016-2024 7
Graf 2 - Vývoj počtu obyvatel v Jičíně v letech 2016–2025 13
Graf 3 – Pohyb obyvatelstva Jičína (2016-2025) 13
Graf 4 - Věková struktura obyvatel Jičína v letech 2016–2025 14
Graf 5 – Struktura obyvatel Jičína ve věku 15+ let podle vzdělání 14
Graf 6 – Vývoj indexu sociálního vyloučení 16
Graf 7 – Jednotlivé dimenze sociálního vyloučení v Jičíně (2016-2024) 17
Graf 8 – Vývoj počtu předčasných odchodů ze ZŠ v Jičíně (běžné třídy) 35
Graf 9 – Vývoj % podílu předčasných odchodů ze ZŠ (běžné třídy) 36
Graf 10 – Vývoj podílu osob v exekuci (v %) 40
Graf 11 – Počet osob v exekuci a počet exekucí v Jičíně 41
Graf 12 – Vývoj podílu osob v exekuci v Jičíně (v %) 41
Graf 13 – Vývoj počtu osob v exekuci a osobním bankrotu v Jičíně 42
Graf 14 – Vývoj celkové nezaměstnanosti (v %) 44
Graf 15 – Podíl příjemců PnB v průměrném měsíci daného roku (v %) 48
Graf 16 – Vývoj % podílu příjemců DnB 49
Graf 17 – Vývoj podílu příjemců PnŽ (v %) 50
Graf 18 – Vývoj podílu příjemců PnP 55

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Spádové oblasti jičínských ZŠ 35

Seznam příloh

Příloha 1 - Typologie sociálního vyloučení v území (Vališová 2017) 61
Příloha 2 - Seznam členů poradního sboru ÚP 61

Seznam zkratek

AD – azylový dům

APK – asistent prevence kriminality

CDZ – Centrum duševního zdraví

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

DPS – domov pro seniory

DnB – Doplatek na bydlení (dávka pomoci v hmotné nouzi)

HN – Hmotná nouze

KoP ÚP ČR – kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR

MěÚ – městský úřad

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

MOP – mimořádná okamžitá pomoc (dávka pomoci v hmotné nouzi)

MP – Městská policie

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

MŠ – mateřská škola

MVČR – Ministerstvo vnitra ČR

NNO – nevládní nezisková organizace

NZDM – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

OPL – omamné a psychotropní látky

OPP – obecně prospěšné práce

ORBaS – Odbor rozvoje bydlení a soudržnosti

OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí

PČR – Policie ČR

PnB – příspěvek na bydlení (dávka státní sociální podpory)

PnŽ – příspěvek na živobytí (dávka pomoci v hmotné nouzi)

PPP – Pedagogicko-psychologická poradna

SAS – sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

SO ORP – Správní obvod obce s rozšířenou působností

SPO – společně posuzované osoby

SPC – Speciálně pedagogické centrum

SSP – státní sociální podpora

SŠ – střední škola

SVP – speciální vzdělávací potřeby

TP – těžké postižení

UoZ – uchazeč o zaměstnání

ÚP – Úřad práce ČR

VPP – veřejně prospěšné práce

VS – veřejná služba

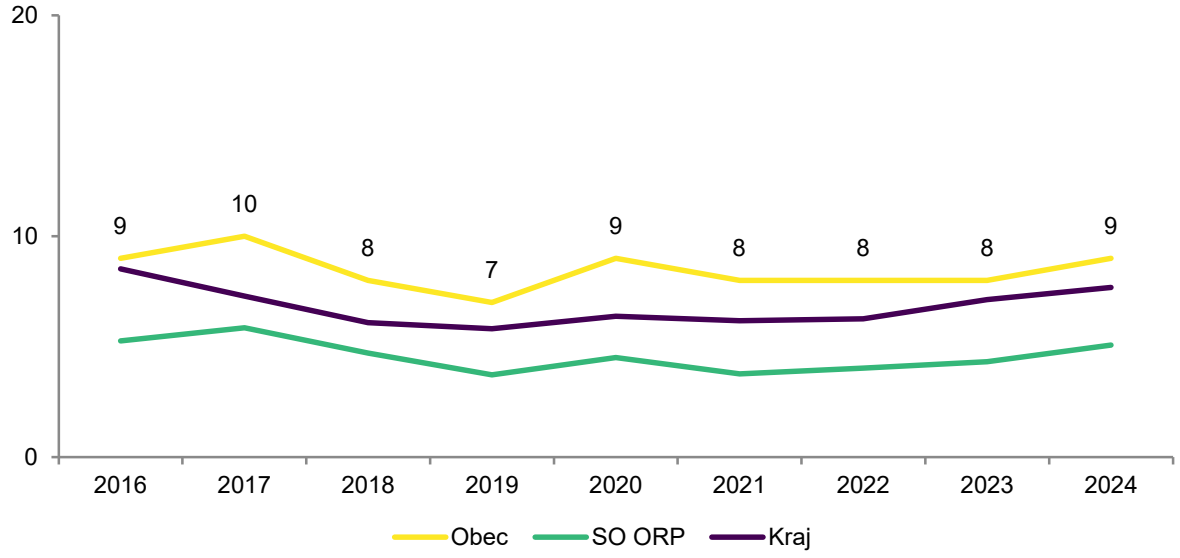
ZŠ – základní škola

ZTP/P – zvlášť těžké postižení/s průvodcem

Manažerské shrnutí

Jičín se podle Indexu sociálního vyloučení pohybuje ve středním pásmu obcí ohrožených sociálním vyloučením, v roce 2024 dosáhl 9 bodů. V posledních dvou letech došlo v meziročním porovnání ke zhoršení v dimenzi vyloučení z bydlení (tj. zvýšil se podíl příjemců příspěvku na bydlení).

Graf 1 – Hodnoty indexu sociálního vyloučení v letech 2016-2024

Zdroj: OSZ, ORBaS

Bydlení: Ve městě není jedna jasně vymezená sociálně vyloučená lokalita, znevýhodnění je prostorově rozptýlené. V roce 2025 byla patrná koncentrace příjemců dávek hmotné nouze v Balbínově ulici a ulici Na Hrádku, tedy v okolí dvou soukromých ubytoven.

Materiální chudoba se posouvá do ubytoven. Obecný růst příspěvků na bydlení se ve stále větší míře týká zejména seniorských a menších domácností. Ještě výraznější je proměna doplatku na bydlení: v roce 2019 připadalo 66 % jeho výplat na standardní byty a 29 % na ubytovací zařízení, v roce 2025 už jen 33 % na byty a 60 % na ubytovny. Sociální nouze se tak stále více koncentruje do méně stabilních a méně standardních forem bydlení.

Počet osob bez přístřeší se dlouhodobě pohybuje přibližně okolo dvaceti a zhruba polovina z nich využívá noclehárnu, v území však dosud chybí nízkoprahové denní centrum. Noclehárna a azylový dům vytvářejí důležitou záchrannou síť, zásadním problémem je však nedostatek navazujícího standardního bydlení.

Bezpečnost: Bezpečnostní situace v samotném Jičíně je místními aktéry hodnocena jako celkově stabilní a ubytovny nejsou vnímány jako významný zdroj bezpečnostních problémů. Funguje Komise prevence kriminality a připravuje se nový strategický dokument prevence. Drogová scéna je početně omezená a skrytá.

Ohrožené děti a vzdělávání: OSPOD v roce 2025 nově evidoval 382 případů rodin a na konci roku vedl 311 případů, z péče rodičů bylo odebráno 14 dětí, ve 13 případech zejména kvůli zanedbávání péče a výchovy. Ve vzdělávání je celková školní úspěšnost příznivá – předčasně ukončili povinnou školní docházku tři z 296 vycházejících žáků. Hlavní nerovnost spočívá v nerovnoměrné koncentraci sociálně znevýhodněných a také cizojazyčných žáků.

Zadlužení: Ve 2. čtvrtletí 2026 bylo v exekuci 692 obyvatel Jičína starších 15 let, tedy 5,1 %, a bylo proti nim vedeno 3 256 exekucí. Podíl je nižší než krajský i celostátní průměr, problémem však zůstává

kumulace více exekucí a vysoké částky dluhů. U sociálně vyloučených domácností se předlužení často neřeší samostatně, ale až spolu s problémy bydlení nebo příjmů, v území proto chybí výraznější terénní forma dluhového poradenství, která by aktivněji oslovovala zejména obyvatele ubytoven.

Zaměstnanost a pracovní podpora: Nezaměstnanost v regionu samotném zůstává relativně nízká (k lednu 2026 byl podíl nezaměstnaných 4, 06 %). Hlavní problém představuje uplatnění dlouhodobě nezaměstnaných a nízkokvalifikovaných osob s kumulací zdravotních, dluhových a sociálních bariér. V Jičíně chybí systematické prostupné či tréninkové zaměstnávání s pracovním mentorem, Technické služby tuto roli částečně suplují bez odpovídající podpory. Omezená je rovněž nabídka individualizovaného podporovaného zaměstnávání pro osoby s těžším zdravotním postižením.

Zdraví a sociální služby: Jičín má poměrně širokou síť zdravotních a sociálních služeb, klíčovou mezerou je však rychle dostupná krizová a krátkodobá terapeutická pomoc, zejména pro děti mladší 16 let, a obecný nedostatek dětských psychiatrů. Chybí také některé návazné služby pro osoby se zdravotním postižením a dostatečné pokrytí mobilní hospicovou péčí.

Koordinace a participace: Síť místních institucí a organizací je široká, spolupráce však v řadě oblastí závisí na osobních vazbách a projektových platformách. Město nemá systematický způsob aktivního oslovování obtížně dosažitelných skupin při participaci a účast obyvatel na některých veřejných aktivitách je nízká. Pro další rozvoj je důležitá stabilnější koordinace mezi městem, školami, sociálními a zdravotními službami a větší důraz na terénní a komunitní práci.

Účel vstupní analýzy

Cílem vstupní analýzy města Jičín je poskytnout podklad a dat pro plánování sociální politiky v obci. Analýza popisuje současnou sociální situaci v obci s důrazem na sociálně znevýhodněné a vyloučené skupiny obyvatel, domácnosti i jednotlivce.

Vstupní analýza se zabývá širšími okolnostmi existence sociálního vyloučení v Jičíně. Zásadní pozornost je upřena na identifikaci a popis sociálně vyloučených objektů nebo objektů ohrožených sociálním vyloučením a jejich obyvatel, na typ sociálního vyloučení, původ a mechanismy jeho vzniku ve městě.

Dále se analýza věnuje přesnějšímu definování cílových skupin intervence Odboru rozvoje bydlení a soudržnosti, identifikaci problémů a potřeb cílových skupin primárně v oblastech bezpečnost, ohrožená rodina, bydlení, zadlužení, vzdělání, participace, zaměstnanost a zdraví.

Vstupní analýza má posloužit jako základní informační materiál pro efektivní spolupráci ORBaS s městem a dalšími aktéry sdruženými v lokálním partnerství. Je analytickým podkladem pro tvorbu strategických dokumentů a bude k dispozici členům lokálního partnerství při činnosti pracovních skupin. Zároveň analýza poslouží jako výchozí materiál pro další analytickou práci ORBaS a evaluaci výsledků její činnosti v území.

Metodologie

Výzkum využil ve své metodologii kombinaci kvalitativních a kvantitativních metod, kdy jsou analyzována sebraná kvantitativní (povětšinou číselné řady) a kvalitativní data (např. polostrukturované rozhovory) společně. Další z metod uplatněných v předkládané analýze byl i tzv. desk research, tedy sekundární analýza dostupných zdrojů. Tato metoda spočívá ve získávání a analyzování dat získaných od institucionálních aktérů, případně agregací z již zpracovaných analýz. Polostrukturované hloubkové rozhovory byly anonymizovaně přepsány a zpracovány pomocí metody otevřeného kódování v programu MaxQDA. Jednotliví respondenti byli rekrutováni na základě vztahu k vydefinovaným tématům vstupní analýzy. Sběr dat probíhal od května do července 2026.

Do terénního výzkumu byly zapojeny následující respondenti, za jejichž participaci a sdílení informací jim patří dík.

Tabulka 1 – přehled respondentů a realizovaných rozhovorů v rámci výzkumu

Instituce	počet a typ rozhovorů	počet respondentek a respondentů
OSVZ	1 polostrukturovaný	1
NZDM Exit	1 polostrukturovaný	1
Apropo Jičín	1 polostrukturovaný	1
Charita Jičín	1 polostrukturovaný	1
SAS Charita Jičín	1 polostrukturovaný	2
Dušedílna	1 polostrukturovaný	2
PČR OOP Jičín	1 skupinový	3
Technická správa města Jičín	1 polostrukturovaný	2
ÚP KoP Jičín	1 polostrukturovaný	3
PMS	1 polostrukturovaný	2

MP	1 polostrukturovaný	1
Sociální služby města Jičína	1 skupinový	3
Manželská a rodinná poradna Jičín	1 polostrukturovaný	1
Občanská poradna	1 polostrukturovaný	1
Laxus, z. ú.	1 polostrukturovaný	1
CDZ	1 polostrukturovaný	1
MAS Otevřené zahrady Jičínska	1 polostrukturovaný	3
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy	1 polostrukturovaný	1
Oddělení veřejných zakázek Jičín	1 polostrukturovaný	1
OSPOD	1 skupinový	5
PPP/SPC	2 polostrukturované	2
Aufori	1 polostrukturovaný	2
Semiramis	1 polostrukturovaný	2
Fara Jičín	1 polostrukturovaný	1
K-klub středisko volného času	1 polostrukturovaný	1
Oblastní nemocnice Jičín	1 polostrukturovaný	2
ZŠ 17. listopadu (I. ZŠ)	1 polostrukturovaný	4
ZŠ Husova (II. ZŠ)	1 polostrukturovaný	2
ZŠ Poděbradova (III. ZŠ)	1 polostrukturovaný	1
ZŠ Železnická (IV. ZŠ)	1 polostrukturovaný	1
Základní škola a praktická škola Soudná	1 polostrukturovaný	2
MŠ u Kina	1 polostrukturovaný	1
MŠ Fügnerova	1 polostrukturovaný	1
MŠ Máj	1 polostrukturovaný	1
MŠ Větrov	1 polostrukturovaný	1
MŠ Kubína	1 polostrukturovaný	1
Adiktologická ambulance	1 polostrukturovaný	1
zástupci romské komunity	2 polostrukturované	2
Knihovna Václava Čtvrtka v Jičíně	1 polostrukturovaný	1
Prádelna Veronika – sociální podnik	1 polostrukturovaný	1
SAS Sasanka	1 polostrukturovaný	2
Správa nemovitostí města Jičína, a.s.	1 polostrukturovaný	2
obyvatelé ubytoven (i neoficiálních)	polostrukturované	13
osoby bez přístřeší	3 polostrukturované	5

Zdroj: ORBaS

Standardy výzkumné práce Odboru rozvoje bydlení a soudržnosti

Výzkumníci Odboru rozvoje bydlení a soudržnosti (dále jen ORBaS) ctí obecně uznávané standardy kvality a etiky výzkumné práce. Při své práci se výzkumníci ORBaS řídí i Etickým kodexem výzkumníků Odboru rozvoje bydlení a soudržnosti, který ukotvuje mimo jiné práci s citlivými daty či nestrannost vůči subjektům v terénu. Ve zprávách o výsledcích výzkumníci v ORBaS jasně rozlišují mezi poznatky

zjištěnými od respondentů, svou interpretací těchto poznatků a jakýmikoliv doporučeními na nich založenými. Použití tohoto kodexu mj. znamená, že v šetření není narušeno soukromí a důstojnost respondentů, respondenti byli vždy informováni o smyslu výzkumu a v případě nahrávání požádáni o jeho svolení. Samozřejmostí je i zaručená **anonymita dotazovaných respondentů**.

Mezi standardy kvality výzkumné práce dále patří především dodržování zásady **validity a reliability dat**. Validity (platnosti) dat je v ORBaS dosahováno longitudinálním šetřením na místě, pečlivým výběrem (rekrutací) respondentů, užitím vhodných nástrojů výzkumu (scénáře rozhovoru, indikátorů sociálního vyloučení, příp. výzkumnického deníku) i za pomoci přímých citací. Pro zajištění **validity** dat výzkumníci v ORBaS při své práci využívají tzv. metodu **triangulace zdrojů**, kdy závěry z terénního šetření vycházejí z kombinace min. 3 zdrojů zjištění informací. Práce výzkumníků ORBaS je dále založena i na triangulaci výzkumných metod. Mezi standardní použité metody v ORBaS tak patří zúčastněné/nezúčastněné pozorování, polostrukturované rozhovory, sekundární analýza získaných dat včetně statistických dat (desk-research), skupinové rozhovory (FG), příp. dotazníková šetření. Výzkumníci využívají i tzv. triangulaci zjištění v časové ose, tj. ověřují získaná data v rozličných etapách výzkumu. Reliability (spolehlivosti) dat dosahují výzkumníci v ORBaS standardizovaným postupem analýzy dat od jasně stanovených oblastí dotazování (scénáře rozhovorů), vyhotovením přepisů rozhovorů až po **kódování sebraných dat (tzv. clustering)**. Při kódování výzkumníci ORBaS redukují velké množství získaných dat do menších počtů analytických jednotek (clusterů) na základě souvislostí (podobnosti či odlišnosti). Se sběrem a s analýzou dat končí výzkumníci v ORBaS v momentě tzv. **nasycení (saturace) dat**. Nasycením se chápe jev, kdy již nepřicházejí nové informace či poznatky z terénu, naopak se objevují stále stejné vzorce a kategorie.

Základní terminologie

Odbor rozvoje bydlení a soudržnosti je jedním z odborů Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Funguje od roku 2008 a je vládním nástrojem na podporu obcím, které řeší problematiku sociálního vyloučení. Odbor rozvoje bydlení a soudržnosti:

- Pomáhá obcím a městům při mapování a detailním poznávání problémů sociálně vyloučených lokalit a jejich obyvatel, při přípravě a nastavování komplexních procesů pro jejich řešení a při získávání financí na tyto postupy.
- Propojuje přitom místní subjekty (města a obce a jejich úřady, ale také neziskové organizace, školy a školská zařízení, Úřad práce, zaměstnavatele, policii a veřejnost), aby na procesech podporujících sociální začleňování vzájemně spolupracovaly.
- Spolupracuje s ministerstvy, přenáší informace z komunální úrovně směrem ke státní správě, podílí se na formování státní politiky sociálního začleňování a její koordinaci. Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL+) je nástrojem pomoci obcím a svazkům obcí při sociálním začleňování sociálně vyloučených obyvatel z prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) za místní podpory Odboru rozvoje bydlení a soudržnosti. V rámci tohoto přístupu mohou obce koordinovaně čerpat prostředky ze tří operačních programů. Podmínkou čerpání je vypracování strategického plánu sociálního začleňování, který obcím a městům Odbor rozvoje bydlení a soudržnosti pomáhá zpracovat.

Sociální vyloučení

Pod pojmem sociální vyloučení chápeme proces vylučování lidí nebo skupin lidí na okraj společnosti, do chudoby a izolace. Tento způsob vyloučení se projevuje na různých úrovních, např. sociální, prostorové, ekonomické či symbolické. Sociálně vyloučení se nacházejí v situaci, kdy mají sníženou míru přístupu ke zdrojům běžně dostupným většině obyvatel, zároveň s tím se snižuje jejich schopnost udržovat sociální kontakty s obyvateli mimo situaci sociálního vyloučení a možnosti participace na

organizaci sociálního života a účasti v rozhodování. Sociální vyloučení se vyznačuje různými charakteristikami, které se v různých lokalitách vyskytují s různou intenzitou.

Společná všem lokalitám a jejich obyvatelům je však skutečnost, že se potýkají s několika zásadními existenčními problémy zároveň, a tudíž jejich řešení, které by směřovalo k vymanění se ze stavu sociální exkluze, je natolik obtížné, že je pro sociálně vyloučeného takřka nedosažitelné bez vnější pomoci. Základními indikátory sociálního vyloučení je materiální chudoba, dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na dávkách v hmotné nouzi, nízká kvalita a nejistota v bydlení, ztížený přístup ke kvalitnímu společnému vzdělávání, vysoká míra zadlužení, výskyt rizikového chování a kriminality a vysoká míra migrace. Jednotlivé ukazatele sami o sobě sociální vyloučení nezakládají. Je to teprve jejich kombinace, která zasaženým jedincům či rodinám brání v integraci či plnohodnotném životě a na různých úrovních je vylučuje ze společnosti.

Každý z uvedených aspektů sociálního vyloučení může být v různých lokalitách a u různých jejich obyvatel zastoupen v jiné míře. Kombinace intenzity přítomnosti těchto jevů pak vytváří charakter jednotlivých lokalit, které se stejně jako lokální kontext mnohdy výrazně liší. Pokud dochází k vyšší koncentraci osob s kombinací několika nebo všech výše zmíněných ukazatelů, hovoříme o sociálně vyloučené lokalitě. Sociálně vyloučené lokality obvykle vznikají působením systémových aktérů či tržních mechanismů. Při jejich vzniku lze sledovat vnější příčiny tohoto procesu, jako jsou schvalované zákony, postoje institucí, tržní mechanismy a stanoviska zbytku společnosti i faktory vnitřní, mezi které se řadí životní styl samotných sociálně vyloučených, které se často mezigeneračně reprodukují. Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje etnicita. V českém kontextu se pak jedná o etnicitu romskou.

Práce s etnicky senzitivními daty

Terénní šetření a sběr kvalitativních i kvantitativních dat nejčastěji pomocí polostrukturovaných rozhovorů s obyvateli sociálně vyloučených lokalit se nevyhne tématu etnicity respondentů. Tato data se uplatňují v širší diskusi o příčinách, důsledcích a možných nástrojích využitelných k řešeních sociálního vyloučení. Důvodem je, vedle obecně úzké provázanosti tématu sociálního vyloučení především s romskou menšinou a potřeby reflexe setrvalé poptávky po sběru etnicky senzitivních dat, i nutnost dokladovat postup plnění výkonu rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci D.H. a ostatní proti České republice[1] a monitoring naplňování některých národních strategií, např. Strategie romské integrace do roku 2021–2030. Tento postup koreluje se souvisejícími aktivitami MŠMT v oblasti vzdělávání (Němec, 2024) a reflektuje závěry strategického projektu Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí[2].

ORBaS při své činnosti využívá kombinaci přístupů k identifikaci etnické příslušnosti. Srovnáním těchto přístupů lze dosáhnout odhadu nejvíce odpovídajícího realitě.

- **Sebeidentifikace** respondentů na základě vlastního vnímání sebe sama, nebo na základě používání romštiny jako svého mateřského jazyka.
- **Kvalifikovaný odhad expertních respondentů** s bezprostřední detailní znalostí cílových skupin výzkumů. Nejčastěji jde o terénní sociální pracovníky neziskových organizací a poskytovatelů sociálních služeb, ale i dalších osob se znalostí zkoumaných lokalit, jako i samotných členů komunity (cílové skupiny sociálně vyloučených osob).
- **Kvalifikovaný odhad** samotných **výzkumnic a výzkumníků (tzv. připsaná etnicita)** realizujících terénní šetření, kteří jsou na základě vlastní odbornosti, zkušenosti a znalosti lokálního prostředí schopni takového odhadu.

Cílem systematického sběru dat vypovídajících o etnické příslušnosti respondentů není v žádném případě kontrola vedoucí k odlišnému zacházení (diskriminaci), nebo „sčítání Romů“ na způsob censu

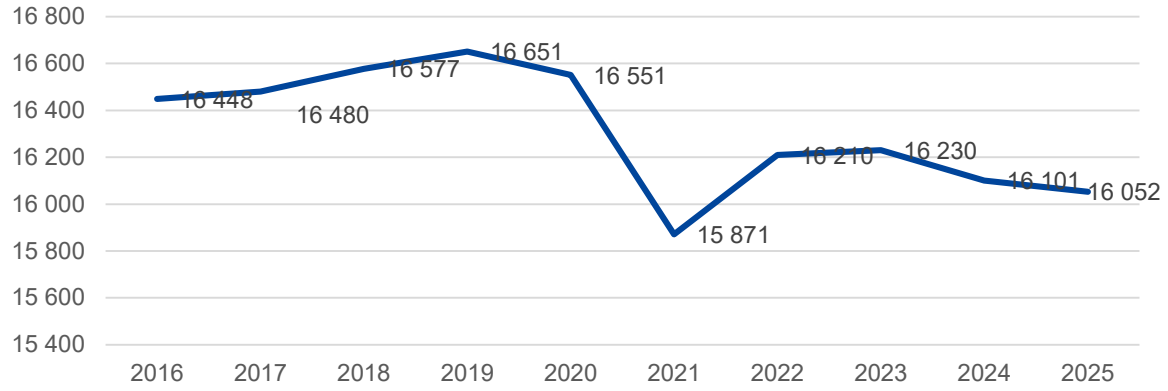
[1] DH vs. ČR
[2] Vytvoření systému sběru kvantitativních dat pro vyhodnocování situace Romů v české společnosti.

(který je dlouhodobě výrazně podhodnocený), jako spíše doplnění dosud chybějící informace podstatné pro nastavení obecních politik odpovídajících realitě v území. Podstatnou součástí je transparentně komunikovaná a zřetelná účelnost sběru těchto informací. Data o etnické příslušnosti respondentů jsou zcela anonymní a nemohou vést k identifikaci konkrétních osob.

Charakteristika územního celku

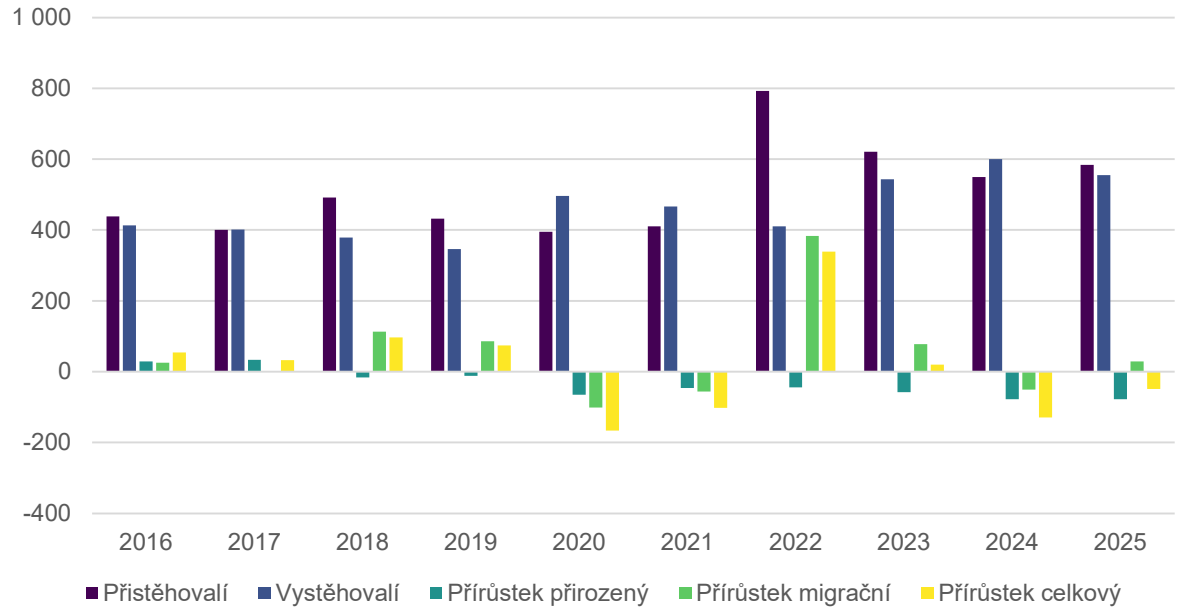
Počet obyvatel Jičína **v posledních 3 letech mírně klesá, v roce 2025 bylo v Jičíně evidováno 16052 osob.** Na populačním poklesu Jičína se podílí od roku 2020 především záporné migrační saldo (-56 v roce 2021). Od roku 2018 se rodilo méně dětí což vedlo k zápornému přirozenému přírůstku.

Graf 2 - Vývoj počtu obyvatel v Jičíně v letech 2016–2025

Zdroj: ČSÚ
Pozn: stav k 31.12. daného roku

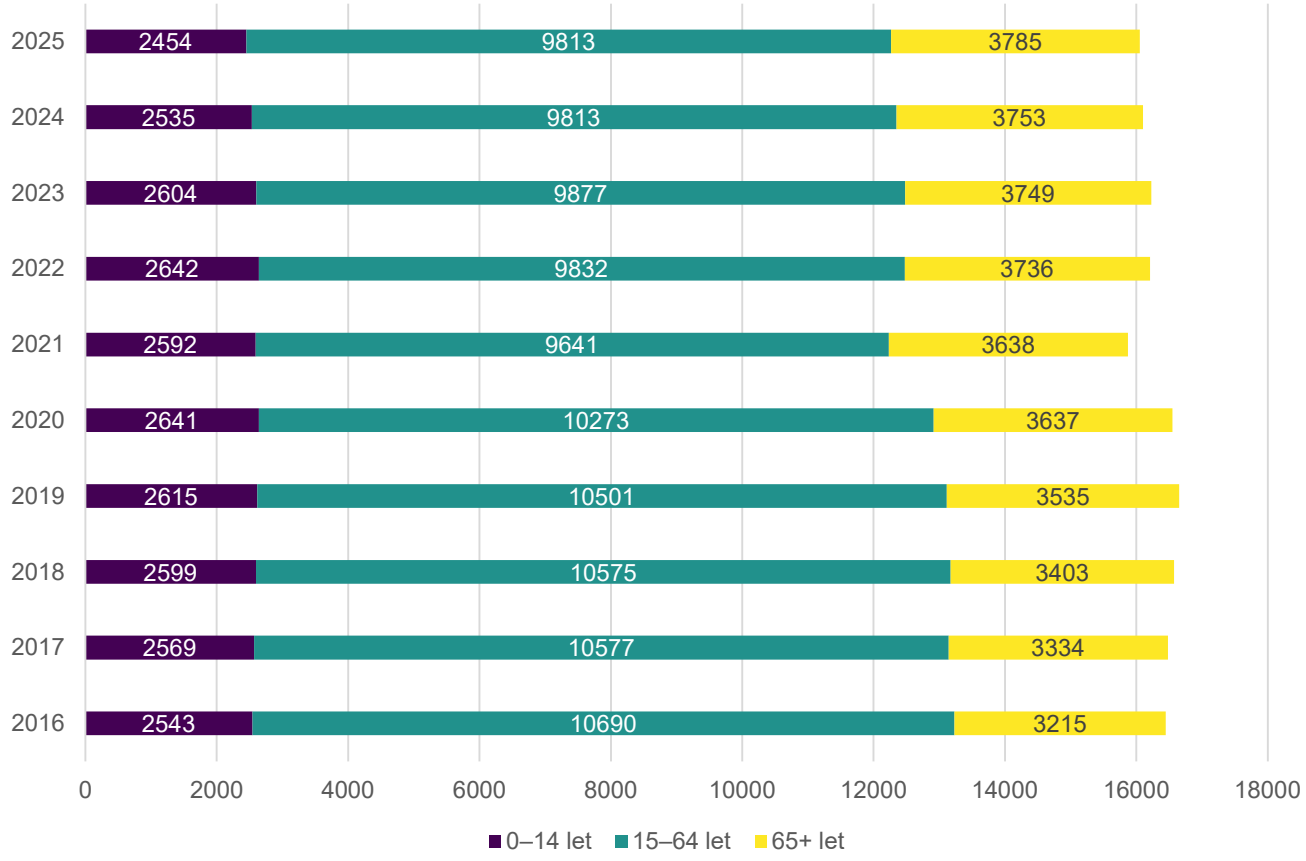
Graf 3 – Pohyb obyvatelstva Jičína (2016-2025)

Zdroj: ČSÚ

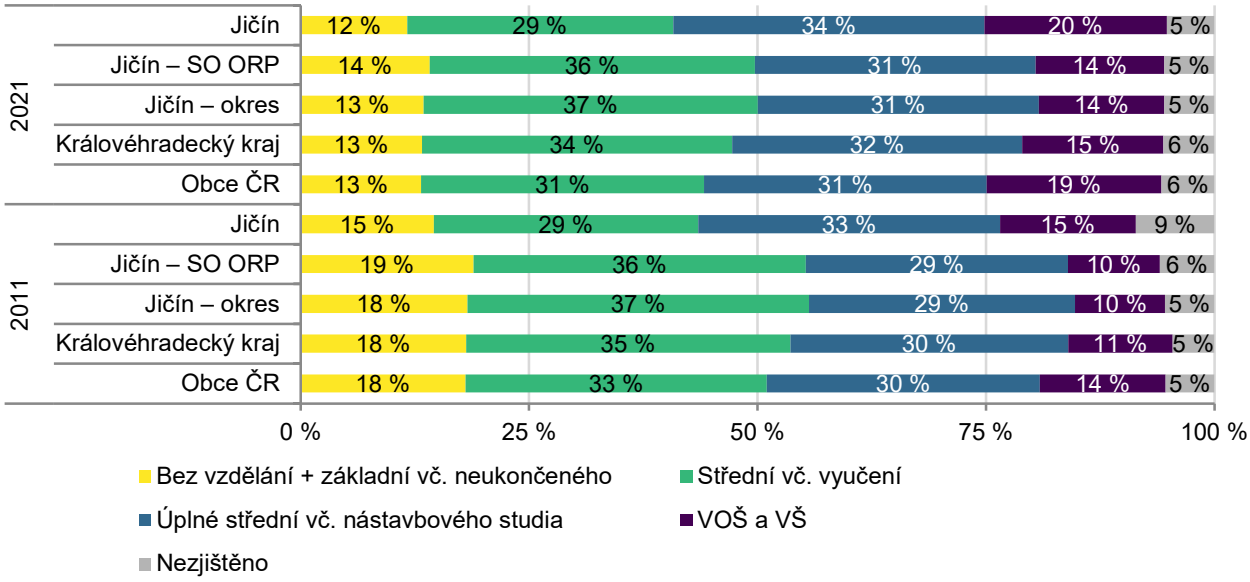
V roce 2025 žilo v Jičíně 2 454 dětí (osob ve věku 0–14 let), tj. 16 % populace, a 3 785 seniorů a seniorek (osob ve věku 65+), tj. 23 % populace. Ve sledovaném období dochází k poklesu podílu osob v produktivním věku i podílu seniorů. Vývoj v jednotlivých věkových skupinách populace Jičína je zachycen v následujícím grafu.

Graf 4 - Věková struktura obyvatel Jičína v letech 2016–2025

Zdroj: ČSÚ

Graf 5 – Struktura obyvatel Jičína ve věku 15+ let podle vzdělání

Zdroj: SLDB

K 31. prosinci 2024 žilo v okrese Jičín celkem 4 855 cizinců, z toho 2 314 žen. Cizinci tak představují významnou součást obyvatelstva okresu, přičemž převážná většina pochází ze států mimo Evropskou unii. Ze zemí EU (bez České republiky) pocházelo podle údajů za rok 2023 celkem 992 osob, zatímco z ostatních zemí 3 955 osob. Nejpočetnější skupinu cizinců dlouhodobě tvoří občané Ukrajiny, kterých bylo evidováno 3 104. Druhou největší skupinou jsou občané Vietnamu s 321 osobami. Mezi občany členských států Evropské unie převažují Slováci, kterých v okrese žilo 598, následovaní občany Polska (114 osob). Struktura cizinců v okrese Jičín tak ukazuje jednoznačnou převahu občanů třetích zemí, zejména Ukrajiny, zatímco občané států Evropské unie tvoří přibližně pětinu všech cizinců. Tento vývoj odráží celorepublikový trend posledních let, kdy se v důsledku migrace výrazně zvýšil počet ukrajinských občanů žijících v České republice.

V Jičíně bylo dle Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) 2021 celkem 2 759 bytových domů. Největší část (2 225 bytových domů) vlastnily fyzické osoby, v kategorii spoluvlastnictví (Společenství vlastníků jednotek) bylo 397 domů, 53 bytových domů vlastnilo město či stát, 61 bytových domů právnická osoba, v 1 případu bytové družstvo a v 11 případech kombinace vlastníků.

Tabulka 1 – Struktura vlastnictví domů podle typu vlastníka v roce 2021

	Jičín	Jičín – SO ORP	okres Jičín	Královéhradecký kraj	Obce ČR
Fyzická osoba	80,6 %	92,6 %	92,9 %	89,5 %	88,2 %
Spoluvlastnictví vlastníků bytů	14,4 %	3,6 %	3,3 %	5,3 %	6,3 %
Bytové družstvo	0 %	0,2 %	0,2 %	0,4 %	0,6 %
Jiná právnická osoba	2,2 %	1,4 %	1,4 %	2 %	2,4 %
Obec, stát	1,9 %	1,3 %	1,3 %	1,8 %	1,8 %
Kombinace vlastníků	0,4 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Nezjištěno	0,4 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,5 %
CELKEM	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**	**100 %**

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Tabulka 2 – Struktura vlastnictví domů podle typu vlastníka v roce 2021

	Jičín	Jičín – SO ORP	okres Jičín	Královéhradecký kraj	Obce ČR
Fyzická osoba	2 225	15 812	26 180	131 818	2 075 572
Spoluvlastnictví vlastníků bytů	397	621	934	7 833	148 384
Bytové družstvo	1	30	55	537	13 914
Jiná právnická osoba	61	240	393	3 018	55 407
Obec, stát	53	230	368	2 719	41 372
Kombinace vlastníků	11	34	59	282	4 762
Nezjištěno	11	116	184	1 029	12 644
CELKEM	**2 759**	**17 083**	**28 173**	**147 236**	**2 352 055**

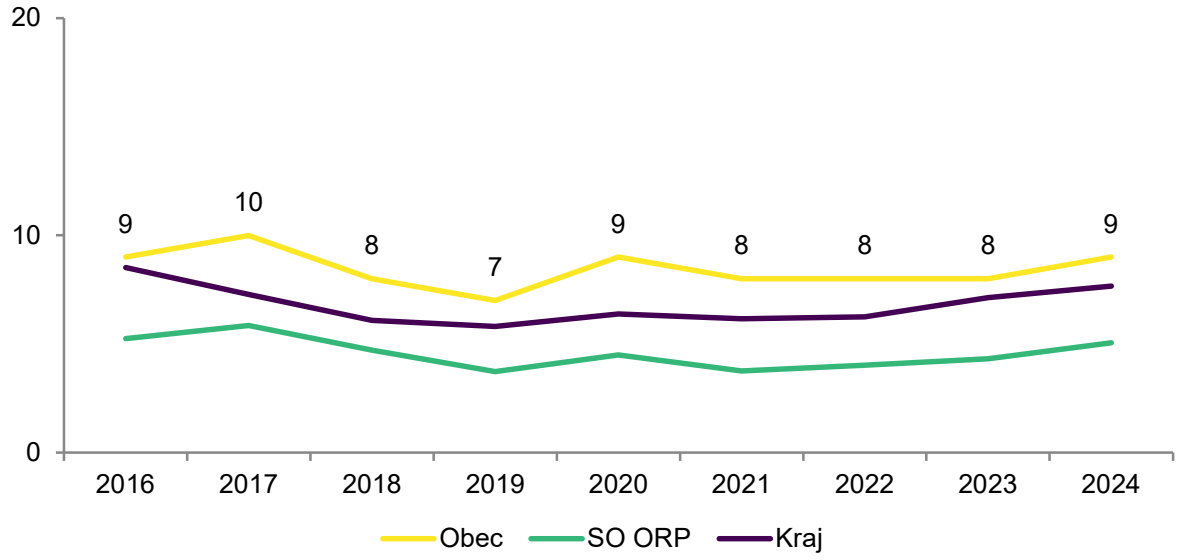
Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Popis sociálního vyloučení v území

Index sociálního vyloučení a jeho dimenze

Jedním z nástrojů, který umožňuje posoudit míru zatížení sociálním vyloučením jednotlivých obcí je index sociálního vyloučení[3]. Index sleduje stav, resp. rozsah sociálního vyloučení prostřednictvím indikátorů pokrývající dimenze chudoby, vyloučení z bydlení, vyloučení z oficiálního trhu práce, vyloučení ze vzdělávání a dimenzi zadluženosti (Lang & Matoušek, 2020). Škála indexu nabývá hodnot od 0 do 30 bodů, přičemž hodnota 0 znamená absenci nebo minimální rozsah sociálního vyloučení a hodnota 30 bodů nejvyšší míru zatížení sociálním vyloučením. Stanovení jasných kritérií pro kvantifikaci sociálně vyloučených osob je ale obtížné. Přibližnou velikost cílové skupiny lze odhadnout na základě několika relevantních ukazatelů, jež odkazují k ohrožení různými rizikovými faktory, např. počet příjemců dávek pomoci v hmotné nouzi v území, zadluženost, míra nezaměstnanosti. Jednotlivé oblasti jsou detailněji rozebrány v následujících kapitolách.

Graf 6 – Vývoj indexu sociálního vyloučení

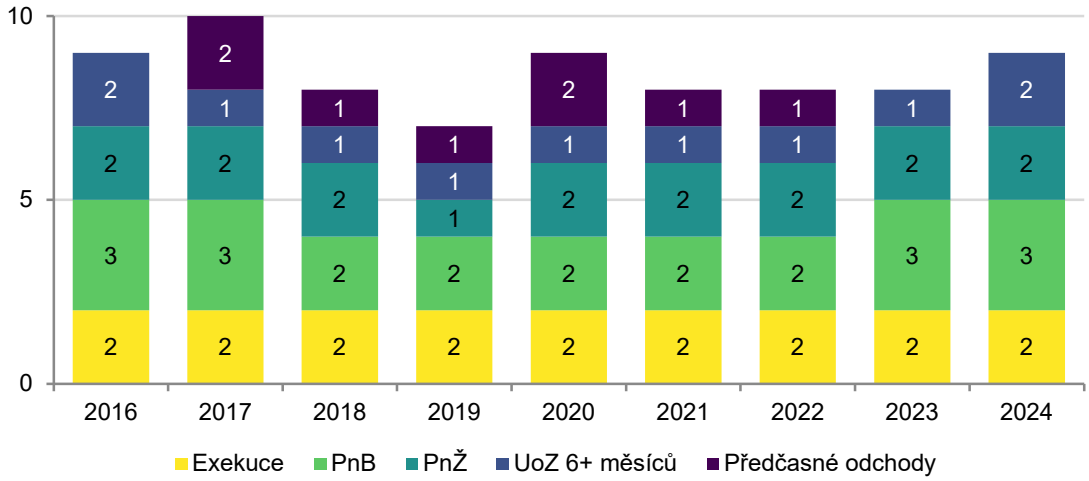

Zdroj: OSZ, ORBaS

Jičín se z hlediska indexu pohybuje ve středním pásmu, v posledních letech spadá do kategorie obcí sociálním vyloučením ohrožených (kategorie 8 až 11 bodů). Ve většině dimenzí město výrazně nevybočuje, nicméně nedochází ani ke zlepšování situace. Jak ukazuje níže uvedený graf, který zobrazuje vývoj jednotlivých dimenzí (parametrů), v posledních dvou letech došlo v meziročním porovnání ke zhoršení v dimenzi vyloučení z bydlení (tj. zvýšil se podíl příjemců příspěvku na bydlení). Dlouhodobě nízký je počet bodů v dimenzi vyloučení ze vzdělávání (tj. podílu žáků ukončujících povinnou školní docházku v 7. nebo 8. ročníku běžné třídy základní školy).

[3] Index sociálního vyloučení vyvinula Agentura pro sociální začleňování v rámci projektu Systémové zajištění sociálního začleňování jako jednotný nástroj, který v sobě zahrnuje klíčové ukazatele z různých oblastí sociálního vyloučení a umožňuje tedy v celorepublikovém rozsahu míru zatížení sociálním vyloučením posoudit. Více k indexu viz Index sociálního vyloučení – Ministerstvo pro místní rozvoj - Index sociálního vyloučení.

Graf 7 – Jednotlivé dimenze sociálního vyloučení v Jičíně (2016-2024)

Zdroj: OSZ, ORBaS

Lokalizace sociálního vyloučení

Město samo dlouhodobě neeviduje jednoznačně vymezenou sociálně vyloučenou lokalitu. Sociální problémy jsou zde spíše rozptýleny mezi jednotlivé domácnosti, městské byty, soukromé nájemní bydlení a několik ubytoven. Výraznější koncentrace sociálního vyloučení se podle odboru nachází v okolních obcích, zejména v Kopidlně, Libáni, Řehči, Údrnicích, Sběři a Vysokém Veselí. V Jičíně lze nicméně identifikovat adresy s vyšším počtem příjemců dávek a osob s nízkými příjmy.

V níže uvedených tabulkách je shrnuto prostorové rozmístění průměrného měsíčního počtu příjemců a SPO dávek příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení. Uvedených šest ulic představuje přibližně 65 % všech PnŽ v Jičíně a u DnB dokonce 81 % městského úhrnu. Nejvýraznější změna nastala v Balbínově ulici. PnŽ se zde v letech 2020–2024 pohyboval přibližně kolem 9–10 příjemců měsíčně, ale v roce 2025 stoupl na 19. Ještě výraznější je změna u doplatku na bydlení, který se mezi roky 2020 a 2024 dlouhodobě držel kolem 7–8 a v roce 2025 vzrostl na 18. Podobný vývoj je patrný v ulici Na Hrádku, kde průměrný měsíční počet příjemců PnŽ vzrostl z přibližně 7 v roce 2020 na 9 v roce 2024 a 16 v roce 2025 a DnB ze zhruba 6 v roce 2020 přes 8 v roce 2024 na 15 v roce 2025. Hradecká ulice je oproti tomu dlouhodobě stabilnější. PnŽ se od roku 2020 pohybuje zhruba mezi 9 a 11 příjemci a DnB většinou mezi 7 a 11. Ulice Barákova vykazuje u PnŽ rovněž poměrně stabilních 6–7 příjemců. Lidické náměstí a ulice Kosmonautů se ve vyšších vykázaných hodnotách objevují až v posledních letech.

Kromě samotné skutečnosti, že roste počet příjemců dávek hmotné nouze v Jičíně jako celku, zejména po roce 2023, je růst prostorově nerovnoměrný a v roce 2025 se velmi výrazně koncentruje zejména na ulice Balbínovu a Na Hrádku. Tyto dvě ulice samy představují v roce 2025 asi 35 % městských PnŽ a 53 % DnB podle adresy bytu. U DnB to zapadá do širšího zjištění, že se v Jičíně dávka stále více váže na ubytovací zařízení a jiné méně standardní formy bydlení.

Tabulka 3 – Průměrný měsíční počet příjemců a SPO příspěvku na živobytí dle ulic[4]

Ulice	2020		2021		2022		2023		2024		2025	
	počet příjemců	počet příjemců + další SPO	počet příjemců	počet příjemců + další SPO	počet příjemců	počet příjemců + další SPO	počet příjemců	počet příjemců + další SPO	počet příjemců	počet příjemců + další SPO	počet příjemců	počet příjemců + další SPO
Balbínova	10	14	9	12	9	12	9	10	10	11	19	25
Barákova	7	18	7	20	6	16	7	16	7	14	7	12
Hradecká	9	10	10	10	10	10	10	12	11	16	11	17
Kosmonautů											6	16
Lidické nám.									7	11	6	7
Na Hrádku	7	9			8	11	7	9	9	11	16	20

Zdroj: MPSV

Tabulka 4 – Průměrný měsíční počet příjemců a SPO doplatku na bydlení dle ulic[5]

Ulice	2020		2021		2022		2023		2024		2025	
	počet příjemců	počet příjemců + další SPO	počet příjemců	počet příjemců + další SPO	počet příjemců	počet příjemců + další SPO	počet příjemců	počet příjemců + další SPO	počet příjemců	počet příjemců + další SPO	počet příjemců	počet příjemců + další SPO
Balbínova	8	11	8	10	8	9	7	7	8	8	18	23
Barákova	6	13										
Hradecká	7	8	9	9	9	9	9	11	9	13	11	17
Lidické nám.											7	9
Na Hrádku	6	8			7	9	7	9	8	10	15	17

Zdroj: MPSV

V níže uvedené tabulce jsou shrnuty ubytovny se schváleným provozním řádem KHS a obvykle slouží i ke krátkodobému zaměstnání pracovníků, nejčastěji těch agenturních. V níže uvedených ubytovnách bydlí osoby vykazující kumulaci znaků sociálního vyloučení, jako jsou nízké příjmy, pobírání dávek, zadluženost a nízká úroveň vzdělání. Podle typologie Vališové (2017) jde o ubytovny pro dospělé (typ B1), viz Příloha.

Soukromé ubytovny využívají jak zahraniční a agenturní pracovníci, tak osoby odkázané na sociální dávky. Sociální pracovníci někdy klientům přímo pomáhají obvolávat provozovatele a hledat volné místo. Mezi typické klienty ubytoven patří muži kolem padesáti let, kteří přišli do regionu za prací, část života pracovali neoficiálně a později se u nich objevily zdravotní problémy. Při ztrátě příjmu řeší především dávky, bydlení, zdravotní péči nebo možnost získání invalidního důchodu. Častá je také zadluženost, klienti ji však vzhledem k nízkým příjmům zpravidla aktivně neřeší.

Tabulka 5 – Ubytovny v Jičíně evidované dle § 21a zákona č. 258/2000 Sb.

Název	Subjekt	Kontrolní činnost	Výsledek
Ubytovna J. Š. Kubína 448 v Jičíně	27513653 COLL s.r.o.	2022, 2025	1x sankce za nevypracování PŘ
Ubytovna Jičín (v areálu ČOV Čejkovice)	28776658 Správa nemovitostí města Jičína, a.s.	2022, 2025	OK

[4] Uvedeny jsou jen ulice s 5 a více příjemci.
[5] Ibid.

Ubytovna Jičín, Hradecká 816	27205843 SPEDRO s.r.o.	2023, 2025	OK
Ubytovna MALPA, Na Hrádku 20	46477349 Radek Drusan	2022, 2025	OK
Ubytovna, Balbínova 44	72817721 Mgr. Libuše Ondráčková	2023, 2025	OK
Ubytovna, Lidické náměstí 48	47099313 Lucie Čechová	2022, 2025	OK

Zdroj: KHS

Lidické náměstí 48

Jedná se o zrekonstruovanou ubytovnu se schváleným provozním řádem KHS, sloužící pro krátkodobé i dlouhodobé ubytování. V rámci ubytovny bydlí správce, dveře se otevírají čipem/kódem. Kapacita je 45 lůžek v 18 pokojích (9 dvoulůžkových, 9 třílůžkových, jeden čtyřlůžkový a jeden šestilůžkový pokoj), měsíční nájemné je 6900 Kč za osobu. Zázemí je společné – hygienické zařízení oddělené pro muže a ženy a kuchyň. Společné prostory zahrnují dvě kuchyně, samostatná WC, sprchy a automatické pračky. Na ubytovně žijí Češi (majorita i Romové), Ukrajinci, Rumuni a Moldavané. Část obyvatel zde žije dlouhodobě, ubytovnu však obývají i agenturní pracovníci a krátkodobí nájemníci, rodiny s dětmi na ubytovně nejsou.

Ubytovna SPEDRO, Hradecká 816

Jedná se o dvoupatrovou budovu s kapacitou cca 100 lůžek v rámci areálu firmy CS Cargo. Ubytovna zčásti slouží jakožto krátkodobé ubytování pro agenturní pracovníky a také zaměstnance CS Cargo, nicméně poskytuje rovněž dlouhodobé ubytování. Budova je po rekonstrukci, pokoje jsou 2 - 3lůžkové se společným sociálním zařízením a kuchyní. V rámci krátkodobého ubytování se jedná o pracovníky agentur (převážně Ukrajince, Moldavany), případně o smluvní či kmenové zaměstnance CS Cargo (řidiče, mechaniky) – zde se jedná jak o Čechy, tak o cizince. Dlouhodobě ubytovaných je v objektu dle odhadu respondentů zhruba 20 osob, etničtí Češi a Romové, spíše ve věku 50+ a bez stálého příjmu, případně pobíratelé invalidního či starobního důchodu. Významná část těchto nájemníků je zadlužená.

Ubytovna MALPA, Na Hrádku 20

Jedná se o rohový dům na křižovatce u městského úřadu směrem k zimnímu stadionu. Ubytovnu tvoří 2 až 4lůžkové pokoje, měsíční nájemné je 6500 na osobu, v případě potíží s placením se nájem dá rozložit do splátek. Oficiální kapacita ubytovny je 35 lůžek, dle oslovených nájemníků zde bývá osob více. Sociální zařízení je společné na každém patře, v objektu rovněž působí určený správce, který však odmítl poskytnout informace. Dle zkušeností pracovníků NNO se zde objevuje užívání návykových látek. Část ubytovaných jsou agenturní pracovníci původem z Ukrajiny, zbytek tvoří vesměs pobíratelé sociálních dávek, nejčastěji Romové (z ČR i Slovenska) a Češi. Dle oslovených nájemníků, kteří se identifikovali jako Romové, zde dochází k drobným konfliktům mezi nájemníky z Ukrajiny a právě Romy. Oslovení nájemníci byli vesměs zasíťovaní v rámci sociálních služeb města, ÚP či NNO, často zmiňovaná však byla absence řešení předluženosti (většina oslovených neznala služby dluhové poradny).

Ubytovna Balbínova 44

Jedná se o dvoupatrový rohový dům v centru Jičína. Oficiální kapacita ubytovny je 45 lůžek v jedno až třílůžkových pokojích. Sociální zařízení je společné na každém patře, v objektu působí neoficiální správkyně, která však odmítla poskytnout informace. Stejně jako v nedaleké ubytovně Na Hrádku 20 je zde vyšší fluktuace nájemníků, a to především z důvodu neplacení nájmu. Měsíční nájemné je 6900 Kč na osobu.

Tento objekt je také jediná ubytovna se schváleným provozním řádem KHS na území Jičína, kde byly k srpnu 2026 ubytovány rodiny s dětmi.

Ubytovna J. Š. Kubína 448

Jedná se o dvoupatrovou budovu s kapacitou cca 60 lůžek, nejčastěji ve dvou a třílůžkových pokojích. Sociální zařízení je společné na každém patře, v objektu působí správce. Část ubytovaných jsou agenturní pracovníci, zbytek tvoří vesměs pobíratelé sociálních dávek z řad Romů i majority.

Jak již bylo zmíněno, v rámci města Jičína neexistuje (k srpnu 2026) bytový dům v soukromých rukou, který by výrazně koncentroval sociálně vyloučené osoby (1B a 1C dle typologie Vališové 2017). Podobně i městské bydlení, byť například sídliště Na Jihu takto někdy bývá označováno, nekoncentruje sociálně vyloučené osoby na jednom místě. V rámci města samotného sice existují bytové domy v soukromých rukou, které někteří respondenti označovali za potenciálně vyloučené, ani terénní šetření, ani data týkající se výplat sociálních dávek však neumožňují tyto objekty jednoznačně určit jakožto domy s vyšším podílem sociálně vyloučených bytů. Jedná se například o ulice Irmy Geisslové, SV. Čecha či Tyršova. Některé z těchto domů vlastní majitelé výše popsaných ubytoven, sociální skladba nájemníků i standard bydlení je však odlišný. Příkladem může být rovněž bytový dům v ulici Balbínova č. p. 29, který vlastní dle KN majitel ubytovny MALPA, R. Drusan. Jedná se o opravený dům v původní zástavbě, nachází se v něm 9 bytů. Dle respondentů zde většina nájemníků bydlí dlouhodobě (5 a více let), jedná se o etnické Čechy i Romy, včetně rodin s dětmi. Nájemné za byt o dispozici 2+1 se pohybuje okolo 12 tis. Kč (včetně služeb), přičemž při nedostatku financí lze nájem rozložit do vícero splátek. Smlouvy mají nájemníci obvykle na dobu 1 roku. V domě žijící jak pracující, tak i pobíratelé DSSP, starobní a invalidní důchodci.

Z hlediska problematiky sociálního vyloučení jsou tak – kromě již zmíněných oficiálních ubytoven – relevantní především dva objekty, oba v okrajových částech Jičína:

Robousy 59

Jedná se o neoficiální ubytovnu (tedy bez schváleného provozního řádu KHS), která se nachází blízko autobusové zastávky U Dvorecké Louže. Jedná se o rodinný dům, jehož majitelem je dle KN J. Drobňák. Dle oslovených nájemníků sám majitel v objektu bydlí a další pokoje uzpůsobené k ubytování pronajímá. V objektu by k srpnu 2026 mělo bydlet zhruba 10-15 osob, žádná rodina s dětmi. Měsíční nájemné je na osobu 7500 Kč, smlouvy pronajímatel poskytuje na dobu 2,3 či 12 měsíců, dle spolehlivosti nájemníků. Část nájemníků dle oslovených obyvatel tvoří osoby bez stabilního příjmu a se závislostí na OPL. Jako podobný objekt funguje i nedaleký rodinný dům Robousy č. p. 144, jehož majitelkou je příbuzná majitele výše popsaného objektu. Dle respondentů je však sociální skladba tohoto ubytování, které rovněž funguje jakožto neoficiální ubytovna, lepší.

Poděbradova 134 (Čejkovice)

Objekt se nachází v areálu autoopravny a firmy Stavební stroje Jičín, jejíž majitel, J. Skřivánek, je rovněž pronajímatelem bytů (ubytovacích jednotek). V objektu žilo k srpnu 2026 6 rodin s dětmi z řad Romů i majority, přičemž k bydlení se upravovaly i další části budovy. Bytové jednotky mají samostatná sociální zařízení, interiéry jsou nově zařízené. Nájemné činilo okolo 15 tis. Kč včetně služeb za dvoupokojový byt, smlouvy jsou poskytovány na 3 měsíce i na 1 rok, s majitelem se dle respondentů dá v případě dluhů na nájemném domluvit na splátkovém kalendáři. Oslovení obyvatelé hodnotili samotnou kvalitu bydlení vesměs pozitivně, stejně jako sousedské soužití, v minulosti však dle respondentů docházelo ke konfliktům, když zde žily i osoby užívající omamné a psychotropní látky (OPL). Jako hlavní nedostatek bylo zmiňováno umístění objektu, jak v rámci samotného areálu, kde není žádné hřiště či jiná možnost vyžití, tak i v rámci města, pokud jde o dostupnost škol, služeb atp. Respondenti deklarovali, že většina zde žijících osob má vlastní auto, problém je spíše s dopravou pro děti či osoby bez řidičského oprávnění. Děti vesměs navštěvovaly II. a III. ZŠ, případně ZŠ praktickou. Část obyvatel je zaměstnána přímo u pronajímatele. Co se týče romských rodin, žijí zde i vícečetné domácnosti v bytech o dispozici 2+kk, dá se tak hovořit o přelidněných domácnostech. Respondenti rovněž tvrdili, že nejsou v kontaktu se službami typu SAS, dluhového poradenství, děti nevyužívají možnosti NZDM ani jiných aktivit.

Bydlení

Podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2021 bylo v Jičíně evidováno celkem 8 292 bytů, z nichž 7 157 bylo obydlených a 1 135 neobydlených. Z hlediska právního důvodu užívání obydlených bytů byla nejpočetnější skupina bytů v osobním vlastnictví, kterých bylo 2 577, tedy přibližně 36 % všech obydlených bytů. Dalších 1 791 bytů se nacházelo ve vlastním domě, což odpovídá asi 25 % obydleného bytového fondu. Významnou část představovalo rovněž nájemní bydlení s 1 573 byty, tedy přibližně 22 % obydlených bytů. Jak jsou v obci rozložené zdroje nájemního bydlení popisujeme níže.

Bytový fond obce, jeho udržitelnost a využití

Město Jičín má v současnosti k dispozici přibližně 400 obecních bytů. Obecní byty jsou rozmístěny napříč historickým jádrem a širším centrem města v blokové zástavbě jižním a východním směrem (Nové město a Valdické předměstí). V historickém jádru města jsou byty rozmístěny rovnoměrně. Současný městský bytový fond Jičína je výsledkem rozsáhlé privatizace přibližně před 20 lety, kdy bylo privatizováno zhruba 1 500 bytů a po privatizaci městu zůstalo, jak již bylo uvedeno výše, přibližně 400 bytů. Byty spravuje Správa nemovitostí města Jičína, a. s.

Ze zhruba čtyř stovek bytů je okolo 100 bytů v domech s pečovatelskou službou (DPS) či v příbuzných režimech. Na dvou sídlištích zůstaly městu dva větší domy, každý přibližně se 60 bytovými jednotkami. Velikost bytového fondu se průběžně mění také kvůli technickému stavu budov, například dům s 8 jednotkami musel být před dvěma lety vystěhován po požáru a objekt ve Vrchlického ulici s 16 malými byty se již standardně znovu neobsazuje, protože se připravuje rekonstrukce. V městském bytovém fondu jsou nejvíce zastoupeny byty velikosti 1+1 (31 %) a 1+0 (25 %), dále byty velikosti 2+1 a 3+1 (shodně 19 %), byty velikosti 4+1 a 5+1 zahrnují pouze 3 % respektive 1 % bytového fondu.

Jičín má strategický i projektový rámec pro navyšování obecního bytového fondu výstavbou, rekonstrukcemi a výkupy. Strategický plán města z roku 2019 v oblasti bydlení počítá s rozvojem městského bytového fondu třemi cestami: opravami nemovitostí ve vlastnictví města, nákupem nových komerčních nemovitostí a vlastním developmentem na městských pozemcích. Na tento rámec navazuje Koncepce obecního bydlení města Jičín z ledna–února 2025, zpracovaná experty KKC SFPI pro město. Tato koncepce eviduje 404 obecních bytů, tedy asi 4,8 % všech bytů ve městě, a stanovuje jako dosažitelný cíl podíl 6–10 %, přičemž ideální hodnota je 10 %. Rozšiřování fondu má probíhat výstavbou, rekonstrukcemi a modernizacemi i nákupy. Mezi prioritní projekty patří Ruská 21 (po rekonstrukci má vzniknout 6–8 bytů), Barákova 197 a 198 (rekonstrukce a nástavba, navýšení z 16 přibližně na 20 bytů), dále nová výstavba v Dlouhé ulici a v lokalitě Pod Koželuhy. V lokalitě v Kasárnách má převládat soukromá výstavba, koncepce však doporučuje jednat s developerem o odkupu části bytů městem za zvýhodněnou cenu, obdobný princip pak doporučuje i u dalších soukromých rozvojových lokalit.

Chráněné bydlení[6]

Chráněné bydlení funguje v rámci Sociálních služeb města Jičína, byty jsou v majetku města. Služba je určena osobám s duševním a mentálním onemocněním, případně s dalšími souběžnými obtížemi. Klienti žijí v samostatných bytech a s podporou pracovníků si osvojují hospodaření, péči o domácnost, užívání léků, komunikaci s úřady a další dovednosti potřebné pro samostatný život. Výhodou jičínského modelu je, že každý klient má vlastní prostor a tím i vyšší autonomii a soukromí v bydlení. Původním

[6] Jedná se o sociální službu dle zákona o sociálních službách. Chráněné bydlení sídlí v samostatné čtyřpodlažní budově bez výtahu se 14 samostatnými byty (12 bytů využívají uživatelé chráněného bydlení, 1 byt je cvičný a 1 byt je zázemím pro pracovníky chráněného bydlení). Každý byt má předsíň, koupelnu s WC a pokoj s kuchyňským koutem.

cílem bylo, aby se po získání potřebných kompetencí přesouvali do běžného nájemního bydlení nebo do jiného odpovídajícího zařízení. Od 01.11.2026 rovněž došlo k zahájení provozu DOZP Chotělice v ulici Ruská, aktuálně je plánováno posunout cca 3 klienty.

Chráněné bydlení úzce spolupracuje s Péčí o duševní zdraví, Centrem duševního zdraví, psychiatry, opatrovníky a dalšími službami. Pracovníci se snaží rozdělit kompetence tak, aby jednotlivé organizace nedublovaly podporu v hospodaření, zdravotní péči nebo sociální práci. U složitějších případů se konají společná setkání za účasti klienta, pracovníků služby, opatrovníka a psychiatra.

Procesy přidělování bytů v bytovém fondu obce

Evidence žadatelů není vedena formou pořadníku, ale každá žádost je posuzována individuálně. Mezi nejvýznamnější kritéria patří u bytů přidělovaných ze sociálního hlediska trvalý pobyt v Jičíně a skutečnost, že se jedná o rodinu s dětmi. Při přidělování bytů město hodnotí zejména sociální situaci žadatelů, vazbu na město, absenci jiného vhodného bydlení a bezdlužnost vůči městu nebo jeho organizacím.

Pravidla přidělování upravuje jednotná Směrnice pro přidělování nájemních bytů ve vlastnictví města Jičína č. 12/2023. Samotná směrnice není veřejně zveřejněna, město však zveřejňuje kritéria pro přidělení bytu na svém webu. U bytů přidělovaných ze sociálního hlediska rodinám s nezaopatřenými dětmi musí být žadatel starší 18 let, mít alespoň pětiletý trvalý nebo prokazatelný skutečný pobyt v Jičíně a doložit aktuální vazbu na město. Podmínkou je dále péče o nezaopatřené dítě, absence jiného vhodného bydlení a bezdlužnost vůči městu, jeho příspěvkovým organizacím a Správě nemovitostí města Jičína, a. s. Ve složitých případech může být i žádost nesplňující některou z podmínek předložena Komisi sociální a bytové, případně Radě města, která určí další postup. Zaevidovaná žádost je po 12 měsících vyřazena z evidence, žadatel je o tom písemně vyrozuměn a může podat novou žádost.

Specifickou otázkou je bydlení seniorů. V Sokolovské 237 bylo uvedeno přibližně 40 až 50 bytů a v druhém objektu DPS kolem 40 bytů. V době rozhovoru byly v Sokolovské přibližně 4 volné byty. Jen asi 2 byty v přízemí jsou podle správcovské firmy skutečně plně bezbariérové. Přibývající chodítka a elektrické vozíky komplikují provoz na přibližně metr širokých pavlačích.

Součástí posouzení žádosti je sociální šetření v domácnosti. Administrativní pracovník nejprve ověřuje splnění základních formálních podmínek, zatímco sociální pracovnice následně zjišťuje aktuální bytovou a sociální situaci žadatele, důvody, proč má domácnost současné bydlení opustit, a další okolnosti relevantní pro posouzení žádosti. Sociální šetření je současně využíváno k nabídce další podpory, například dávkového poradenství nebo návazné sociální práce. Splnění podmínek samo o sobě neznamená bezprostřední přidělení bytu. Žadatel je nejprve zařazen do evidence a teprve v okamžiku, kdy se uvolní vhodný byt odpovídající potřebám konkrétní domácnosti, je žádost předložena k projednání bytové komisi. Před jednáním komise sociální pracovnice předává kolegům informace o situaci domácnosti a okolnostech, které hovoří ve prospěch jejího přidělení.

Zkušenost sociálního odboru ukazuje, že častým důvodem žádosti o městský byt není neplacení předchozího nájmu, ale spíše ukončení nájemního vztahu ze strany soukromého pronajímatele, například z důvodu prodeje bytu nebo jeho využití pro vlastní potřebu.

O **přidělení bytů** rozhoduje Rada města na základě doporučení Komise sociální a bytové nebo Odboru sociálních věcí a zdravotnictví. Žádosti jsou posuzovány individuálně podle aktuální sociální situace žadatelů. Byty jsou – dle skupin – přidělované rodinám s dětmi, seniorům a zdravotně postiženým osobám, z veřejného zájmu a ostatní, byty přidělované ze sociálního hlediska. Přibližně 80 % přidělení je schvalováno sociálně-bytovou komisí, asi 20 % se řeší přes odbor správy/investic a souvisí zejména s většími byty nebo s obecním zájmem.

Nově uvolňované jednotky jsou ve značné míře přidělovány ze sociálního hlediska. Mezi jejich uživateli se proto častěji objevují domácnosti s nízkými příjmy, které mají omezené možnosti získat standardní

nájemní bydlení na soukromém trhu, mimo jiné kvůli neschopnosti složit kauci. Část těchto bytů je soustředěna například v ulicích Kosmonautů, Českých bratří a v lokalitě Na Jihu. V menších bytech žijí mimo jiné jednotlivci a samoživitelky s dětmi.

Nájemní smlouvy jsou v současné době sjednávány na dobu určitou a u smluv, kde dochází k problémům v nájemním vztahu, mohou být prodlužovány jen o 2–3 měsíce, standardní doba nájemní smlouvy je 1 rok. U problémových případů město další trvání nájmu podmiňovalo řádným uhrazením běžného nájemného. Přibližně 70 % smluv je k červenci 2026 již na dobu určitou a 30 % na dobu neurčitou (nájemní smlouvy z minulosti).

Výše nájemného a udržitelnost bytového fondu obce

Pro byty přidělované ze sociálního hlediska rodinám s nezaopatřenými dětmi je v informačním materiálu města uvedeno měsíční nájemné[7] 73 Kč/m² podlahové plochy. Jako orientační tržní nájemné v Jičíně byla správcovskou firmou uvedena částka 150–200 Kč/m². Mimo režim DPS se podle správcovské firmy uvolňuje přibližně 10–15 bytů ročně.

Největší dlouhodobou výzvou je dle správcovské firmy technický stav interiérů. Město v minulosti investovalo hlavně do zateplení, střech, oken, stoupaček a společných rozvodů, u části bytů jsou však koupelny, kuchyně a vnitřní elektroinstalace staré zhruba 30–35 let.

Prevence ztráty bydlení (procesy řešení dluhů, stížností)

K 30. červnu 2026 bylo evidováno 12 dlužníků s celkovým dluhem kolem 450 tis. Kč. Dva největší jednotlivé případy představovaly zhruba 181 tis. Kč a 177 tis. Kč, další významnější dluh činil 29 tis. Kč. Nad hranicí 10 tis. Kč byli podle správcovské firmy pouze čtyři dlužníci.

Při prvním prodlení správce nájemníky kontaktuje telefonicky či e-mailem, podle správcovské firmy je naprostá většina případů opomenutím, kdy je dluh bez prodlevy uhrazen. Při vyšším nedoplatku je umožňován splátkový kalendář. Jičínský OSVZ se snaží předcházet ztrátě bydlení u osob v již přidělených městských bytech. Úhrady nájemného jsou pravidelně sledovány (OSVZ dostává měsíční report od správcovské firmy) a při delším výpadku kontaktuje nájemce a nabízí sociální práci. U domácností s problémy s placením se sleduje také snaha dluh průběžně snižovat. V praxi často nejde o formálně uzavřený splátkový kalendář, důležité je, aby byla patrná pravidelná snaha část dluhu hradit.

Krátkodobé zpoždění je ve většině případů vyřešeno doplacením dlužné částky. Po třech nezaplacených nájmech může následovat ukončení nájmu a nájemce má následně byt vyklidit do 30 dnů, pokud jej nevyklidí, následují další příslušné právní kroky ze strany města – předžalobní výzva, v určitých případech rozkaz k vyklizení, žaloba na vyklizení. Nehrazení nájemného a následné sankční ukončení nájmu se v posledních letech týkalo nízkých jednotek nájemníků (cca do 5 bytových jednotek).

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví uvedl, že evidenci dlužníků nevede v takovém členění, aby bylo možné určit, kolik z uvedených 12 případů se týká osob, jejichž nájemní vztah již skončil, a kolik osob má nadále platný právní titul k užívání bytu. Podle OSVZ dosud nebyl vystěhován žádný dlužník, který má platný právní titul k užívání bytu. S dlužníky odbor průběžně pracuje v rámci sociální práce.

Podle poskytnutých informací zároveň nikdo nepřišel o nájem z důvodu problémů v sousedském soužití. Stížnosti týkající se sousedských vztahů řeší Odbor sociálních věcí a zdravotnictví ve spolupráci se Správou nemovitostí města Jičína, a. s., a Komisí sociální a bytovou.

[7] Jedná se o tzv. holý nájem, tedy bez služeb, dalších poplatků a energií.

Bytová nouze

Jedním z dostupných zdrojů pro odhad bytové nouze v území jsou údaje v rámci hodnocení dopadů regulace (RIA) k Zákonu č. 175/2025 Sb. o podpoře v bydlení jsou uvedeny v tabulkách níže, aktualizované údaje se týkají roku 2024. V samotném městě Jičíně bylo pro rok 2024 odhadováno přibližně 139 osob v bytové nouzi, tedy 0,85 % obyvatel. Podíl je zhruba o 42 % nižší než referenční celostátní hodnota 1,5 %, přesto jde přibližně o 66 domácností, které by pro vyřešení situace potřebovaly standardní bydlení. Mezi osobami v bytové nouzi bylo odhadováno asi 38 dětí a mezi domácnostmi přibližně 19 rodin s dětmi. Více než polovinu domácností v bytové nouzi tvořili obyvatelé ubytoven (tj, kategorie bez bytu dle typologie ETHOS). Další domácnosti žily ve funkčně nevyhovujícím nebo silně přelidněném bydlení, nedobrovolně u příbuzných či známých, na krátkodobě opakovaných smlouvách (nejisté bydlení dle ETHOS) nebo v azylových domech (tj, kategorie bez bytu). Pouze malá část připadala na osoby bez střechy včetně uživatelů noclehárny. Bytová nouze v Jičíně se tedy podle dat projevuje především dlouhodobým pobytem v nestandardním a nejistém bydlení, nikoliv pouze viditelným bezdomovectvím.

V celém SO ORP Jičín bylo odhadováno přibližně 403 osob ve 142 domácnostech v bytové nouzi. Město Jičín tak soustřeďovalo asi 34 % všech osob, ale téměř 47 % domácností v bytové nouzi správního obvodu. Průměrná velikost domácnosti v bytové nouzi byla ve městě menší než v celém ORP. Ještě závažnější je rozsah preventivní cílové skupiny: přibližně 2 421 domácností bylo ohroženo ztrátou bydlení, nadměrnými náklady nebo energetickou chudobou, tedy sedmnáctkrát více než domácností již v akutní bytové nouzi. Soukromý nájemní trh je početně větší než kapacita obecního bytového fondu, samotná nabídka však neznamená skutečnou dostupnost pro nízkopříjmové domácnosti. Významnou bariérou pro osoby ohrožené sociálním vyloučením totiž není pouze samotné nájemné, ale také vedlejší platby a vstupní finanční náklady pro získání nájemního bydlení, které mohou snadno dosáhnout 60–90 tisíc Kč. Celkově tedy není hlavním problémem Jičína pouze výše tržního nájemného, ale zejména malý počet současně dostupných bytů, omezený výběr dispozic a vysoká finanční bariéra při vstupu do nájemního bydlení.

Jičín je obec s rozšířenou působností, jehož obecní úřad plní podle zákona o podpoře bydlení funkci kontaktního místa pro bydlení. Jičínské kontaktní místo pro bydlení aktuálně pracuje jen s několika klienty, přičemž převážná část případů spadá do agendy přidělování bytů ve vlastnictví města. Nejčastěji lidé řeší potřebu získat byt, končící nájemní smlouvu nebo potřebu většího bydlení. U soukromého nájemního trhu nemá kontaktní místo navázané konkrétní kontakty na pronajímatele a klienty směřuje obecně na komerční nabídky a realitní portály. Přibližně u 25–30 % případů hrozí skutečná ztráta bydlení, zatímco ostatní klienti většinou hledají větší byt nebo se chtějí osamostatnit z bydlení u příbuzných. Substandardní bydlení se mezi řešenými případy objevuje jen minimálně. Modelované personální zajištění KMB v rozsahu 1,3 úvazku, včetně 0,6 úvazku poradců a 0,5 úvazku koordinátorů podpory, by znamenalo velmi vysoký počet potenciálních klientů na pracovníka. Data proto ukazují potřebu spojit získávání dostupných bytů s intenzivní prevencí ztráty bydlení a dostatečnou personální kapacitou poradenství.

Tabulka 6 – Data k bytové nouzi v Jičíně – rok 2024 (podklad RIA)

Osob v bytové nouzi	139
% podíl obyvatel v bytové nouzi	0,85 %
% podíl obyvatel v bytové nouzi vs. hodnotě za ČR (1,5 %)	0,58
Dětí do 18 let v bytové nouzi	38
B1: UBYTOVNY: DĚTI DO 18 LET	2
Domácností v bytové nouzi (= počet potřebných bytů)	66
Rodin s dětmi v bytové nouzi	19
A1. Bez střechy (včetně osob pobývajících v noclehárnách): DOMÁCNOSTI	1
B1. AZYLOVÉ DOMY: DOMÁCNOSTI	4
B2: UBYTOVNY: DOMÁCNOSTI	37
C3. Nedobrovolné přebývání bez právního titulu u příbuzných či přátel s negativními dopady na členy domácnosti: DOMÁCNOSTI	6
C4: Opakované nájemní nebo podnájemní smlouvy na 1 až 3 měsíce: DOMÁCNOSTI	4
D1. Přebývání ve funkčně nevyhovujícím bydlení: DOMÁCNOSTI	8
D2. Přebývání v silně přelidněných bytech (podlahová plocha do 8 m² na osobu): DOMÁCNOSTI	7
Odhad: cílová skupina dostupného bydlení (domácnosti bez vlastního bydlení)	1372
Obecní byty (v domech patřících obci), SLDB 2021	256
Odhad: Ročně uvolněné obecní byty (4 % z fondu), SLDB 2021	10
Neobydlených obecních bytů, SLDB 2021	36
Soukromé byty v pronájmu, SLDB 2021	1346
Odhad: Soukromých bytů ročně nabízených k pronájmu (20 %)	269
Domácností v bytové nouzi na 1 ročně uvolněný obecní byt	6
Cílová skupina dostupného bydlení a domácnosti v bytové nouzi na 1 ročně uvolněný obecní byt	140
Ročně nabízených soukromých bytů na 1 domácnost v byt. nouzi	4,1

Zdroj: MPSV

Tabulka 7 – Bytová nouze v SO ORP Jičín (2024)

Domácností v bytové nouzi – aktualizace 2024	142
Osob v bytové nouzi – aktualizace 2024	403
Přibližný počet domácností ohrožených ztrátou bydlení, s nadměrnými náklady na bydlení či v energetické chudobě	2421
KMB: Celkový počet úvazků	1,3
KMB: Poradci	0,6
KMB: Koordinátoři podpory	0,5
KMB: Vedoucí	0,2
Domácností v bytové nouzi na 1 úvazek koordinátora podpory	283
Domácností ohrožených ztrátou bydlení, s nadměrnými náklady ad. na 1 úvazek poradce	4035
Obecní byty (v domech patřících obci), SLDB 2021	583
Odhad: Ročně uvolněné obecní byty (4 % z fondu), SLDB 2021	23
Soukromé byty v pronájmu, SLDB 2021	6292
Odhad: Soukromých bytů ročně nabízených k pronájmu (20 %)	1258

Zdroj: MPSV

Osoby bez přístřeší

Sčítání osob z vybraných kategorií klasifikace ETHOS realizovala v roce 2022 pro MPSV společnost SocioFactor s.r.o. Podle těchto údajů bylo v Jičíně evidováno celkem 19 osob bez přístřeší, z toho 11 bylo evidováno jakožto žijící v situaci zjevného bezdomovectví. Věková struktura osob bez přístřeší ukazuje, že se jedná převážně o osoby ve středním a vyšším věku. Nejpočetnější skupinu tvoří lidé ve věku 61 let a více (8 osob). Ve věkových kategoriích 41 až 50 let a 51 až 60 let byly zaznamenány shodně 4 osoby, zatímco ve věku 30 až 40 let žily na ulici 3 osoby.

Délka života bez přístřeší se mezi sledovanými osobami výrazně liší. Nejvíce osob (8) žije bez stabilního bydlení jeden až dva roky, dalších 5 osob je bez přístřeší méně než jeden rok. Stejný počet osob (5) se nachází v této situaci již pět let a déle, což svědčí o dlouhodobém charakteru jejich sociálního vyloučení.

Tabulka 8 – Osoby bez přístřeší v Jičíně

Pohlaví		Forma přespávání		Věk		Doba na ulici	
Muž	15	Venku	8	30 až 40	3	do 1 roku	5
Žena	4	Noclehárna	8	41 až 50	4	1 až 2 roky	8
		Ilegálně obsazená budova	3	51 až 60	4	5 let a více	5
				54	1	nezjištěno	1
				57	1		
				60	1		
				61 a více	8		

Zdroj: SocioFactor s.r.o.

I podle místních aktérů se celkový počet lidí bez domova v Jičíně dlouhodobě pohybuje kolem dvaceti, v době rozhovoru byl odhadován přibližně na osmnáct osob. Část využívá noclehárnu, okolo 10 lidí žije v situaci tzv. zjevného bezdomovectví. Evidence se průběžně aktualizuje ve spolupráci s městskou policií a pracovníky noclehárny. Blízkost věznice Valdice podle místních aktérů počet lidí bez domova významně neovlivňuje.

V ORP Jičín je základní harm reduction síť tvořena terénní sociální prací OSVZ, noclehárnou provozovanou Sociálními službami města Jičína a terénním programem Laxus z. ú. Noclehárna Sociálních služeb města Jičína v Čejkovicích funguje celoročně mezi 18:00–8:00, má 6 lůžek a vedle přenocování za poplatek 40 Kč za noc nabízí možnosti hygieny, kuchyňku, pračku, potravinovou pomoc či sociální šatník.

Sociální pracovníci MěÚ Jičín pracují i s lidmi bez přístřeší a s nejistým či neadekvátním bydlením, pomáhají se zajištěním dávek, ubytování a dalších, navazujících služeb. Sociální odbor v zimě poskytoval nouzové přístřešky typu „iglú“, jejichž využívání bylo kontrolováno. Za potřebný rozvojový krok je považováno vznikající nízkoprahové denní centrum, které je zatím ve fázi plánování v rámci komunitního plánu.

Specifickou harm reduction službu pro osoby užívající návykové látky poskytuje Laxus z. ú. – Terénní program Královéhradeckého kraje. V Jičíně je terén pravidelně ve středu a ve čtvrtek a po domluvě vyjíždí i do okolních obcí. Služba je bezplatná a může být anonymní, nabízí sterilní injekční materiál a další HR pomůcky, testování na různé nemoci, potravinovou či materiální pomoc, doprovody a zprostředkování léčby. V krajské síti je pro Jičínsko současně veden terénní program Aufori pro dospělé ohrožené sociálním vyloučením (podrobněji k oběma službám viz níže).

Komplex služeb je dostupný v Hradci Králové, kde funguje Dům Matky Terezy, zahrnující denní centrum, sociální poradenství a noclehárnu a také Centrum adiktologických služeb Laxus z. ú.

Počet a pohyb osob bez domova je ve veřejném prostoru častým (a kontroverzním) tématem, které zmiňovali i respondenti z řad institucionálních aktérů. Dle části veřejného mínění totiž dochází v posledních letech k nárůstu počtu osob bez domova, či je minimálně jejich přítomnost ve veřejném prostoru patrnější. Jak již bylo zmíněno výše, podle relevantních aktérů, včetně městské policie (MP) i PČR, se však v posledních letech počet osob bez přístřeší v Jičíně výrazně nemění. Městská policie ví přibližně o osmi lidech, kteří žijí tzv. „na ulici“, podobné počty uvádí i OSVZ.

Dle MP mezi osobami bez domova převažují Češi, z popsané skupiny osmi osob je šest české národnosti, jeden muž je ze Slovenska a jedna žena z Polska. Ve skupině jsou dvě ženy, většina osob je mladší 50 let. Jedna z evidovaných osob zůstala v Jičíně po propuštění z věznice Valdice, nejde však o převažující způsob, jakým se lidé ve městě dostávají do bezdomovectví.

Noclehárna (Sociální služby města Jičína)

Noclehárna v Jičíně poskytuje krátkodobé ubytování osobám bez přístřeší nebo lidem, kteří se ocitli v akutní bytové nouzi. Zařízení funguje od roku 2017 a v posledních třech letech pracuje nad oficiální kapacitou – aktuální kapacita šesti lůžek má být navýšena na deset. V roce 2025 využilo tuto službu celkem 49 osob, což je stejný počet jako v předchozím roce. Převážnou část klientů tvořili muži – v roce 2025 jich bylo 39, zatímco žen bylo 10. Oproti roku 2024 se tak mírně zvýšil počet žen využívajících službu. Průměrný počet uživatelů za měsíc činil 15 osob, z toho průměrně 12 mužů a 3 ženy. Průměrný věk klientů dosáhl 44 let, což představuje mírný nárůst oproti roku 2024, kdy činil 40 let.

Z hlediska trvalého bydliště pochází největší část klientů z Královéhradeckého kraje (25 osob). Mezi další zastoupené regiony patří Středočeský a Liberecký kraj, dále jednotlivci z Pardubického, Plzeňského, Zlínského, Jihomoravského a Moravskoslezského kraje. Významnou skupinu tvoří také osoby se slovenským státním občanstvím, jejichž počet vzrostl ze 7 osob v roce 2024 na 11 osob v roce 2025.

Tabulka 9 – Klienti noclehárny SSM Jičín

	2024		2025	
Počet uživatelů	celkem 49 osob	Muži: 41 osob Ženy: 8 osob	celkem 49 osob	Muži: 39 osob Ženy: 10 osob
Průměrný počet uživatelů za měsíc	14 osob	Muži: 12 Ženy: 2	15 osob	Muži: 12 Ženy: 3
Průměrný věk uživatelů	40 let		44 let	
Uživatelé dle trvalého bydliště	Královéhradecký kraj	25 osob	Královéhradecký kraj	25 osob
	Liberecký kraj	4 osoby	Liberecký kraj	4 osoby
	Středočeský kraj	3 osoby	Středočeský kraj	4 osoby
	Pardubický kraj	3 osoby	Jihomoravský kraj	1 osoba
	Zlínský kraj	3 osoby	Moravskoslezský kraj	1 osoba
	Olomoucký kraj	1 osoba	Pardubický kraj	1 osoba
	Plzeňský kraj	1 osoba	Plzeňský kraj	1 osoba
	Vysočina	1 osoba	Zlínský kraj	1 osoba
	Ústecký kraj	1 osoba	Slovensko	11 osob
	Slovensko	7 osob		

Zdroj: SSM Jičín

Azylový dům (Sociální služby města Jičína)

Azylový dům v Jičíně je určen rodičům s dětmi, kteří se ocitli bez stabilního bydlení a potřebují dlouhodobější podporu při řešení své sociální situace. Azylový dům přijímá matky, otce i celé rodiny s dětmi. Má šest samostatných bytů: čtyři menší pro jednoho rodiče s jedním dítětem a dva větší, které mohou využít rodiče až se třemi dětmi nebo úplná rodina se dvěma dětmi. Během školního roku se obsazenost pohybuje přibližně mezi 70 a 80 %, v létě bývá nižší, protože rodiny snáze nacházejí dočasné ubytování u příbuzných či známých. Obecným problémem je nalezení navazujícího bydlení. Jen malá část rodin odchází do komerčního bydlení, klienti se tak obvykle vrací na ubytovny, do jiných azylových domů nebo k příbuzným.

Školou povinné děti nejčastěji nastupují do I. ZŠ, případně do speciální školy v Soudné. Pracovníci oceňují vstřícnost vedení I. ZŠ, současně však připouštějí, že soustřeďování dětí z AD do jediné školy může přispívat k její postupné segregaci.

V roce 2025 využilo službu 19 rodičů, což představuje mírný nárůst oproti roku 2024, kdy bylo evidováno 17 rodičů. Mezi klienty výrazně převažují ženy – v roce 2025 jich bylo 16, zatímco mužů pouze 3. Společně s rodiči bylo v azylovém domě ubytováno také 22 dětí, tedy o jedno více než v předchozím roce. Všichni klienti azylového domu měli trvalé bydliště v Královéhradeckém kraji.

Tabulka 10 – Klienti AD Jičín

	2024		2025	
Počet uživatelů	celkem 17 rodičů	Muži: 2 osoby Ženy: 15 osob	celkem 19 rodičů	Muži: 3 osoby Ženy: 16 osob
Počet dětí	21 dětí		22 dětí	
Uživatelé dle trvalého bydliště	Královéhradecký kraj	19 osob	Královéhradecký kraj	19 osob

Zdroj: SSM Jičín

Bezpečnost a prevence kriminality

Bezpečnostní situaci v Jičíně lze podle dostupných statistických podkladů a rozhovorů s Policií České republiky a Městskou policií Jičín hodnotit jako celkově stabilní. Město nevykazuje rozsáhlé území s dlouhodobě koncentrovanou závažnou kriminalitou. Problémy se soustřeďují do několika konkrétních míst a mají nejčastěji podobu narušování veřejného pořádku, rušení nočního klidu, konzumace alkoholu na veřejnosti, drobných krádeží, vandalismu a konfliktů mezi jednotlivci. Starší městský plán prevence kriminality uváděl, že v obvodu jičínského oddělení byly v roce 2020 evidovány přibližně dvě pětiny trestné činnosti okresu a převládala majetková kriminalita, rozhovory neukazují na zhoršování bezpečnosti ve městě.

V době realizace rozhovorů v létě 2026 město připravovalo navazující strategický plán prevence kriminality, předchozí plán byl zpracován do roku 2024. Podle Městské policie Jičín se počítalo s dokončením nového plánu do konce roku 2026, přičemž příprava měla vycházet také z podkladů Policie ČR a z opakovaného dotazníkového šetření mezi obyvateli, které umožní porovnat vnímané problémové lokality a postoje ke kamerovému systému.

Tabulka 11 – Skladba kriminální činnosti v Jičíně v roce 2025

Trestné činy	násilná		15
	krádeže vloupáním		16
	krádeže		36
	podvody		62
	jiná majetková		42
	obecně nebezpečná		4
	dopravní nehody		5
	toxikománie		15
Přestupky	proti majetku		157
	proti veřejnému pořádku a občanskému soužití	proti veřejnému pořádku	13
		proti občanskému soužití	97
	na úseku ochrany před alkoholismem toxikomanií	alkohol řidič	35
		toxikomanie řidič	23
		toxikomanie ostatní	14
	na úseku Besip a silničního hospodářství	besip mimo alkohol a toxi	1772
		oznámení přestupku – mimo alkohol	26
		Rychlost	449
	ostatní přestupky	na úseku střeliva	9
		ze zákona o pobytu cizinců	8
		ostatní přestupky	9

Zdroj: Mapa kriminality (https://kriminalita.policie.gov.cz)

Nejčastějšími řešenými jevy MP jsou rušení nočního klidu, konflikty pod vlivem alkoholu, znečišťování veřejného prostoru, sprejerství a drobné majetkové delikty. Obecně závazná vyhláška omezuje konzumaci alkoholu na vybraných veřejných místech, její vymáhání je však u osob bez příjmů obtížné, nejbližší protialkoholní záchytná stanice je v Hradci Králové. Důležitým nástrojem je kamerový systém, který má ve městě a na Jičínsku přibližně padesát kamerových bodů. Další kamery jsou připravovány například v okolí Lidického náměstí a Butovské ulice. PČR hodnotí pokrytí města jako dobré a někdejší problémové lokality, například část sídliště Jih v ulici Přátelství, již nepovažuje za rizikové. V rámci jičínských ubytoven PČR řeší přibližně jeden výjezd měsíčně, zpravidla kvůli občanskému soužití, drobným krádežím a přestupkům souvisejícím s alkoholem. Kriminální činnost, která se netýká přímo Jičína, nicméně souvisí se sociálním vyloučením v regionu, byla rozkryta krajskými kriminalisty v roce 2025, kdy dvojice obviněných v Kopidlně vykořisťovala zranitelné osoby, konkrétně osoby bez přístřeší.

Problémy s veřejným pořádkem jsou koncentrovány v okolí některých ubytoven (v ulicích Na Hrádku a Balbínova, na Lidickém náměstí), a v oblasti Barákovy, Butovské a Ruské ulice. Dalším exponovaným místem je Valdštejnovo náměstí, kde dochází k rušení nočního klidu.

Skupiny mladistvých se scházejí také v zámeckém parku, který byl některými respondenty z řad obyvatel města označován jakožto místo, kde se necítí bezpečně právě kvůli skupinkám mladistvých. Z hlediska kriminality však místo není nijak významné – Policie ČR zde uvádí řešení protiprávního jednání přibližně dvakrát až třikrát ročně. Městská policie spojuje konkrétnější problémy s mladistvými zejména s vnitroblokem v oblasti Butovské a Barákovy ulice (Lentilky), kde zmiňuje sprejerství, stížnosti obyvatel a plánované doplnění kamerového systému.

Dalším místem, které respondenti z řad obyvatel Jičína zmiňovali jakožto oblast, kde se necítí bezpečně, bylo okolí Kauflandu a cyklostezky podél Cidliny, kde se vyskytují osoby bez přístřeší. MP zde opakovaně řeší konzumaci alkoholu na veřejnosti.

Asistenti prevenci kriminality

Pod MP Jičín působí 7 APK + 2 v rámci DPP z programu Úřadu práce. APK se průběžně obměňují a nejsou vybíráni z vyloučených skupin obyvatel, ani nemají zvláštní komunitní vazbu, fungují spíše jakožto dohled u přechodů, na Úřadu práce, OSVZ, v parcích a v okolí škol. APK v současnosti nejsou zapojeni do dotačního programu Ministerstva vnitra, u něhož by bylo nutné určit formálního mentora. Jejich činnost organizačně řídí zástupce velitele městské policie a v každodenním provozu velitel směny. Funkci manažera prevence kriminality města vykonává pracovník Městské policie Jičín. Samostatný nástroj domovníka preventisty město podle MP nevyužívá.

Osoby bez přístřeší

Počet a pohyb osob bez přístřeší je ve veřejném prostoru častým (a kontroverzním) tématem, které zmiňovali i respondenti z řad institucionálních aktérů. Dle části veřejného mínění dochází v posledních letech k nárůstu počtu osob bez domova, či je minimálně jejich přítomnost ve veřejném prostoru patrnější. Podle MP i PČR se v posledních letech výrazně nemění. Městská policie ví přibližně o osmi lidech, kteří žijí tzv. „na ulici“, podobné počty uvádí i OSVZ a terénní šetření Centra SPOT. MP místa kontroluje se sociálními pracovníky a nabízí noclehárnu v Čejkovicích, část lidí však pomoc odmítá. Dle MP mezi osobami bez přístřeší převažují Češi, z popsané skupiny osmi osob je šest české národnosti, jeden muž je ze Slovenska a jedna žena z Polska. Ve skupině jsou dvě ženy, většina osob je mladší 50 let. Jedna z evidovaných osob zůstala v Jičíně po propuštění z věznice Valdice, nejde však o převažující způsob, jakým se lidé ve městě dostávají do bezdomovectví. V oblasti práce s osobami bez přístřeší je diskutován záměr vzniku nízkoprahového denního centra, které by doplnilo stávající noclehárnu v Čejkovicích o možnost denního zázemí a intenzivnější sociální práce.

Městská policie vyjíždí se sociálními pracovníky na místa, kde lidé přespávají, a je jim nabízena noclehárna, oblečení nebo možnost hygieny, v zimě sociální odbor využíval také nouzové přístřešky typu „iglú“. U jednoho dlouhodobého příbytku pod mostem v Popovicích Městská policie popisuje tolerovaný pobyt mimo frekventovaný prostor za současných kontrol sociálních pracovnic, zatímco v městském prostoru v Dlouhé ulici byl přístup osob technicky omezován. Podle Městské policie většina evidovaných osob závažné bezpečnostní problémy nepůsobí, nejčastěji se řeší konzumace alkoholu na veřejnosti či jednotlivé konfliktní situace.

Drogová scéna

Drogová scéna na Jičínsku je Policií ČR hodnocena jako stabilní. Za poslední dva roky byla v samotném Jičíně zjištěna jedna varna metamfetaminu, vyšší výskyt drogové problematiky policie vnímá na Hořicku. Městská policie se v minulosti setkávala také s odhozenými injekčními stříkačkami, zejména na veřejných toaletách u nádraží. Ve veřejném prostoru Jičína jsou však nejviditelnější závislosti na alkoholu. Alkohol je spojen s většinou incidentů na ubytovnách, s rušením nočního klidu, konflikty v centru i s problémy části osob bez přístřeší. U dětí a mladistvých se vedle alkoholu a tabáku zvyšuje význam vapování, HHC, kratomu a digitálních závislostí. Policie ve spolupráci s Českou obchodní inspekcí kontroluje prodejny, ve kterých docházelo k prodeji kratomu, HHC a dalších látek nezletilým.

Preventivní aktivity

Ve městě funguje Komise prevence kriminality, kterou svolává městský úřad přibližně dvakrát až čtyřikrát ročně, a v níž jsou zastoupeni mimo jiné starosta, OSVZ, městská policie a manažer prevence kriminality, Policie ČR, Probační a mediační služba, odbor školství a Občanská poradna. Městská a státní policie si operativně předávají informace a při části výjezdů a kontrol postupují společně.

Preventivní aktivity realizují, kromě NNO a škol samotných i MP a PČR. Pro MŠ a ZŠ pořádá městská policie besedy zaměřené na práci strážníků či BESIP. Odborné besedy ve školách z řad Policie ČR zajišťuje preventista územního odboru. Jedná se o školní semináře zaměřené na trestní odpovědnost, návykové látky a bezpečnost v kyberprostoru. Preventivní činnost Policie ČR se neomezuje na školy. Vedle žáků základních a středních škol jsou cílovými skupinami také senioři, rodiče a pedagogové, osoby se zdravotním postižením, sociálně slabé skupiny a klienti nízkoprahových center. Policie ČR uvádí spolupráci s nízkoprahovými zařízeními pro děti a mládež v Jičíně, Nové Pace a Hořicích, s pedagogicko-psychologickou poradnou, Komisí prevence kriminality a sociálními odbory.

Probační a mediační služba

V Jičíně je rovněž středisko Probační a mediační služby (PMS). To pracuje průběžně přibližně se dvěma sty klienty, pracoviště je personálně přetížené a podle respondentů by potřebovalo dalšího pracovníka, část klientské práce nyní pomáhá zvládat také poradkyně pro oběti. Významnou část činnosti ovlivňuje blízkost věznice Valdice. Návštěvy odsouzených, příprava podkladů pro rozhodování o podmíněném propuštění a práce se závažnějšími případy představují odhadem asi pětinu aktivity střediska. Propuštění z Valdic však zpravidla nezůstávají na Jičínsku, ale odcházejí do jiných regionů nebo navazujících zařízení.

U klientů s dohledem patří mezi hlavní témata bydlení, zaměstnání, dluhy a vedení řádného života. Dostupnost práce se v poslední době zhoršuje, protože pracovní agentury a velcí průmysloví zaměstnavatelé omezili nábor. Zásadní překážkou je záznam v rejstříku trestů, nízká kvalifikace a slabé pracovní návyky. Většina klientů má pouze základní vzdělání nebo nedokončené učiliště, u části mladších lidí se objevuje nepravidelná práce na brigádách či načerno. V oblasti bydlení převažují komerční nájmy a ubytovny, zatímco vlastní nebo městské bydlení je mezi klienty spíše výjimečné. Při akutních problémech služba spolupracuje se sociálním kurátorem, noclehárnou a Občanskou poradnou.

Klienti jsou v rámci výkonu trestu obecně prospěšných prací soustřeďováni zejména do Technických služeb, což toto pracoviště zatěžuje. PMS považuje obecně prospěšné práce za účinný nástroj obnovy pracovních návyků a začlenění, jeho potenciál však omezuje nedostatek mentorů a vhodných pracovních míst. Služba spolupracuje se soudy, policií, věznicemi, městem, OSPOD, školami, Úřadem práce, Laxusem, Sasankou, Charitou, Centrem duševního zdraví a dalšími organizacemi. Z neziskových a podpůrných partnerů PMS blíže zmiňuje Laxus v souvislosti s drogovou problematikou a závislostmi, SAS a její terénní pracovníky při síťování a práci s klienty v území, Oblastní charitu a Občanskou poradnu, na kterou jsou klienti odkazováni zejména při řešení dluhů. Spolupráce probíhá také s Centrem duševního zdraví.

Ohrožené rodiny a děti (volný čas)

Sociální služby a možnosti volnočasových aktivit

Možnosti organizovaného trávení volného času dětí v Jičíně vytvářejí především nízkoprahový klub Exit, Středisko volného času a Knihovna Václava Čtvrtka. **Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM) Exit** je určeno dětem a mladým lidem od šesti do 26 let. Okamžitá kapacita činí dvacet klientů v ambulantní části a patnáct v terénní formě, přičemž pracovníci uvádějí, že dosud nemuseli zájemce odmítat. Největší část návštěvníků tvoří děti přibližně od deseti do třinácti let, které klub využívají opakovaně jako bezpečné místo pro setkávání, hry, školní přípravu a kontakt s pracovníky. Starší klienti přicházejí spíše nárazově s konkrétními potřebami, například kvůli hledání práce, životopisu nebo problémům ve vzdělávání. Pracovníci s dětmi řeší nejčastěji školní neúspěšnost, konfliktní chování, vztahy ve třídě, nízké sebevědomí nebo předčasné odchody ze středního vzdělávání. Většina klientů pochází podle vedení NZDM ze sociálně znevýhodněných rodin.

Dostupnost klubu je geograficky nerovnoměrná. Většina dětí bydlí na sídlišti Jih nebo v jeho blízkosti, zatímco z odlehlejších částí města, zejména z okolí 4. ZŠ, dochází klientů minimum. Přestože je registrována i terénní forma služby, využívá se hlavně k příležitostné depistáži, protože personální kapacita se soustřeďuje na vytížený klub.

Středisko volného času, označované také jako Káčko, nabízí široké spektrum tematicky zaměřených kroužků, táborů a dalších aktivit pro děti z Jičína i okolních obcí. Na rozdíl od NZDM jde o předem zvolenou, pravidelnou a placenou činnost, která vyžaduje přihlášení a aktivní spolupráci rodičů. Finanční bariéru může snižovat systém Aktivní město, případně pomoc Charity nebo sociálně aktivizační služby Sasanka, každoročně je takto využita finanční podpora pro přibližně deset až patnáct účastníků. Problémem zůstává, že rodina musí o pomoc požádat, komunikovat se zařízením a často také reagovat v době, kdy již mohou být žádané kroužky naplněné. Středisko volného času nemá otevřený nízkoprahový klub bez konkrétního programu, dřívější pokus o volnější klub Relax se nesetkal s dostatečným zájmem.

Knihovna Václava Čtvrtka doplňuje nabídku zejména bezpečným neformálním prostorem, čtenářskými a výtvarnými aktivitami. Dřívější klub Freetime využívaly především děti kolem deseti až jedenácti let, ačkoliv byl původně určen teenagerům. Nabízel internet, stolní tenis a prostor pro pobyt, vstup však vyžadoval registraci a u nezletilých podpis rodičů, takže nebyl nízkoprahovou službou v pravém smyslu. Po rekonstrukci knihovna plánuje oddělit prostor pro mladší teenagery a zázemí pro věkovou skupinu přibližně od patnácti let, vybavené deskovými hrami, virtuální realitou a příležitostnými dílnami. Centrální poloha knihovny může doplnit NZDM na sídlišti Jih, zásadní však bude, zda se podaří oslovit i děti, které do knihovny běžně samy nepřicházejí.

Činnost OSPOD Jičín v roce 2025

V rejstříku Om bylo během roku nově zaevidováno 382 případů rodin a na konci roku zůstávalo evidováno 311 případů. V rejstříku Nom přibylo 85 případů a ke konci roku jich bylo vedeno 89. Kurátoři pro děti a mládež evidovali 56 klientů, z toho 25 dětí mladších patnácti let a 31 mladistvých. Řešili mimo jiné třináct přestupkových případů a tři případy trestné činnosti. OSPOD měl třináct zaměstnanců, což odpovídalo 11,5 přepočteného úvazku, čtyři pracovníci působili jako kurátoři pro děti a mládež.

V průběhu roku bylo z péče rodičů odebráno čtrnáct dětí, z toho jedenáct na základě předběžného opatření a tři na základě rozsudku. Ve třinácti případech bylo hlavním důvodem zanedbávání výchovy a péče, v jednom případě týrání. OSPOD podal deset návrhů na nařízení ústavní výchovy a třináct návrhů na předběžné opatření. Ke konci roku bylo v zařízeních pro výkon ústavní výchovy umístěno 29

dětí. Významná byla také náhradní rodinná péče: evidováno bylo 40 dětí v pěstounské péči, 23 dětí v osobní péči poručníka a 37 dětí svěřených do péče jiné osoby. OSPOD byl ve 311 případech jmenován opatrovníkem.

Statistika týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí zahrnovala 77 dětí. Naprostou většinu představovalo zanedbávání, které se týkalo 72 dětí, dále byly vykázány dva případy tělesného týrání a tři dívky se zkušeností se sexuálním zneužíváním. Nejpočetnější věkovou skupinou byly děti od šesti do patnácti let a většina žila v péči rodičů. Nejčastěji přicházela oznámení od škol, školských a zdravotnických zařízení, dále od policie a jiných státních orgánů a z anonymních podnětů. OSPOD zároveň řešil devatenáct případů domácího násilí za přítomnosti nezletilých dětí, přičemž v pěti případech došlo k vykázání násilné osoby ze společného obydlí.

Tabulka 12 – Data OSPOD

Počet případů rodin Rejstřík Om	za sledovaný rok: 382	ke konci roku: 311
Počet případů rodin Rejstřík Nom	za sledovaný rok: 85	ke konci roku: 89
Počet dětí týraných, zneužívaných a zanedbávaných celkem	tělesné týrání	2
	sexuální zneužívání	3
	zanedbávání dětí	72
Počet evidovaných klientů kurately	56	25 dětí do 15 let
		31 mladistvých
	14 dětí nezařazených do evidence OSPOD	

	Na návrh OSPOD	Celkem
Počet dětí odebraných z péče rodičů na základě předběžného opatření soudu	11	11
Počet dětí odebraných z péče rodičů na základě rozsudku soudu	2	3
Celkem odebraných dětí	13	14

Zdroj: OSPOD

Tabulka 13 – Personální zajištění OSPOD

		z toho			
	Celkem	**kurátoři pro děti a mládež**	**zaměstnanci vykonávající agendu dohod o výkonu pěstounské péče**	**ostatní zaměstnanci vykonávající agendu NRP**	**zaměstnanci specializující se na agendu ochrany týraných a zneužívaných dětí**
Počet zaměstnanců celkem	13	4	0	2	2
Přepočtené úvazky zaměstnanců OSPOD	11,5	4	0	1,8	0,4

Zdroj: OSPOD

Služby pro mládež a pro rodiny s dětmi

Sociálně aktivizační služba Sasanka pracuje v širším regionu přibližně se 130 až 150 rodinami a disponuje zhruba deseti úvazky a třinácti pracovníky. V samotném Jičíně služba pracuje spíše s rodinami, kterých se netýká sociální vyloučení, častými tématy jsou duševní zdraví dětí, vztahové problémy, konfliktní rozvody, rodičovské kompetence a záškoláctví. Služba upozorňuje na nedostatek dětských psychiatrů, dostupnou adiktologickou péči pro mládež a střediska výchovné péče v regionu.

Z hlediska sociální situace rodin je tedy rozdíl mezi samotným Jičínem a jinými částmi regionu. Jičín – s ohledem na dražší bydlení a celkovou skladbu obyvatelstva nevykazuje tak výraznou koncentraci sociálně vyloučených rodin, jako je tomu například na Kopidlnsku či Vysokoveselsku.

OSPOD, školy, SAS, NZDM, PPP, PČR a lékaři se pravidelně setkávají v takzvaném Multitýmu. Sasanka dále spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, pediatry, Centrem duševního zdraví a dalšími službami. NZDM navazuje děti na Sasanku zejména tehdy, když je nutné pracovat s celou rodinou nebo zajistit terapeutickou podporu. Středisko volného času je do formálních koordinačních struktur zapojeno méně a funguje hlavně prostřednictvím jednotlivých doporučení škol či služeb Charity.

Důležitým cílem je sjednotit kontaktní a předávací postupy mezi jednotlivými aktéry, sdílet informace o dostupných kapacitách i mezerách v péči a zajistit, aby mladý člověk po prvním zachycení nezůstal bez návazné podpory. NZDM v tomto směru pozitivně hodnotí posun od pouhého vyjasňování kompetencí ke konzultacím konkrétních případů, rozvoj přímých kontaktů mezi službami a častější odkazování dětí do odpovídajících služeb. Podle OSPOD je zároveň potřeba, aby školy posílily vlastní kapacity pro řešení náročných a krizových situací a měly k dispozici funkční krizové plány. Pracovní skupina prevence v rámci MAP může činnost multitýmu vhodně doplnit o systematické sdílení dostupných programů, identifikovaných potřeb a hodnocení jejich přínosu. Slabším místem však zůstává spolupráce mezi mateřskými školami, kde jsou kontakty dosud spíše ad hoc. Po ukončení financování ze šablon navíc školy společně s městem řeší další financování asistentské pozice.

Vzdělávání

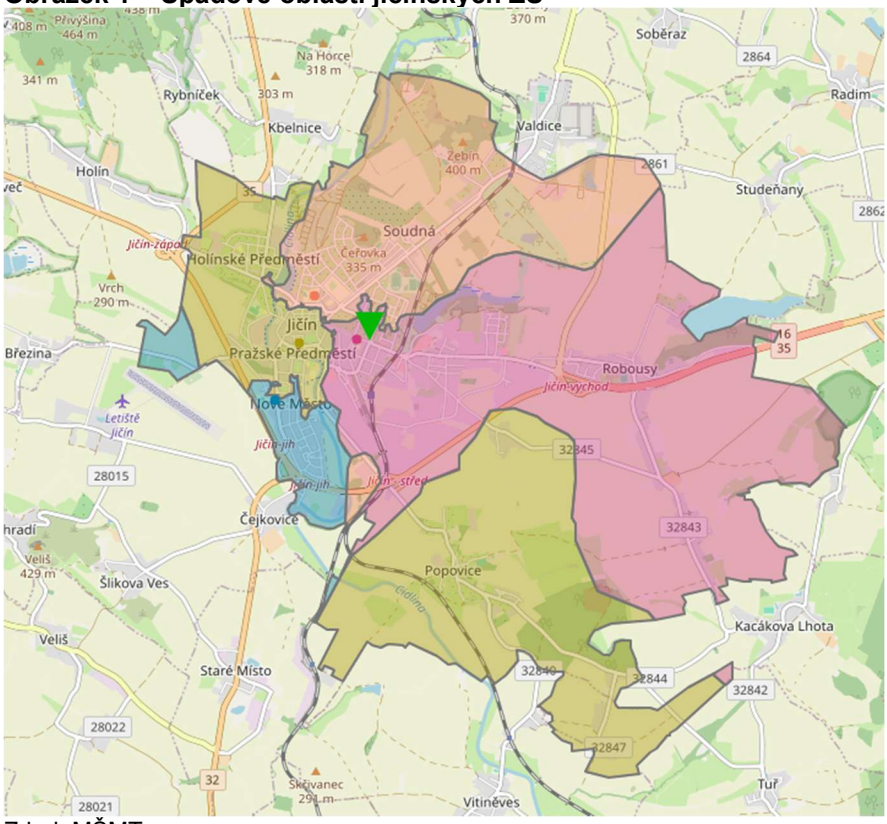
V Jičíně jsou čtyři veřejné základní školy a dále Základní škola a Praktická škola v Soudné ul. Běžné základní školy navštěvovalo (data k 30. 9. 2025) celkem 2 191 žáků při souhrnné kapacitě 2 600 míst, takže byly naplněny přibližně z 84 %. Mezi školami však existují značné rozdíly. ZŠ Železnická byla s 688 žáky naplněna z 98,3 % a prakticky již neměla volnou kapacitu. Vysokou naplněnost vykazovala také ZŠ Poděbradova, a to 92,1 %. ZŠ Husova dosahovala 84,5 %, zatímco ZŠ 17. listopadu měla na obou pracovištích dohromady 609 žáků a její kapacita byla využita přibližně ze 69 %. ZŠ a Praktická škola v Soudné má kapacitu 110 míst.

Tabulka 14 – Základní školy v Jičíně

Základní školy (k 30. 9. 2025)	pracoviště	kapacita	žáci	naplněnost	běžné třídy	speciální třídy
Základní škola (IV), Jičín, Železnická 460	Železnická 460	700	688	98,3 %	28	0
Základní škola (II), Jičín, Husova 170	Husova 170	600	507	84,5 %	22	0
Základní škola (I), Jičín, 17. listopadu 109, p. o.	17. listopadu 109	880	567	69,2 %	26	0
	17. listopadu 1074		42		2	0
Základní škola (III), Jičín, Poděbradova 18	Poděbradova 18	420	387	92,1 %	15	0
Základní škola a Praktická škola, Jičín	Soudná 12	110	100	90,9 %	0	12

Zdroj: MŠMT

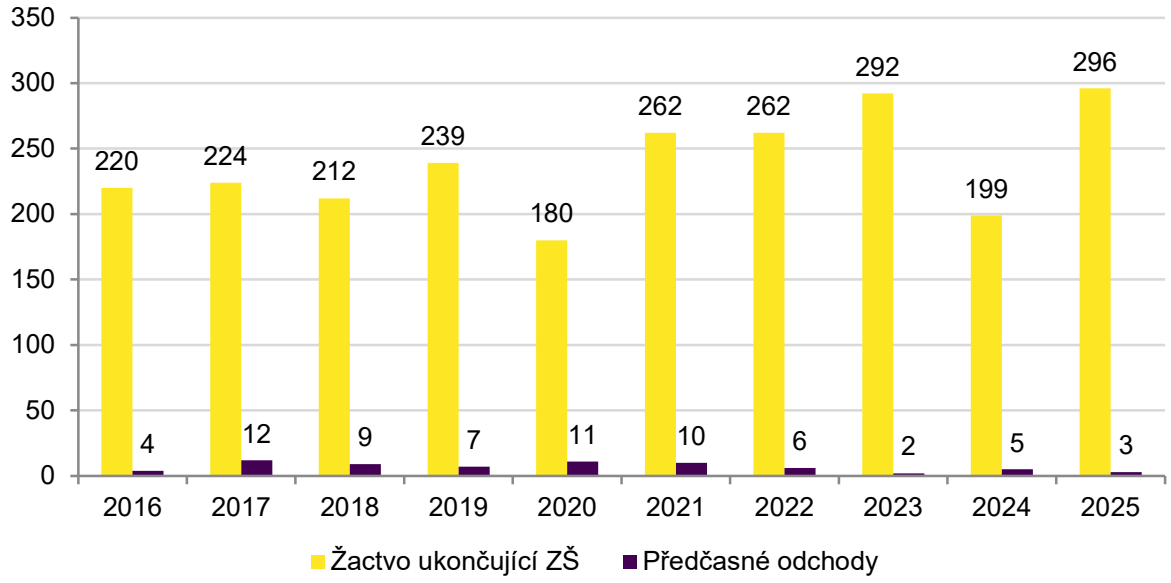
Obrázek 1 – Spádové oblasti jičínských ZŠ

Zdroj: MŠMT

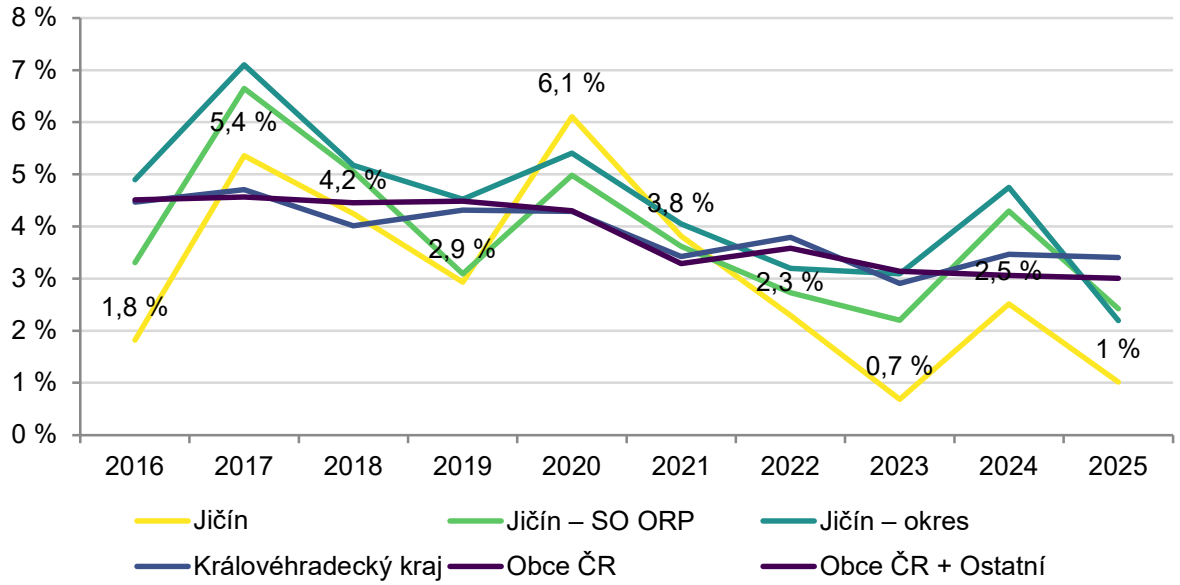
Z hlediska školní úspěšnosti jsou výsledky příznivé – v běžných třídách ukončilo povinnou školní docházku ve školním roce 2024/2025 celkem 296 žáků a pouze tři ji ukončili již v sedmém nebo osmém ročníku. Podíl předčasných ukončení tak činil přibližně 1 %, výrazně méně než v Královéhradeckém kraji i v celé České republice.

Graf 8 – Vývoj počtu předčasných odchodů ze ZŠ v Jičíně (běžné třídy)

Zdroj: MŠMT

Graf 9 – Vývoj % podílu předčasných odchodů ze ZŠ (běžné třídy)

Zdroj: MŠMT

Data celkově ukazují, že hlavní nerovností jičínského školství není vysoká míra neúspěšnosti, ale rozdílná naplněnost škol a nerovnoměrná koncentrace žáků-cizinců, sociálně znevýhodněných žáků a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP).

Ve všech sledovaných běžných ZŠ bylo evidováno celkem 273 žáků se SVP, tedy 12,5 %. Nejvyšší podíl mezi běžnými školami měla ZŠ 17. listopadu, přibližně 14,8 %, zatímco u Železnické, Husovy a Poděbradovy se pohyboval okolo 11–12 %.

Speciální vzdělávací potřeby související se sociálním znevýhodněním byly vykázány u 63 žáků, z toho u 48 žáků běžných škol. Nejvýraznější koncentrace byla opět na ZŠ 17. listopadu, kde šlo na obou pracovištích o 29 žáků. Praktická škola evidovala 15 takových žáků, zatímco ostatní školy pouze dva až deset. Kategorie K označuje především znevýhodnění vyplývající z odlišného kulturního či jazykového prostředí, kategorie Z jiné nepříznivé životní podmínky, například chudobu nebo sociální vyloučení, a kategorie V kombinaci obou typů faktorů.

Podobně nerovnoměrně byli rozloženi žáci s cizím státním občanstvím. V Jičíně jich bylo 134, tedy 5,8 %, což téměř přesně odpovídalo krajskému podílu. Samotná ZŠ 17. listopadu však vzdělávala 76 cizinců, přibližně 12,5 % svých žáků, zatímco na Železnické a Poděbradově jejich podíl činil jen kolem 2–3 %.

Pedagogicko-psychologická poradna v Jičíně eviduje vyšší desítky dětí diagnostikovaných jako sociálně znevýhodněné (dle metodiky doc. Němce). Výjimečně řeší také jednotlivé případy dětí bez pravidelné předškolní přípravy, často v souvislosti se stěhováním rodiny. Většina dětí pokračuje do běžných základních škol, pouze několik případů směřuje do praktické školy a další podpora bývá zajišťována ve spolupráci se speciálně pedagogickým centrem (SPC). Poradna úzce spolupracuje se sociálně aktivizační službou, OSPOD, neziskovými organizacemi a Ranou péčí Lira a je napojena na výchovné poradkyně ve školách zejména ve Vysokém Veselí, Kopidlně a Libáni. Její personální kapacita je plně vytížena.

Jičínské SPC pracuje s významným počtem dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí nejen v Jičíně, ale i v dalších obcích regionu. Klienti se do SPC nejčastěji dostávají na podnět školy, přičemž rodiče často přicházejí především s očekáváním získání doporučení či „papíru“. Pracovnice SPC se proto snaží zprávy formulovat srozumitelně a při diagnostice hledají konkrétní bariéry dítěte doma i ve škole. Následně nastavují doporučení pro práci školy s dítětem, kvalita využití podpory však podle rozhovoru významně závisí na přístupu jednotlivých pedagogů. Při vstupní anamnéze se pracovníci zajímají

rovněž o bydlení a finanční situaci rodiny a v případě potřeby nabízejí návaznost na sociálně aktivizační služby.

Za podstatný problém považuje SPC koncentraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na I. ZŠ Jičín, pracovnice centra tam v současnosti docházejí převážně na vyžádání.

Celkově se dle respondentů ukazuje potřeba systematičtějšího propojení škol, SPC, OSPOD a sociálních služeb a současně většího zapojení města jako koordinátora místní vzdělávací sítě.

Tabulka 15 – ZŠ v Jičíně (SVP)

Struktura žáků (k 30. 9. 2025)	žáci v běžných a spec. třídách celkem	žáci se SVP celkem	Podíl žáků se SVP ze všech žáků	SVP se zdravotním postižením (16)	SVP s jiným zdrav. znevýhodněním
ZŠ Železnická 460	688	80	11,6%	80	8
ZŠ Husova 170	507	58	11,4%	54	10
ZŠ 17. listopadu 109	567	87	15,3%	81	19
17. listopadu 1074	42	3	7,1%	3	0
ZŠ Poděbradova 18	387	45	11,6%	36	5
ZŠ a PŠ Jičín	100	100	100,0%	100	6
Jičín celkem	**2291**	**373**	**16,3%**	**354**	**48**
Královehradecký kraj	**50288**	**9956**	**19,8%**	**8164**	**1020**

Struktura žáků (k 30. 9. 2025)	SVP se SZ celkem	z toho kategorie K	z toho kategorie Z	z toho kategorie V	žáci s cizím státním občanstvím	podíl žáků se cizím st. obč. ze všech žáků
ZŠ Železnická 460	10	2	8	0	15	2,2%
ZŠ Husova 170	7	3	4	0	31	6,1%
ZŠ 17. listopadu 109	28	6	18	4	76	13,4%
17. listopadu 1074	1	1	0	0	0	0,0%
ZŠ Poděbradova 18	2	0	2	0	10	2,6%
ZŠ a PŠ Jičín	15	4	9	2	2	2,0%
Jičín celkem	**63**	**16**	**41**	**6**	**134**	**5,8%**
Královehradecký kraj	**1807**	**285**	**481**	**143**	**2906**	**5,8%**

Zdroj: MŠMT

Tabulka 16 – MŠ v Jičíně (SVP)

MŠ – struktura dětí k 30. 9. 2025	děti v běžných a spec. třídách celkem	děti se SVP celkem	podíl dětí se SVP	SVP se zdravotním postižením (16)	SVP s jiným zdrav. znevýhodněním	SVP SZ celkem	děti s cizím státním obč.	podíl dětí s cizím st. obč.
MŠ Fügnerova 750	53	1	1,9%	1	0	0	2	3,8%
MŠ Větrov, Křižíkova 1288	29	8	27,6%	8	1	0	1	3,4%
	86	7	8,1%	7	1	0	2	2,3%
MŠ J. Š. Kubína 465	114	3	2,6%	3	0	0	1	0,9%
MŠ Máj, Pod Koželuhy 171	155	6	3,9%	6	1	0	3	1,9%
MŠ U Kina, 17. listopadu 46	134	8	6,0%	8	1	2	13	9,7%

Zdroj: MŠMT

Největší koncentrace sociálně znevýhodněných žáků, dětí cizinců a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je dle dat i místních aktérů na ZŠ 17. listopadu (I. ZŠ). Škola má mezi cizojazyčnými i mezi romskými rodiči dobrou pověst díky vstřícnému přístupu, což však současně vede k tomu, že se jí část ostatních jičínských rodičů vyhýbá.

Významnou roli sehrálo rozhodnutí soustředit po roce 2022 ukrajinské žáky především na tuto školu, které však vedlo k situaci, kdy je v jedné třídě koncentrováno vícero dětí, jejichž mateřským jazykem je ukrajinština, což znesnadňuje integraci a osvojení českého jazyka.

ZŠ Husova (II. ZŠ) přijímá také velký počet nespádových dětí, mimo jiné díky dobré dopravní dostupnosti. Žáci-cizinci jsou podle pracovnic školy dobře začleněni, sociálně znevýhodněné děti jsou na II. ZŠ zastoupeny spíše v jednotlivých případech. ZŠ Poděbradova (III. ZŠ) vnímá určitou koncentraci nízkopříjmových rodin na blízkém sídlišti, nepovažuje však podíl sociálně znevýhodněných žáků za mimořádně vysoký. Škola je vyhledávaná a má převis zájmu, včetně dětí, které by byly spádově přiděleny jinam. ZŠ Železnická (IV. ZŠ) je téměř kapacitně naplněnou školou s přibližně 690 žáky, z nichž asi 90–95 má některý stupeň speciálních vzdělávacích potřeb. Sociální znevýhodnění se zde nevyskytuje ve velké koncentraci, škola však eviduje děti s nedostatečnou rodinnou podporou a využívá metodiku sociální depistáže.

Rovněž i ZŠ praktická v Soudné ul. se potýká s vysokou poptávkou a naráží tak na své kapacitní limity. U části dětí se dle respondentů při nástupu do školy projevuje také předchozí omezená nebo nepravidelná docházka do mateřské školy, která může komplikovat jejich adaptaci na školní prostředí a zvyšovat nároky na podpůrná opatření.

Situace jičínských mateřských škol ukazuje, že míra i charakter sociálního znevýhodnění se mezi jednotlivými zařízeními výrazně liší. Nejvýrazněji se s touto problematikou setkávají MŠ U Kina a MŠ Máj. MŠ U Kina vzdělává větší podíl romských dětí i dětí s jiným mateřským jazykem a využívala proto mimo jiné program podporovaných obědů a pozici školního asistenta. Po skončení projektového financování má být jeho úvazek alespoň dočasně hrazen městem. MŠ Máj má spádovou oblast zahrnující azylový dům i část sídliště Jih. Odlišná je situace v MŠ Fügnerova a MŠ J. Š. Kubína, které se se sociálně znevýhodněnými rodinami setkávají jen omezeně. Fügnerova v posledních letech řešila pouze jednotlivý případ nepravidelné docházky a nekomunikujících rodičů ve spolupráci s OSPOD, ani MŠ J. Š. Kubína neeviduje výraznější zastoupení sociálně znevýhodněných dětí a podle výpovědi školy se do jejího fungování významně nepromítá ani blízkost ubytovny. MŠ Větrov pak představuje poněkud jiný typ zařízení: její hlavní specializací není sociální znevýhodnění, ale podpora dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a zdravotním postižením. Má speciální třídu a zároveň děti se SVP začleňuje do běžných tříd.

Zmiňovaným problémem mezi částí MŠ, která má vyšší počet žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí, je docházka těchto dětí až v předškolním roce. Pozdní vstup dítěte do institucionálního prostředí (v pěti letech) a využívání pouze povinného čtyřhodinového minima je spojeno s obtížnější adaptací, slabší socializací mimo širší rodinu a horší připraveností na ZŠ.

Prevence

Prevence na jičínských ZŠ stojí na kombinaci externích programů (primárně organizace Semiramis a Dušedílna), školních poradenských pracovišť a návazných sociálních služeb. Školský odbor MěÚ Jičín působí v tomto především jako finanční a administrativní zázemí, město má pro čtyři zřizované ZŠ roční rozpočtovou položku na prevenci ve 4.–9. ročníku a hradí faktury za programy, které si školy samy zvolí. Podle odboru lze částku po dohodě navýšit, nový či souběžný program však musí škola projednat se zřizovatelem, případně uhradit z provozu. Rozhovory se zástupci škol ukázaly, že možnost navýšení není vždy známá a podpora se liší podle věku žáků.

Organizace Semiramis v samotném Jičíně aktuálně působí na II., III. a IV. ZŠ, celkem ve 39 třídách od 4. do 9. ročníku, v širším okrese spolupracuje s deseti školami a 86 třídami. V nižších ročnících se prevence zaměřuje především na vztahy, spolupráci a bezpečné klima, později se explicitně pracuje se šikanou a od 7. ročníku si žáci část témat vybírají sami. V posledních letech podle respondentek roste zájem zejména o sebepojetí, předsudky a sociální sítě, zatímco dříve více dominovala témata partnerství a sexuality.

Vedle všeobecné prevence Semiramis poskytuje také selektivní a intervenční programy pro třídy, kde se již objevilo konkrétní rizikové chování. Nejčastěji se řeší vztahové problémy, agresivita a šikana, organizace často funguje jako první záchyt problému a následně dítě či školu propojuje s další službou. Za slabé místo systému respondentky považují zejména nedostatečnou kapacitu selektivní prevence, rodinného poradenství a rodinné terapie, kde mohou být čekací doby velmi dlouhé.

Dušedílna nabízí programy zaměřené na destigmatizaci a školní prevenci. Pro 8. a 9. ročníky nabízí pro gram *Není duše jako duše*, pro střední školy *Blázníš? No a!* Interaktivně otevírá emoce, krizi a duševní onemocnění, učí rozpoznat potřebu pomoci a předává kontakty na bezplatné služby a krizové linky. Nabízí i setkání rodičům a zpětnou vazbu škole.

I. ZŠ využívá služeb Dušedílny, kdy preventivní programy ladí na míru jednotlivým třídám. II. ZŠ je se Semiramisem na druhém stupni spokojená, po větším zapojení pedagogů pozoruje podle výstupních zpráv posun klimatu a dynamiky tříd. Nově vítá také preventivní programy Dušedílny pro 8. a 9. ročníky. Programy pro mladší žáky škola skládá z krajské dotace (70 %) a vlastního doplatku. III. ZŠ hodnotí programy Semiramisu kladně, pokud může s poskytovatelem řešit kvalitu lektorů a žádat jejich pokračování. Odmítá naopak tříštění prevence mezi vícero poskytovatelů. IV. ZŠ kombinuje Semiramis na druhém stupni s vlastní prací školní psycholožky, třídnickými hodinami a tématy wellbeingu, odolnosti a přechodu mezi stupni.

Organizace zdůrazňovaly potřebu stabilnějšího financování, dalšího vzdělávání pedagogů včetně krizové intervence a silnějšího propojení škol, poradenských služeb a sociálního sektoru. Za systémový nedostatek na Jičínsku považují také absenci pravidelného setkávání poskytovatelů prevence v rámci ORP Jičín.

Jádrem případové spolupráce je městský multitým, kde se, kromě jiných, potkávají školy, OSPOD, SAS Sasanka a NZDM, podle konkrétní rodiny se také mohou zapojit PPP, CDZ či pediatři. Pod MAS Otevřené zahrady Jičínska je řešen projekt MAP V rozvoje vzdělávání v rámci ORP. Síť spolupráce však není úplná. Manželská a rodinná poradna není systematicky zapojena do multitýmu ani do jiných platforem a její spolupráce se školami a dalšími místními subjekty není pravidelná. MAS Otevřené

zahrady Jičínska by uvítala více informací ze strany města a možnost zapojovat se do vybraných aktivit či multitýmu.

Výše popsané situace rovněž ukazují na nerovnoměrné rozložení sociálně znevýhodněných dětí, žáků s odlišným mateřským jazykem a dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Největší koncentrace těchto skupin je na ZŠ 17. listopadu, která má mezi romskými a cizojazyčnými rodinami dobrou pověst díky svému vstřícnému přístupu. Současně ale dochází k tomu, že se této škole část ostatních rodičů vyhýbá. Situaci dále ovlivnilo soustředění většího počtu ukrajinských žáků na tuto školu po roce 2022. V důsledku toho se zde kumuluje vyšší zátěž, aniž by škola měla v poměru k této zátěži více podpůrných pracovníků než ostatní školy.

Samostatným tématem je zajištění podpory dětí s náročnějším chováním nebo vyšší potřebou péče mimo vlastní vyučování. Z rozhovorů vyplynula potřeba přesnějšího vyjasnění rolí školy a návazných sociálních služeb, zejména v situacích, kdy dítě nevyužívá školní družinu (u ZŠ praktické).

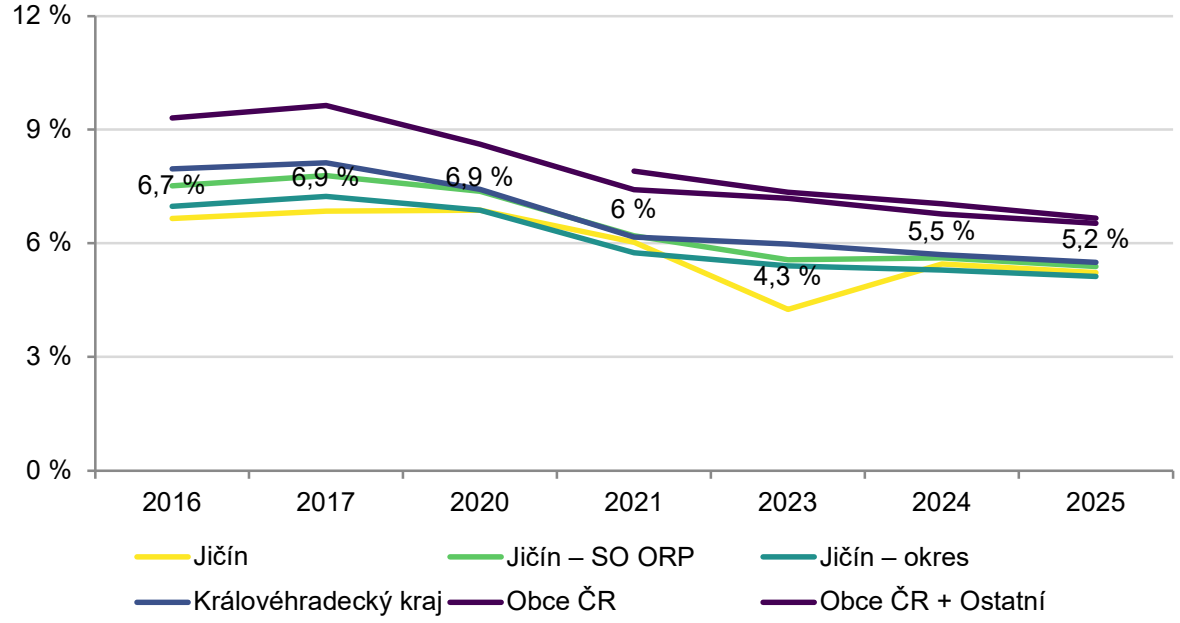
Z rozhovorů s místními aktéry rovněž opakovaně zaznívala potřeba posilovat kompetence škol při řešení krizových a složitých situací žáků. Školy se v praxi často obracejí na další instituce s žádostí o bezprostřední radu, jak v konkrétní situaci postupovat. To může ukazovat nejen na rostoucí náročnost případů, ale také na nejistotu pedagogických pracovníků při rozhodování a přebírání odpovědnosti v situacích, které přesahují běžnou pedagogickou práci.

Zadlužení a exekuce

Podíl osob v exekuci činil v Jičíně ve 2. čtvrtletí roku 2026 5,1 %. Město je v tomto ohledu pod průměrem Královehradeckého kraje (5,5 %), který je samotný na tom z hlediska exekucí lépe, než je průměr ČR (6,4 %).

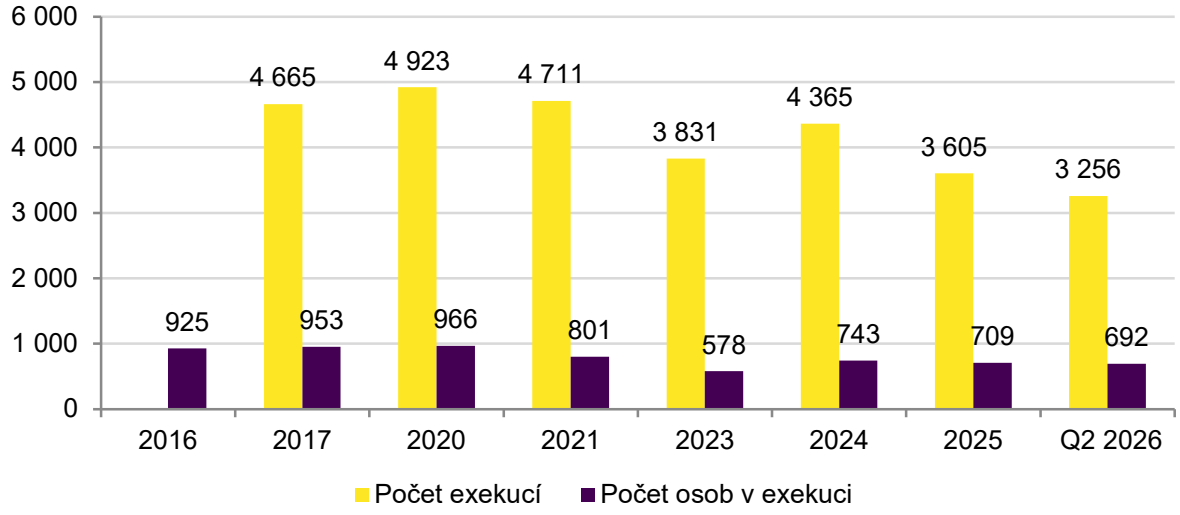
Dle dat z Mapy zadlužení bylo v Jičíně ve 2. čtvrtletí roku 2026 v exekuci 692 fyzických osob starších 15 let, celkový počet exekucí fyzických osob byl ve stejném období 3256. Průměrný počet exekucí na osobu byl ve stejném období 4,7, průměrná vymáhaná částka pak 602 796 Kč.

Graf 10 – Vývoj podílu osob v exekuci (v %)

Zdroj: Mapazadluzeni.cz

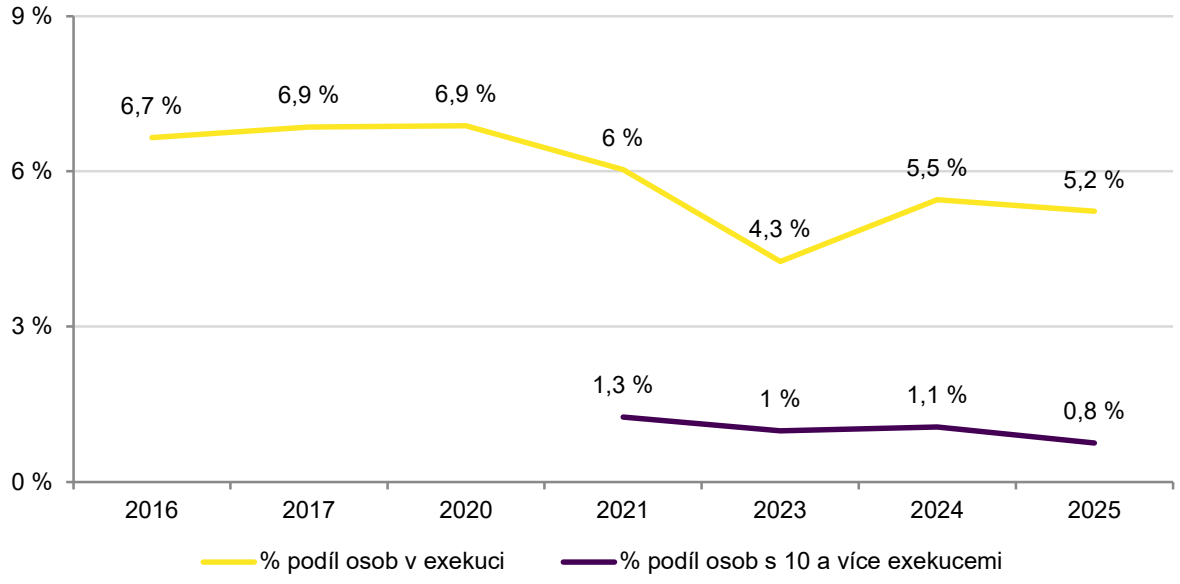
Graf 11 – Počet osob v exekuci a počet exekucí v Jičíně

Zdroj: Mapazadluzeni.cz

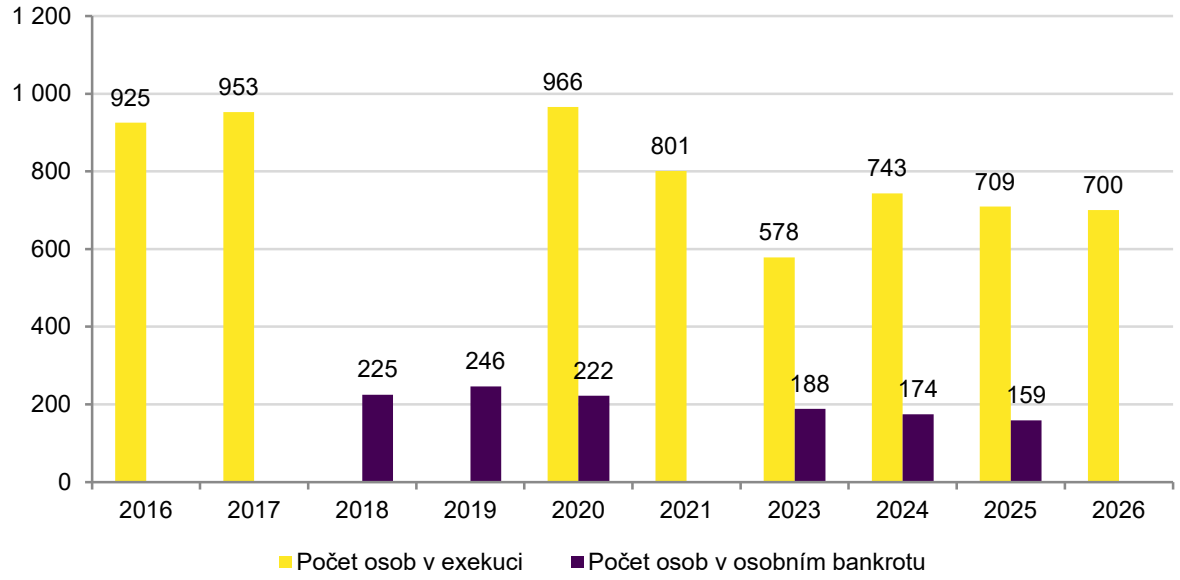
Ve většině proměnných došlo od nárůstu v letech 2023-2024 v posledních 2 letech k mírnému poklesu. Klesající tendenci má kromě celkového počtu osob v exekuci i podíl osob s vícečetnými exekucemi, který mezi lety 2021 a 2025 poklesl z 1,3 % na 0,8 %. Výrazný vliv na snižování počtu osob v exekuci a počtu případů multiexekuce má nová legislativa účinná od roku 2022, která zastavila vedení bagatelních exekucí a od roku 2023 zároveň umožňuje zastavování tzv. marných (nevymožitelných) exekucí.

Graf 12 – Vývoj podílu osob v exekuci v Jičíně (v %)

Zdroj: Mapazadluzeni.cz

Graf 13 – Vývoj počtu osob v exekuci a osobním bankrotu v Jičíně

Zdroj: Mapazadluzeni.cz

Počet a podíl osob v oddlužení v Jičíně v posledních letech setrvale klesá. V druhém čtvrtletí roku 2026 byl podíl osob v oddlužení 1,2 %, z celkového počtu 159 osob v oddlužení představovali muži 60 % a ženy 40 %. Nejpočetnější věkovou skupinu mezi osobami v oddlužení tvořily v druhém čtvrtletí roku 2026 osoby ve věku 30-39 let (30 %), dále lidé ve věku 40-49 let (28 %) a 50-65 let (24 %). Podíl osob ve věku 18-29 činil 13 %, lidé starší 65 let představovali 6 % osob v osobním bankrotu.

Tabulka 17 – Počet a podíl osob v oddlužení v Jičíně

	Počet osob v exekuci	Počet osob v oddlužení	Podíl osob v oddlužení
2018		225	1,60%
2019		246	1,80%
2020	966	222	1,60%
2021	801	204	1,50%
2022	577	186	1,40%
2023	578	188	1,40%
2024	743	174	1,30%
2025	709	159	1,20%
Q2 2026	692	159	1,20%

Zdroj: Mapazadluzeni.cz
Pozn. Znak „-“ znamená, že údaj nebyl k dispozici.

Tabulka 18 – Počty osob v osobním bankrotu v Jičíně dle věkových skupin

	2023	2024	2025
Celkem	188	174	159
18–29 let	24	23	19
30–64 let	154	145	132
65+ let	10	6	8

Zdroj: Mapazadluzeni.cz

Město řeší největší objem dluhů za pokuty udělené oborem dopravy (k srpnu 2026 celkem 15 151 916,04 Kč) a dále za svoz komunálního odpadu (1 224 605,72 Kč). Dluh na místním poplatku ze psů byl 28 572 Kč. U těchto dluhů se však jedná o kumulované hodnoty pohledávek, tedy částky, které se

postupně nahromadily za období až 20 let (maximální doba vymahatelnosti daňovým úřadem). Veškeré pohledávky vzniklé činností MěÚ Jičín jsou vymáhány interně.

Z hlediska dluhů za nájemné v obecním bydlením bylo ke konci června evidováno 12 dlužníků s celkovým dluhem kolem 450 tis. Kč. OSVZ se snaží předcházet ztrátě již přidělených městských bytů. Pravidelně sleduje úhrady nájemného a při delším výpadku kontaktuje nájemce a nabízí sociální práci. Krátkodobé zpoždění je ve většině případů vyřešeno doplacením dlužné částky, při vyšším nedoplatku je umožňován splátkový kalendář. Nehrazení nájemného a následné sankční ukončení nájmu se v posledních letech týkalo nízkých jednotek nájemníků (blíže viz kapitola Bydlení).

Služby poskytující oddlužení v obci

Ve městě funguje Občanská poradna Jičín Občanského poradenského střediska, o.p.s., která je hlavní službou dluhového poradenství na Jičínsku. Poradna měla v roce 2025 664 klientů a 1037 úkonů, přičemž dluhová problematika představuje nejčastější důvod příchodu klientů do Občanské poradny. Odhadem 60 % klientů přicházejících s dluhovou problematikou již má exekuce, nejčastějšími závazky jsou dluhy vůči nebankovním společnostem a zdravotním pojišťovnám, v jednotkách případů se jednalo i o dluhy vůči městu (neuhrazení poplatku za odpady). Většina osob, které směřují do oddlužení má, dle zkušeností poradny, stálé zaměstnání. Klienti se do poradny nejčastěji dostávají na doporučení jiné služby, případně z vlastní iniciativy, v jednotkách případů rovněž kontakt zprostředkuje zaměstnavatel. Osoby ze sociálně vyloučeného prostředí dle zkušeností pracovnice poradny přicházejí častěji s jinými zakázkami, typicky problémy s bydlením a problémy s předlužením spíše řešit nechtějí, s ohledem na častou práci v šedé ekonomice či nízkou informovanost o možnostech řešení dluhů i při nízkých příjmech. Respondenti z řad obyvatel ubytoven během terénního šetření k vstupní analýze také ve vícero případech deklarovali, že služby Občanské poradny neznají.

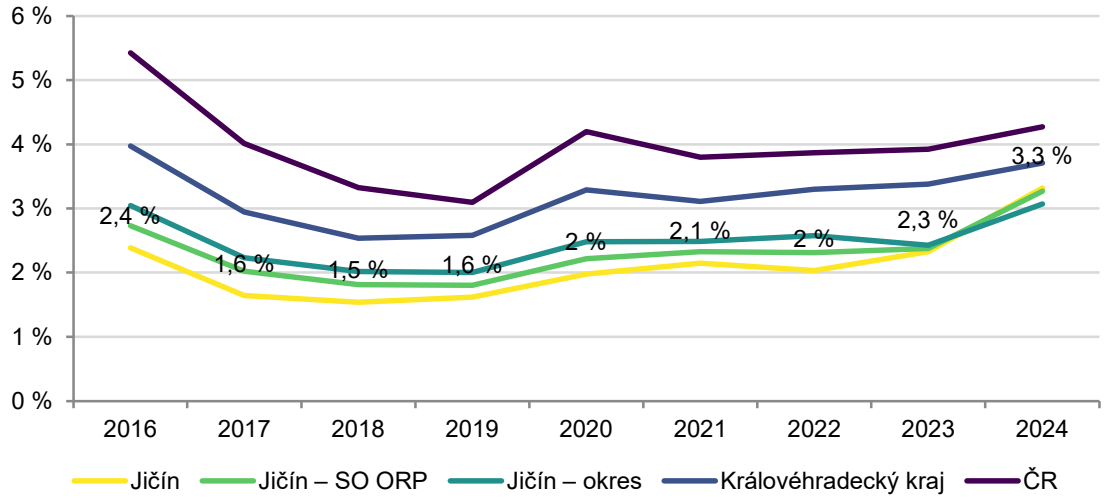
Vedle samotného vstupu do oddlužení poradna pomáhá také s vyjednáváním splátkových kalendářů, komunikací s věřiteli či podněty k finančnímu arbitrovi. Jičínská poradna je k červenci 2026 personálně zajištěna 1,6 úvazky, plánované je posílení celkem v řádu 1,0 úvazku na podpoření dluhového poradenství ve 3 pobočkách (Hradec Králové, Náchod a právě Jičín).

Specifickou roli při řešení zadlužení zaměstnanců mají podle respondentů také Technické služby města Jičína. Organizace se u zaměstnanců, kteří mají problémy s dluhy (zhruba polovina všech zaměstnanců) a projeví zájem svou situaci řešit, snaží poskytovat individuální podporu, chybí zde však – podobně jako u obyvatel ubytoven – navázání na odborné služby dluhového poradenství.

Zaměstnanost

Jičín dlouhodobě vykazuje nižší úroveň nezaměstnanosti než Královehradecký kraj i celá ČR. Po výrazném poklesu v letech 2016–2018 se nezaměstnanost držela na velmi nízké úrovni, přičemž první viditelný nárůst přišel v roce 2020. Po relativní stabilizaci v letech 2021–2023 následoval v roce 2024 výrazný skok z 2,33 na 3,32 %, tedy téměř o jeden procentní bod. Nárůst byl v Jičíně podstatně silnější než v kraji i ČR, takže se jeho dosavadní náskok výrazně zmenšil. Přesto zůstával v roce 2024 Jičín o 0,38 p. b. pod krajem a o 0,95 p. b. pod ČR.

Graf 14 – Vývoj celkové nezaměstnanosti (v %)

Zdroj: GŘ ÚP

V roce 2024 měl Jičín 326 uchazečů, tedy o 42 % více než v roce 2023, a podíl dosáhl 3,32 %. Okres vykázal 1 538 uchazečů, meziročně o 26 % více, a podíl 3,07 %. Poprvé v celé sledované řadě tak byla intenzita nezaměstnanosti v samotném městě vyšší než v okrese jako celku. Dostupná měsíční data pro okres potvrzují pokračování nepříznivého vývoje v roce 2025. Oficiální podíl nezaměstnaných osob, který pracuje s dosažitelnými uchazeči, činil v prosinci 2024 v okrese Jičín přibližně 2,91 %, v prosinci 2025 již 3,71 % a v lednu 2026 dosáhl 4,06 %. Do června 2026 se snížil na 3,51 %, stále však zůstal zřetelně nad výchozí úrovní.

Dlouhodobá nezaměstnanost

I co se týče dlouhodobé nezaměstnanosti je na tom město Jičín ve sledovaném období výrazně lépe, než je tomu v kraji a zejména než v ČR. V roce 2023 představovali dlouhodobě evidovaní uchazeči přibližně 8,7 % všech nezaměstnaných v Jičíně, zatímco v kraji asi 22,8 % a v ČR 29,6 %. Také zde ale rok 2024 znamenal zhoršení, kdy podíl dlouhodobě nezaměstnaných v populaci vzrostl z 0,20 na 0,45 %, tedy více než dvojnásobně. I poté byl však přibližně poloviční oproti kraji a třetinový oproti ČR.

Novější okresní údaje však naznačují, že u části uchazečů se kumulují bariéry a jejich setrvání v evidenci ÚP se prodlužuje. V lednu 2025 bylo po 6+ měsících evidováno 522 osob, po 12+ měsících 267 a po 24+ měsících 92. V prosinci 2025 to bylo již 902, 440 a 146 osob. V červnu 2026, kdy celkový počet nezaměstnaných proti zimnímu maximu klesl, zůstávalo v evidenci 889 osob po 6+ měsících, počet osob po 12+ měsících dále vzrostl na 511 a po 24+ měsících na 180. Skupiny 12+ a 24+ měsíců se tedy zvětšovaly i během sezónního poklesu celkové nezaměstnanosti. V červnu 2026 představovali uchazeči po 6+ měsících 48,0 %, po 12+ měsících 27,6 % a po 24+ měsících 9,7 % okresní evidence.

Tabulka 2: Podíl dlouhodobě evidovaných mezi všemi uchazeči

	Obec 6+	Obec 12+	Obec 24+	Okres 6+	Okres 12+	Okres 24+
2016	34,5 %	16,9 %	9,8 %	37,7 %	23,4 %	14,7 %
2019	23,5 %	8,8 %	2,4 %	26,7 %	12,8 %	4,9 %
2021	19,8 %	7,7 %	1,4 %	30,0 %	16,6 %	6,3 %
2024	31,9 %	13,5 %	3,1 %	33,2 %	16,4 %	5,7 %
2025	–	–	–	45,9 %	22,4 %	7,4 %
06/2026	–	–	–	48,0 %	27,6 %	9,7 %

Zdroj: GŘ ÚP

Vzdělanostní struktura nezaměstnaných

Vzdělanostní struktura osob v evidenci ÚP potvrzuje vysokou koncentraci nezaměstnanosti mezi osobami s nižší kvalifikací. V obci Jičín tvořily v roce 2024 osoby bez úplného základního vzdělání, se základním či praktickým vzděláním a s nižším středním vzděláním dohromady přibližně 36 % uchazečů. Vyučení představovali dalších 31,7 %, osoby s maturitní úrovní 22,2 % a osoby s VOŠ nebo VŠ 9,8 %. Oproti roku 2016 se podíl nejnižších vzdělanostních kategorií zvýšil z 27,1 % na 36 %, zatímco podíl maturantů klesl z 30,2 % na 22,2 %. Ve městě se tak profil evidence posunul k nižšímu vzdělání.

V okrese byla struktura stabilnější. V roce 2024 připadalo 33,1 % na nejnižší vzdělanostní kategorie, 35,8 % na vyučené, 23,3 % na osoby s maturitou a 7,5 % na VOŠ a VŠ. Pro okres je charakteristická zejména vysoká váha vyučených, která byla po celé období největší jednotlivou skupinou. Ve srovnání s městem má okres o něco vyšší podíl vyučených, zatímco město v roce 2024 vykazovalo vyšší podíl osob se základním a nižším vzděláním.

Aktivní politika zaměstnanosti

Nízkokvalifikované osoby se v posledních letech dle ÚP umísťují obtížněji, protože nabídka volných míst se posunula k odbornějším profesím, řidičům a gastronomii, nekvalifikované dělnické pozice nejsou dostupné v takovém množství jako dříve. Okresní ekonomika je přitom výrazně navázána na automotive, zemědělství a sezónní práce. U dlouhodobě evidovaných se často kombinuje nízké vzdělání se zdravotním omezením, exekucemi, nepravidelnou pracovní historií a nízkou motivací. Část osob není schopna vykonávat fyzicky náročnou práci, která je pro nekvalifikované uchazeče nejdostupnější. U jiné části snižují motivaci exekuce a souběh sociálních dávek s příležitostnou prací v šedé ekonomice.

Ve městě chybí systematické prostupné nebo tréninkové zaměstnávání s mentorem. Veřejně prospěšné práce jsou omezené metodikou, financemi i kapacitou obcí věnovat se náročnějším pracovníkům. Úřad spolupracuje se zaměstnavateli, samosprávami i NNO. Po zrušení pracovišť v Hořicích a Nové Pace byla agenda soustředěna do Jičína, dle respondentů se neobjevily výrazné stížnosti na dostupnost a pro krajní případy lze využít mobilní tým.

Největší počet klientů připadá na vzdělávací nástroje. Digitálního vzdělávání financovaného z NPO se zúčastnilo 481 osob, zvolené rekvalifikace 273 a rekvalifikace zabezpečované Úřadem práce 17 osob. Celkem tak bylo ve vzdělávacích opatřeních vykázáno 771 účastí. To představuje téměř 88 % součtu všech řádků, u nichž tabulka uvádí počet osob. Nejde však nutně o 771 různých lidí, protože jeden klient mohl využít více nástrojů.

Přímá tvorba a dotování pracovních míst měla menší rozsah. Na vyhrazených společensky účelných pracovních místech bylo podpořeno 79 osob při 84 vykázaných místech, na nově vytvořených místech osm osob a dvě osoby byly podpořeny při zahájení samostatné výdělečné činnosti. Veřejně prospěšné práce a integrační pracovní místa zahrnovaly pouze tři místa a tři osoby.

Samostatnou oblastí byla podpora osob se zdravotním postižením: ke konci měsíce bylo evidováno 32 dohod o uznání zaměstnavatele na chráněném trhu práce a 27 zřízených pracovních míst pro OZP, na nichž bylo vykázáno 18 osob. Dalších 17 klientů získalo příspěvek na regionální mobilitu, tedy na dojíždění do zaměstnání mimo obec bydliště.

Tabulka 19 – Nástroje APZ v KoP Jičín k 31. 12. 2025

Typ APZ	Kategorie	Pohyb	Údaj	Počet
Veřejně prospěšné práce	1. VPP + IPM	5.Celkový počet od počátku roku	Míst	3
Veřejně prospěšné práce	1. VPP + IPM	5.Celkový počet od počátku roku	Osob	3
Společensky účelná pracovní místa – OSVČ	2. Dotovaná pracovní místa	5.Celkový počet od počátku roku	Míst	
Společensky účelná pracovní místa – OSVČ	2. Dotovaná pracovní místa	5.Celkový počet od počátku roku	Osob	2
Společensky účelná pracovní místa – vyhrazená místa	2. Dotovaná pracovní místa	5.Celkový počet od počátku roku	Míst	84
Společensky účelná pracovní místa – vyhrazená místa	2. Dotovaná pracovní místa	5.Celkový počet od počátku roku	Osob	79
Vytvořená pracovní místa	2. Dotovaná pracovní místa	5.Celkový počet od počátku roku	Míst	8
Vytvořená pracovní místa	2. Dotovaná pracovní místa	5.Celkový počet od počátku roku	Osob	8
Uznání zaměstnavatele na chráněném trhu práce	3. Podpora OZP	4.Stav na konci sledovaného měsíce	Dohod	32
Uznání zaměstnavatele na chráněném trhu práce	3. Podpora OZP	4.Stav na konci sledovaného měsíce	Osob	
Uznání zaměstnavatele na chráněném trhu práce	3. Podpora OZP	5.Celkový počet od počátku roku	Dohod	1
Uznání zaměstnavatele na chráněném trhu práce	3. Podpora OZP	5.Celkový počet od počátku roku	Osob	
Zřízení pracovního místa pro OZP – bez OSVČ	3. Podpora OZP	4.Stav na konci sledovaného měsíce	Míst	27
Zřízení pracovního místa pro OZP – bez OSVČ	3. Podpora OZP	4.Stav na konci sledovaného měsíce	Osob	18
Zřízení pracovního místa pro OZP – bez OSVČ	3. Podpora OZP	5.Celkový počet od počátku roku	Míst	
Zřízení pracovního místa pro OZP – bez OSVČ	3. Podpora OZP	5.Celkový počet od počátku roku	Osob	
NPO – Digitální vzdělávání (dle §106 ZoZ)	4. Vzdělávání	5.Celkový počet od počátku roku	Míst	
NPO – Digitální vzdělávání (dle §106 ZoZ)	4. Vzdělávání	5.Celkový počet od počátku roku	Osob	481
Zabezpečovaná rekvalifikace	4. Vzdělávání	5.Celkový počet od počátku roku	Míst	
Zabezpečovaná rekvalifikace	4. Vzdělávání	5.Celkový počet od počátku roku	Osob	17
Zvolená rekvalifikace	4. Vzdělávání	5.Celkový počet od počátku roku	Míst	
Zvolená rekvalifikace	4. Vzdělávání	5.Celkový počet od počátku roku	Osob	273
Příspěvek na podporu regionální mobility	5. Ostatní	5.Celkový počet od počátku roku	Míst	
Příspěvek na podporu regionální mobility	5. Ostatní	5.Celkový počet od počátku roku	Osob	17

Zdroj: GŘ ÚP

Technické služby města Jičína zaměstnávají 138 lidí, z nichž významná část patří mezi sociálně znevýhodněné osoby, exekuci má dle odhadu vedení necelá polovina zaměstnanců. Výraznou zátěž navíc představují osoby posílané Probační a mediační službou v rámci alternativních trestů. Podle zkušenosti technických služeb má o skutečné odpracování trestu zájem jen malá část z nich. Uplatnit je lze prakticky pouze na skládce při sběru úletu, protože jejich zařazení do běžných kolektivů je problematické. Dříve situaci usnadňoval mentor financovaný přes Úřad práce, jeho pozice však byla pouze dočasná. Spolupráce s Úřadem práce se postupně změnila. Technické služby si nyní samy vytipují vhodného uchazeče a následně řeší možnost jeho financování, aktuální dotace činí přibližně

jeden milion korun. Někteří pracovníci přijatí přes Úřad práce se osvědčili a zůstali natrvalo, menší počet zaměstnanců si prostřednictvím rekvalifikací rozšířil řidičské oprávnění. TS tak svým způsobem suplují sociální činnost a vytvářejí pracovní příležitosti pro osoby s kumulací hendikepů na trhu práce, ovšem bez odpovídající podpory například právě v podobě pracovního mentoringu atp.

Sociální podnikání

Na Jičínsku působí zhruba 6 sociálních podniků, kromě samotného Jičína se jedná o podniky například v Hořicích, Nové Pace, Lázních Bělohrad či Markvarticích. Oblastní charita Jičín provozuje sociální podnik Veronika, který zaměstnává přibližně 20 lidí se zdravotním postižením. Zkušenost však ukazuje, že sociální podnik musí fungovat ve standardních tržních podmínkách a bez podpory Úřadu práce by byl jeho provoz obtížně udržitelný. Charita proto v současnosti nevidí prostor pro výraznější další rozšiřování a soustředí se spíše na stabilizaci existujícího podniku. Sociální podnik Veronika plní významnou roli při pracovním začleňování osob se zdravotním postižením, především lidí se získanou invaliditou. Mezi zaměstnanci jsou podle respondentů často osoby ve vyšším produktivním věku, pro které může zdravotní omezení znamenat výrazné zhoršení možností uplatnění na otevřeném trhu práce. Současný charakter pracovních míst však není vhodný pro všechny osoby se zdravotním postižením. Omezenější možnosti pracovního uplatnění mají zejména lidé s těžším zdravotním nebo mentálním postižením. Část z nich proto využívá pracovní příležitosti mimo Jičín, například v sociálních podnicích v Nové Pace (Život bez bariér, z.ú.) či v Lázních Bělohrad (Amadea CZ, a.s.). Pro některé osoby se zdravotním postižením představuje další bariéru samotná doprava na pracoviště, zejména pokud nejsou schopny cestovat samostatně a potřebují doprovod. V území tak zůstává prostor pro rozvoj různorodějších forem podporovaného zaměstnávání přímo v Jičíně.

Čerpání dávek státní sociální podpory a hmotné nouze

V této kapitole jsou analyzována data vztahující se k vyplácení příspěvku na bydlení (dále také „PnB“), příspěvku na živobytí (dále také „PnŽ“), doplatku na bydlení (dále také „DnB“) a mimořádné okamžité pomoci (dále také „MOP“) poskytnutá Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR. Nárok na většinu dávek je odvozen z životního (v některých případech existenčního) minima jednotlivců a domácností, přičemž navzdory opakovanému zvyšování jsou jejich reálné hodnoty v roce 2023 pod reálnou úrovní z doby před deseti lety.[8]

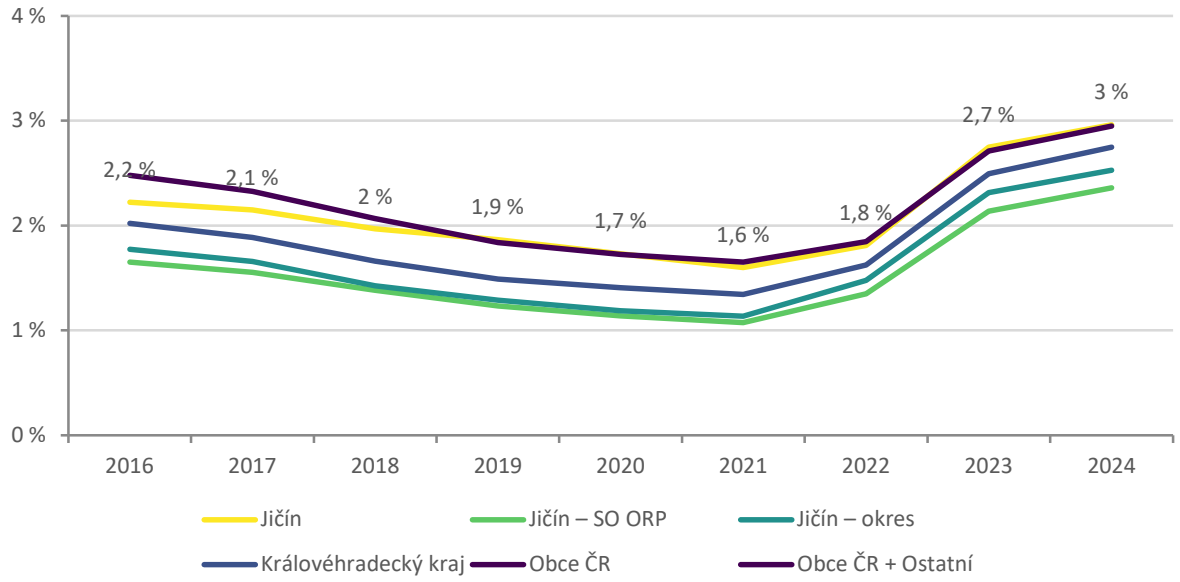
Příspěvek na bydlení

Příspěvek na bydlení je dávka, která přispívá osobě/domácnosti při úhradě nákladů souvisejících s bydlením. Jak je patrné z níže uvedených dat, podíl/ počet vyplacených PnB od roku 2021 postupně roste. V roce 2025 bylo za průměrný měsíc roku vyplaceno 435 příspěvků na bydlení, což byl nejvyšší počet vyplacených PnB za sledované období. Tento trend se týkal celé ČR a souvisel s řadou faktorů, např. se jednalo o výrazné zvýšení cen energií a nájemního bydlení kvůli válce na Ukrajině, zjednodušení výplat dávky nebo zvýšení povědomí o jejím využití a dostupnosti. Nejvýrazněji se tento vzestup projevil u kategorie osob 65+.

[8] Blíže viz IDEA Studie 05 2023 Valorizace socialnich davek (cerge-ei.cz)

Podíl příjemců PnB v Jičíně poslední roky kopíruje celorepublikový průměr, oproti tomu SO ORP i okres Jičín jsou dlouhodobě pod průměrem Královehradeckého kraje i průměrem celorepublikovým.

Graf 15 – Podíl příjemců PnB v průměrném měsíci daného roku (v %)

Zdroj: MPSV

Počty příjemců a SPO ukazují částečnou změnu struktury příjemců PnB. Mezi lety 2019 a 2025 se počet domácností zvýšil přibližně o 69 %, ale počet společně posuzovaných osob jen o 39 %. Počet nezaopatřených dětí je přitom na podobné úrovni, zatímco počet osob 65+ i počet domácností jednotlivců ve věku 65+ se více než zdvojnásobil. Růst PnB v Jičíně tedy podle těchto dat souvisí mimo jiné s rostoucím počtem seniorských a menších domácností.

Tabulka 20 – Příspěvek na bydlení – průměrný měsíční počet za rok

	počet příjemců (domácností)		počet SPO		
	celkem	z toho dom. jednotlivců ve věku 65+ let	celkem	z toho	
				nezaop. děti	osoby ve věku 65+ let
2019	258	45	584	270	56
2020	239	46	532	232	59
2021	209	46	456	181	56
2022	258	68	538	205	85
2023	381	103	758	274	128
2024	401	102	765	268	119
2025	435	108	814	258	129

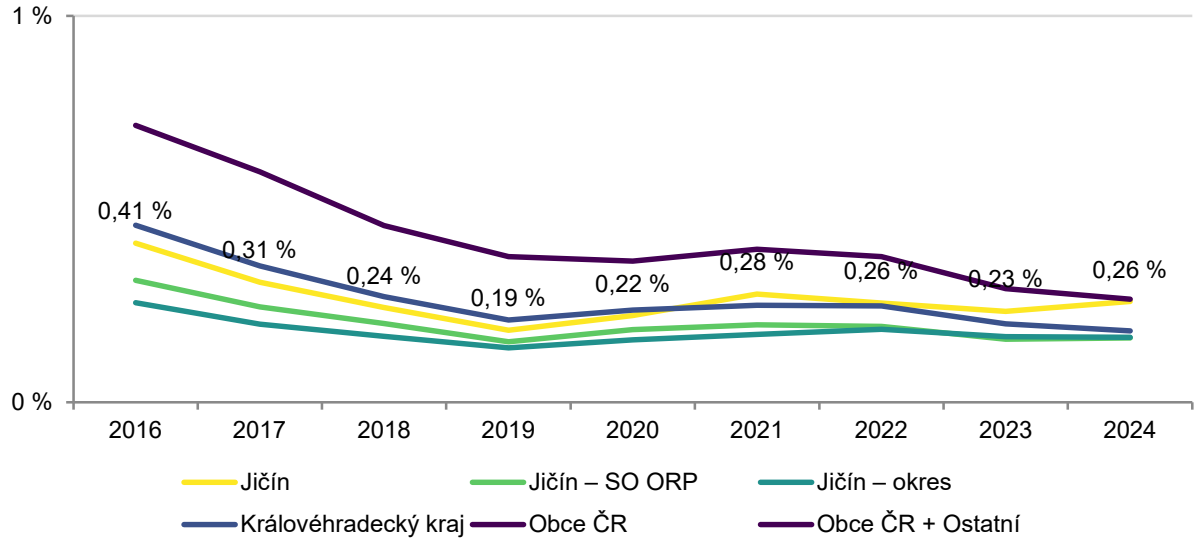
Zdroj: MPSV

Doplatek na bydlení

Další dávkou pomoci v hmotné nouzi dorovnávající náklady na bydlení domácnostem, kterým po odečtení odůvodněných nákladů na bydlení nezůstává částka živobytí, je doplatek na bydlení. Doplatek

na bydlení je pomocí osobám (domácnostem), které i přes poskytnutý příspěvek na bydlení nemohou ze svých prostředků uhradit náklady spojené s užíváním bytu. Průměrný měsíční počet DnB se sice v posledních letech zvýšil (39 v roce 2025), stále však zůstává přibližně o třetinu pod úrovní roku 2016. V roce 2024 byl podíl příjemců v Jičíně 0,26 % populace 15+, tedy výrazně vyšší než v ORP (0,17 %), okrese (0,17 %) i kraji (0,19 %) a téměř na úrovni ČR (0,27 %).

Graf 16 – Vývoj % podílu příjemců DnB

Zdroj: MPSV

Důležitější než samotný růst, je změna struktury výplat podle typu bydlení. V roce 2019 připadalo z ročních výplat DnB asi 66 % na byty a 29 % na ubytovací zařízení, v roce 2025 už jen 33 % na byty a 60 % na ubytovací zařízení. V absolutních počtech klesly výplaty spojené s byty z 206 na 155, zatímco u ubytovacích zařízení vzrostly z 91 na 285. To je z hlediska sociálního vyloučení nejvýznamnější zjištění v datech: podpora bydlení v hmotné nouzi se v Jičíně stále více koncentruje do méně standardních forem bydlení.

Tabulka 21 – Vývoj počtu vyplacených DnB v Jičíně podle typu bydlení za rok

	2016	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Byt	523	277	206	257	309	267	165	169	155
Ubytovací zařízení	144	107	91	103	99	109	166	216	285
Stavba pro rekreaci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jiný než obytný prostor	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Pobytové sociální služby	9	19	14	23	38	42	53	32	31
Bez právního titulu, bez přístřeší nebo nezjištěno	9	5	2	2	0	0	0	0	1
CELKEM	**685**	**408**	**313**	**385**	**446**	**418**	**384**	**418**	**472**

Zdroj: MPSV

V níže uvedené tabulce jsou pak uvedeny detailnější údaje vztahující se k počtu příjemců a SPO ve vybraných typech bydlení (ubytovací zařízení, pobytové sociální služby a byt). I zde je patrný trend nárůstu v kategorii nezaopatřených dětí i osob 65+ v rámci ubytovacích zařízení.

Tabulka 22 – Doplatek na bydlení ve vybraných typech bydlení (průměrný měsíční počet za rok)

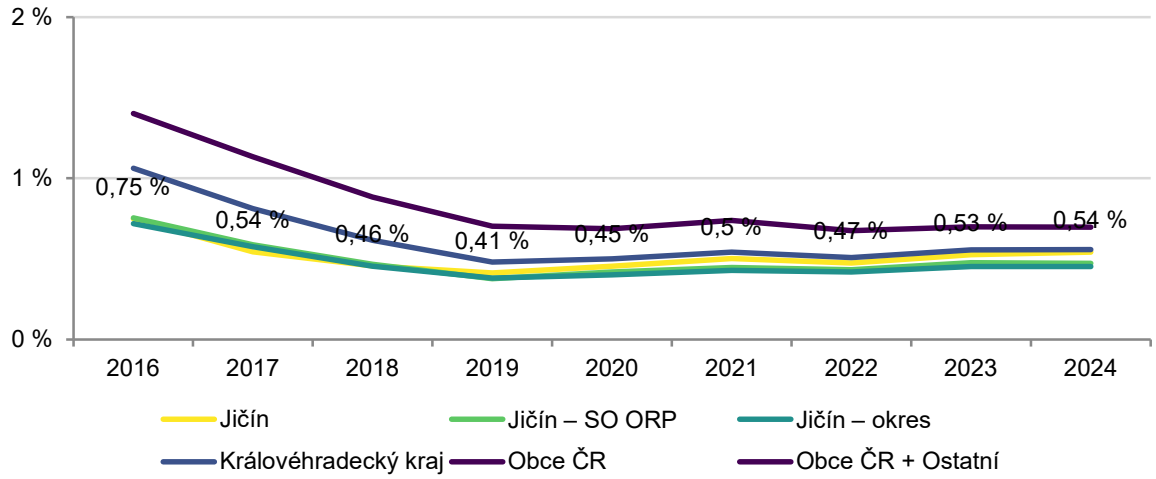
	ubytovací zařízení					pobytové sociální služby					byt				
	počet příjemců (domácností)		počet SPO			počet příjemců (domácností)		počet SPO			počet příjemců (domácností)		počet SPO		
	celkem	jednotl. 65+	celkem	z toho		celkem	jednotl. 65+	celkem	z toho		celkem	jednotl. 65+	celkem	z toho	
				nezaop. děti	65+ let				nezaop. děti	65+ let				nezaop. děti	65+ let
2019	12	2	16	1	3	4	0	7	4	0	19	1	34	10	2
2020	20	2	25	1	3	3	0	7	5	0	29	2	54	16	3
2021	22	4	26	2	5	2	0	6	4	0	28	2	51	16	3
2022	24	6	29	2	7	2	0	4	2	0	25	4	44	13	5
2023	27	6	33	2	8	3	0	7	4	0	15	3	25	8	4
2024	33	7	43	5	9	3	0	8	5	0	14	1	27	11	2
2025	48	9	62	7	11	4	0	8	4	0	10	1	22	8	2

Zdroj: MPSV

Příspěvek na živobytí

Příspěvek na živobytí je určen na úhradu potřeb osoby (společně posuzovaných osob) zabezpečující její základní životní podmínky, jako je strava, ošacení, základní hygienické potřeby atp. V roce 2024 odpovídal podíl příjemců 0,54 % populace, což bylo více než v ORP (0,47 %) a okrese (0,45 %), ale méně než v ČR (0,70 %). PnŽ výrazně poklesl v letech 2016-2019, reálný pokles životního minima totiž vedl ke zúžení okruhu lidí, kteří mohli na dávky navázané na životní minimum dosáhnout – snižování počtu vyplácených příspěvků na živobytí je tedy celorepublikovým trendem, který však není odrazem plošného zlepšování sociální situace v ČR. Kombinace nulové valorizace životního minima spolu s rostoucí výší minimální mzdy rozšiřuje tu část obyvatel, kteří i přes velmi nízké příjmy nemají při sečtení příjmu své domácnosti nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi. V posledních letech se podíl příjemců PnŽ v Jičíně drží okolo 0,5 %.

Graf 17 – Vývoj podílu příjemců PnŽ (v %)

Zdroj: MPSV

Od roku 2019, kdy bylo průměrných měsíčních vyplacených PnŽ 58, se počet zvýšil na 101 v roce 2025. Je tedy o 44 % výše než v roce 2019, ale stále asi o 20 % níže než v roce 2016, kdy to bylo 104 vyplacených příspěvků v průměrném měsíci roku.

Tabulka 23 – Průměrný měsíční počet vyplacených PnŽ v Jičíně

Jičín	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	104	76	64	58	63	67	64	72	74	83

Zdroj: MPSV

V níže uvedené tabulce jsou shrnuta detailní data o počtu společně posuzovaných osob u vyplacených PnŽ dle typu bydlení za období 2021 až 2025. Počty SPO výrazněji narostly opět především v ubytovacích zařízeních.

Tabulka 24 – Vývoj průměrného měsíčního počtu SPO u vyplacených PnŽ v Jičíně podle typu bydlení

	2021	2022	2023	2024	2025
Byt	100	100	99	103	122
Ubytovací zařízení	11	14	20	25	31
Stavba pro rekreaci	0	0	0	0	0
Jiný než obytný prostor	1	1	0	0	0
Pobytové sociální služby	8	5	8	3	6
Bez právního titulu, bez přístřeší nebo nezjištěno	10	9	11	9	8
CELKEM	**130**	**129**	**138**	**141**	**167**

Zdroj: MPSV

Mimořádná okamžitá pomoc

Účelem této dávky je poskytnout pomoc bezprostředně, a to v situacích, které jsou specifikovány zákonem o pomoci v hmotné nouzi, č. 111/2006 Sb. Jedná se především situace, kdy žadateli hrozí vážná újma na zdraví, v případě vážné mimořádné události, v případě nezbytného jednorázového výdaje na pořízení nebo opravu nezbytného základního vybavení domácnosti – předměty dlouhodobé potřeby, v případě hrozícího sociálního vyloučení a na vzdělání nebo zájmovou činnost nezaopatřeného dítěte.

Z hlediska celkového počtu vyplacených MOP byl výjimečný rok 2022 v souvislosti s uprchlickou vlnou z Ukrajiny: nejvíce MOP bylo vyplaceno z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví (dále také „MOPZ“), kdy se MOPZ vyplácela všem příchozím občanům z Ukrajiny, kteří si podali žádost. Nejvyšší počet MOP je dlouhodobě vyplácen v kategorii jednorázový výdaj (kam spadají typicky jistiny, tedy „kauce“ při uzavření smlouvy o pronájmu bytu).

Tabulka 25 – Počet vyplacených MOP v Jičíně podle typu

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hrozba újmy na zdraví	7	4	7	0	2	5	236	10	2	2
Vážná mimoř. událost	0	0	0	0	1	13	2	2	2	13
Jednorázový výdaj	97	38	47	24	32	17	40	33	47	25
Předměty dlouhodobé potřeby	2	6	3	2	3	3	3	7	6	2
Sociální vyloučení	2	2	0	3	2	2	1	1	4	2
Činnosti nezaopatřeného dítěte	22	24	8	8	3	7	5	6	3	3
CELKEM	**130**	**74**	**65**	**37**	**43**	**46**	**287**	**59**	**64**	**47**

Zdroj: MPSV

Tabulka 26 – Mimořádná okamžitá pomoc – průměrná výše vyplacených dávek v kalendářním roce

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hrozba vážné újmy na zdraví (MOPZ)	x	2 490	2 146	2 427	3 065	3 130	2 315
Vážná mimořádná událost (MOPU)	x	4 693	1 169	4 236	4 559	7 466	6 048
Jednorázový výdaj (MOPV)	2 102	2 485	2 963	4 307	3 895	3 618	5 217
Předměty dlouhodobé potřeby (MOPN)	2 249	7 360	4 610	7 030	9 309	11 500	9 500
Sociální vyloučení (MOPS)	800	1 000	1 000	1 000	1 000	875	1 000
Činnosti nezaopatřeného dítěte (MOPD)	1 531	802	831	2 185	1 810	2 006	1 605

Zdroj: MPSV

Přídavek na dítě

Do skupiny domácností ohrožených chudobou a sociálním vyloučením lze řadit i nízkopříjmové domácnosti s dětmi, přičemž mezi takové domácnosti patří příjemci dávky přídavek na dítě.[9] Počet vyplacených přídavků na dítě v přepočtu na obyvatele ve městě Jičín se svou výší neliší od celorepublikového průměru.

Tabulka 27 - Počet vyplacený PnD na 100 obyvatel za průměrný měsíc

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Jičín	3,1	2,8	2,2	1,9	1,9	2	2,6	3,1	3	
Jičín – SO ORP	3,5	3,1	2,4	2,1	2	2,1	2,8	3,5	3,3	
Královéhradecký kraj	3,7	3,2	2,5	2,2	2,1	2,2	2,7	3,3	3,2	
Obce ČR	3,7	3,2	2,5	2,2	2,1	2,2	2,6	3,1	3	
Počet PnD v Jičíně vyplacených v průměrném měsíci	515	470	371	320	308	317	417	508	486	453

Zdroj: MPSV

[9] Jedná se o domácnosti, kde je čistý příjem nižší než 3,4násobek životního minima rodiny.

Zdraví

Oblastní nemocnice Jičín zajišťuje akutní lůžkovou, neakutní lůžkovou i ambulantní péči, přičemž poskytuje akutní péči pro celý okres Jičín, Novobydžovsko a v některých oborech i části sousedních okresů. V Oblastní nemocnici Jičín rovněž funguje lékařská pohotovost. ZZS disponuje novou výjezdovou základnou v Robousích, ze základny jsou vedeny 1x RLS a 2x RZP. Poliklinika Jičín v Jungmannově ulici zahrnuje několik praktických lékařů a dále pediatrii, alergologii/imunologii, diabetologii, dermatologii, mamografii, neurologii, oční, ORL/foniatrii a stomatologii. V budově jsou také služby zdravotnické dopravy a domácí péče. V oblasti duševního zdraví Jičín disponuje psychiatrickým oddělením nemocnice a také Centrem duševního zdraví. Současně je to oblast, kde existují kapacitní problémy, i proto dochází k výstavbě psychiatrického pavilonu s 43 lůžky a novými psychiatrickými a psychologickými ambulancemi včetně dětských. Zubní pohotovost je řešena rotačně po celém okrese, služba se střídá mezi ordinacemi v různých městech a obcích.

V rámci Oblastní nemocnice Jičín je z hlediska sociální práce jako největší problém při propouštění pacientů v bytové nouzi vnímán nedostatek rychle dostupného návazného bydlení. Sociální pracovnice nemocnice má při propouštění jen omezený čas řešit sociální situaci. Jakmile pacient už nepotřebuje akutní zdravotní péči, vzniká tlak na uvolnění lůžka. Není proto vždy možné vyřídit například dávky, bydlení nebo další podporu ještě během hospitalizace – zde je možnost aktivnější návaznosti Úřadu práce a dalších institucí přímo do nemocnice. Sociální pracovnice by uvítala, kdyby pracovník ÚP mohl v odůvodněných případech přijít za pacientem a žádost o dávky s ním začít řešit už během hospitalizace. Pouhé předání kontaktu často nestačí, protože část klientů na úřad následně vůbec nedorazí.

Za slabší místo lze podle respondentů považovat také propojení mezi některými službami péče o duševní zdraví a sociální prací nemocnice. Komunikace s nemocničními lékaři v některých případech probíhá přímo mezi zdravotníky a pracovníky návazných služeb, bez výraznějšího zapojení nemocniční sociální práce. To může snižovat systematičnost předávání informací a návaznosti sociální podpory po propuštění nebo při řešení komplexnější situace pacienta.

Zmiňovaným tématem je rovněž dostupnost mobilní hospicové péče, zejména směrem na Kopidlno a Dětenice. Kvůli dojezdovým limitům jednotlivých hospiců vznikají „bílá místa“, kam žádná služba standardně nedojíždí.

Problematika duševního zdraví

Kromě systémových (a celorepublikových problémů), jako je nedostatek dětských psychiatrů a obecně dlouhé čekací lhůty pro přijetí do péče respondenti nejčastěji zmiňovali, že v regionu chybí (zvláště pro děti mladší 16 let) dostupná krizová či krátkodobá terapeutická pomoc.

V rámci Jičína funguje CDZ poskytující služby osobám starším 16 let s bydlištěm v okrese Jičín. Jedná se především o klienty se závažným duševním onemocněním z okruhu psychóz. Multidisciplinární tým propojuje sociální práci, psychiatrické sestry a psychiatra a působí terénně v celém okrese. CDZ pravidelně spolupracuje s psychiatrickým oddělením jičínské nemocnice a spádovými nemocnicemi. U duálních diagnóz využívá vlastního adiktologa a spolupracuje rovněž s organizací Laxus. Limitem je horší dostupnost specializovaných služeb mimo Jičín, zejména kvůli nutnosti dojíždění do Hradce Králové, které může být pro některé klienty finančně zatěžující.

Manželská a rodinná poradna Jičín je odborné sociální poradenství s prvky terapie. Poradna pracuje s rodinami, které přicházejí samy, přes OSPOD nebo na základě soudní zakázky. U mládeže řeší dopady rodičovských konfliktů, traumata a výchovné obtíže, ale také odmítání školy, šikanu, drogy a sebepoškozování. Nabízí individuální a rodinnou terapii i dětské skupiny. Mladiství se do služby dostávají hlavně přes rodinu a OSPOD, nikoli přes školy. Služba disponuje 2 plnými úvazky a externím terapeutem.

Problematika látkových závislostí

Nezisková organizace, která zajišťuje terénní služby pro lidi závislé na návykových látkách v Jičíně a v rámci ORP, je organizace Laxus, z. ú. V Jičíně samotném a v okolních vsích měla NNO v přímém kontaktu 14 osob, přičemž jasně dominuje intravenózní užívání pervitinu, v okrajové míře se může vyskytovat i užívání opiátů (sezonní, získáváním makoviny z polí), v rámci sekundární výměny se v Jičíně jedná o dalších zhruba 5 osob. Drogová scéna je dle zkušeností NNO dlouhodobě stabilní, s vysokou mírou latence, někteří klienty mohou zajíždět do Jičína či dalších měst, kde terénní programy působí, z jiných míst z důvodu větší anonymity. Dle poznatků NNO nejsou mezi jičínskými klienty v současné době osoby bez přístřeší, klienti Laxusu tak bydlí nejčastěji na ubytovnách, v podnájmech, či ve vlastním bydlení v rámci rodiny. Zhruba 1/3 klientů na Jičínsku má stabilní zaměstnání, zbylí klienti pracují pouze sezónně, případně nárazově beze smlouvy či jsou pobíratelé invalidního důchodu. Průměrný věk klientů je nad 35 let. Výměna injekčního materiálu, jakožto služba harm reduction, probíhá kromě samotného terénního programu i v některých lékárnách, počet vydaných injekčních stříkaček v posledních letech postupně klesá s tím, jak se mění způsoby užívání i druhy OPL. Od roku 2025 se na financování služeb podílí i město Jičín, v příštích letech se ve městě plánuje otevření ambulance.

V rámci Jičína rovněž funguje ambulantní skupinová psychoterapie určená lidem v akutní fázi závislosti i lidem po léčbě, služba je zpoplatněná (200 Kč za sezení) a klienty jsou dominantně osoby s alkoholovou závislostí.

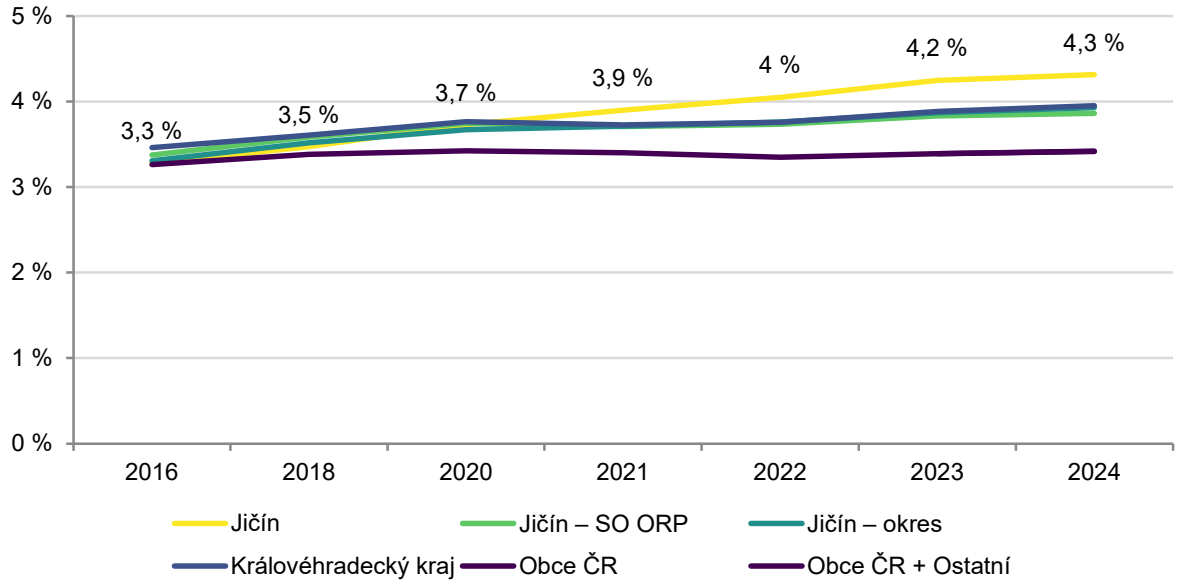
Dostupnost a návaznost služeb pro rodiny dětí se zdravotním postižením na Jičínsku

Na území ORP Jičín působí dvě služby rané péče – Centrum LIRA Liberec a Středisko rané péče Sluníčko z Hradce Králové. Jejich souběžné působení je hodnoceno jako výhoda, protože rodiny dětí se zdravotním postižením nebo ohroženým vývojem mají v regionu poměrně dobrou dostupnost odborné podpory. Obě služby pracují s rodinami přímo v jejich domácím prostředí, což snižuje dopravní, finanční i organizační bariéry. Služba je dobrovolná, a proto záleží také na tom, zda rodina doporučení odborníků využije a ranou péči skutečně kontaktuje. Centrum LIRA spolupracuje v ORP Jičín s osmnácti rodinami, z toho sedm rodin žije přímo v Jičíně. Organizace zaznamenává rostoucí poptávku, přičemž mezi klienty přibývají zejména děti s poruchou autistického spektra. Zásadním problémem není dostupnost samotné rané péče, ale nedostatek dalších odborníků, na které by bylo možné děti a rodiče navázat. Raná péče Sluníčko aktuálně spolupracuje se sedmnácti rodinami v ORP Jičín, přičemž šest z nich, tedy přibližně třetina, žije přímo ve městě. Významnou oblastí práce obou služeb je začleňování dětí do předškolního vzdělávání. Lira uvádí příklady společných setkání rodičů, mateřské školy, SPC a poradkyně rané péče, na nichž se předem nastavovaly podmínky docházky dítěte. Děti se daří zapojovat do mateřských škol již přibližně od tří let a následně přecházejí jak do běžných základních škol, tak do speciální školy v Soudné. Také Sluníčko hodnotí spolupráci s MŠ Větrov i dalšími mateřskými školami jako bezproblémovou. Návaznou službou pro Jičín je Apropo Jičín, o. p. s. poskytující služby a podporu osobám s postižením.

Příspěvek na péči

Příspěvek na péči (PnP) se poskytuje osobám, které jsou z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu závislé na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění pomoci, která může být poskytována prostřednictvím sociálních služeb nebo jiných forem pomoci při zvládání základních životních potřeb osob. Průměrný podíl obyvatel pobírajících příspěvek na péči v posledních 5 letech pohybuje nad průměry kraje, okresu i ORP.

Graf 18 – Vývoj podílu příjemců PnP

Zdroj: MPSV

Nejčastěji zmiňovaným problémem v oblasti duševního zdraví je absence dostupné krizové a krátkodobé terapeutické pomoci, zejména pro děti mladší 16 let. Přestože v Jičíně funguje psychiatrické oddělení nemocnice, Centrum duševního zdraví a Manželská a rodinná poradna, chybí služba, která by dokázala rychle reagovat na akutní psychické obtíže dětí a dospívajících ještě před tím, než je nutná dlouhodobá psychiatrická nebo terapeutická péče. Situaci dále komplikuje obecný nedostatek dětských psychiatrů a dlouhé čekací lhůty.

Další významná mezera se týká podpory lidí se zdravotním postižením a jejich rodin, především pracovní uplatnění lidí s těžším postižením. Sociální podnik Veronika zaměstnává přibližně 20 lidí se zdravotním postižením, jeho další rozšiřování je však podle Charity omezené ekonomickou udržitelností a závislostí na podpoře Úřadu práce. Organizace Apropo má sociálně-terapeutické dílny, další klienti pak – i s ohledem na omezenou kapacitu dílen – dojíždí do zaměstnání v rámci chráněného trhu práce do dalších měst v regionu.

Za konkrétní nedostatek v regionu byla označena také hospicová péče, především mobilní hospic. Ta není na celém Jičínsku dostatečně dostupná, což omezuje možnost, aby lidé v závěru života mohli zůstat doma při zajištění potřebné odborné péče.

Soužití a participace

Participace je deklarována jako součást strategického řízení samotného města. Strategický plán rozvoje města zařadil mezi priority oblasti Správa města „Podporu participace veřejnosti“ a počítá s využíváním participativních metod při rozhodování města. Při přípravě minulého strategického plánu byl realizován průzkum názorů obyvatel a proběhlo veřejné projednání.

Konkrétní participační nástroje město využívá zejména při přípravě vybraných koncepčních dokumentů a investičních témat. Při tvorbě Plánu udržitelné městské mobility byly v roce 2024 realizovány dotazníkové průzkumy mezi obyvateli a organizacemi, workshop pro odbornou veřejnost a workshop zaměřený na přístupnost a bezbariérovost dopravy. Získané podklady měly být vyhodnoceny a využity

při zpracování analytické části plánu. Veřejnost měla rovněž možnost registrovat se k dalším elektronickým konzultacím či se aktivně zapojit do procesu přípravy dokumentu.

Specifický mechanismus zapojování cílových skupin existuje v rámci komunitního plánování sociálních služeb. Naposledy v lednu až březnu 2026 Odbor sociálních věcí a zdravotnictví zjišťoval potřeby mimo jiné u zástupců uživatelů sociálních služeb a sociálních pracovníků. Z těchto podkladů byly formulovány také potřeby osob ohrožených sociálním vyloučením a osob sociálně vyloučených a následně projednávány v pracovních skupinách komunitního plánování.

Město dosud případná veřejná setkávání pořádalo ve formálních, reprezentativních prostorách města, v budoucnu by však jedním z míst komunitního setkávání měla být i Knihovna Václava Čtvrtka. Rekonstrukce má knihovnu proměnit v „obývák města“, tedy fyzicky i mentálně bezbariérové komunitní místo využitelné pro přednášky, vzdělávání, setkávání malých skupin i participaci veřejnosti.

Město v současné době nemá k dispozici systematický způsob, kterým by při běžných participačních aktivitách aktivně oslovovalo obtížněji dosažitelné skupiny, například obyvatele ohrožené sociálním vyloučením či romské domácnosti. Ze strany města bylo rovněž zmiňováno, že zájem o veřejná setkávání k vybraným tématům je ze strany obyvatel obecně spíše nízký.

V rámci romské menšiny, která je v Jičíně soustředěna především v jižní části města, byly v minulosti snahy o volnočasové komunitní aktivity (fotbalový turnaj a hudebně-taneční činnost) díky dvěma osobám z řad místních Romů, kteří jsou navíc na osobní bázi v kontaktu s dalšími aktivními osobami v Kopidlně a ve Vysokém Veselí. V poslední době je však tato činnost v útlumu z důvodu zdravotních problémů organizátorů, časové náročnosti, obtížného shánění finančních prostředků a v neposlední řadě i obtížného zapojování mladistvých.

Samotné zapojování romské menšiny ze strany města do participativních aktivit a procesů zmiňováno nebylo (nad rámec účasti jejich zástupců na pracovních skupinách, kde se projednává tematika etnických a národnostních menšin).

Na Jičínsku rovněž působí dvě hlavní Místní akční skupiny, MAS Otevřené zahrady Jičínska a MAS Brána do Českého ráje, přičemž samotné město Jičín spadá primárně pod aktivity první jmenované. MAS na Jičínsku působí především jako propojovací a projektový aktér mezi obcemi, školami, sociálními službami a místními organizacemi. Z hlediska komunitních a participativních aktivit je stěžejní projekt Společně v komunitě (OPZ+), plánovaný do konce roku 2028. Jeho součástí je komunitní pracovník, který má objíždět obce, mapovat jejich potřeby a hledat možnosti spolupráce. Projekt se zaměřuje na komunitní a mezigenerační setkávání, podporu duševního zdraví a další aktivity reagující na místní situaci.

MAS rovněž realizuje projekt MAP V. V něm je zapojeno 45 mateřských a základních škol. Řeší hlavně přechod dětí z MŠ do ZŠ a mezi 1. a 2. stupněm, metodickou podporu učitelů a asistentů, prevenci a psychosociální adaptaci žáků, sdílení dobré praxe a konkrétní programy pro děti. Fungují zde platformy MŠ–ZŠ, asistentů pedagoga a výchovných poradců/metodiků prevence. Významným tématem je právě nepravidelná předškolní a školní docházka a obtížné zapojování rodičů, kteří běžné osvětové akce často nenavštěvují.

Ze strany MAS zaznívá požadavek na lepší tok informací ze strany města Jičína. MAS není vždy zvána na jednání týkající se vzdělávání a sociální oblasti, ačkoliv sama sebe chápe jako subjekt, který může přenášet informace mezi městem, menšími obcemi, školami a službami a převádět zjištěné potřeby do konkrétních projektů.

Překážkou úspěšnější realizace některých minulých projektů bylo rovněž časté střídání pracovníků a také chybějící terénní či komunitní pracovník schopný děti aktivně vyhledávat a motivovat – právě tuto oblast by bylo vhodné řešit v užší spolupráci s obcemi, které mnohdy mají povědomí o aktivních osobách z řad například romské komunity.

MAS rovněž tento rok realizovala akci „Strom přání“, která měla za cíl sebrat podněty od obyvatel Jičínska k tomu, co jim v území chybí a co by si přáli zlepšit. Zaznamenáno bylo přibližně padesát konkrétních podnětů.

Nejvýraznějším tématem byla oblast sportu a aktivního trávení volného času. Obyvatelé si přejí především lepší cyklistickou infrastrukturu, tedy více cyklostezek a cyklopruhů a jejich kvalitnější značení, dále pumptrack, skatepark, hřiště pro starší děti, možnosti lezení, taneční aktivity, lepší podmínky pro kolečkové brusle či další sportovní zařízení a pravidelné sportovní akce. Z výsledků je patrná potřeba rozvíjet nabídku nejen pro malé děti, ale také pro dospívající a mladé lidi, kteří mají v území méně možností smysluplného trávení volného času.

Výrazně se objevovala také potřeba větší nabídky kulturních, společenských a komunitních aktivit. Lidé zmiňovali častější jarmarky, poutě a vánoční trhy, více koncertů a festivalů, akcí pro děti nebo společné sportovní aktivity.

Další významnou oblast představovala doprava a kvalita veřejného prostoru. Opakovaně se objevovala kritika autobusového nádraží v Jičíně a požadavky na jeho rekonstrukci, zastřešení nebo celkové nové řešení. Obyvatelé dále upozorňovali na potřebu většího množství zeleně ve vybraných oblastech a celkově čistšího a kvalitnějšího veřejného prostoru.

Plán rozvoje služeb a memorandum o spolupráci

Aktuálním strategickým dokumentem je Plán rozvoje sociálních služeb pro správní území města Jičín na období let 2023–2026. První skupinu priorit tvoří zachování již poskytovaných služeb. Plán počítá s pokračováním osobní asistence a rané péče pro děti se zdravotním postižením, sociálně aktivizačních služeb pro rodiny, nízkoprahového klubu, azylového domu, občanské poradny, noclehárny, terénního programu pro uživatele návykových látek a širokého souboru služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením. U řady služeb se předpokládá zvýšení časové kapacity nebo počtu pracovních úvazků, aniž by se měnila základní okamžitá či lůžková kapacita.

Analýza potřeb uvádí, že v celém správním území je žádoucí zvýšit denní kapacitu pečovatelských služeb přibližně o 50 osob, osobní asistence rovněž o 50 osob a denních stacionářů přibližně o 60 osob. Důraz je kladen na rovnoměrné územní pokrytí, protože obyvatelé menších obcí mají k sociálním službám často horší přístup než obyvatelé Jičína.

Shrnutí hlavních zjištění

Jičín se podle indexu sociálního vyloučení pohybuje ve středním pásmu obcí ohrožených sociálním vyloučením. Situace se v posledních letech zhoršila zejména v dimenzi bydlení. Ve městě není jedna jasně vymezená sociálně vyloučená lokalita, problémy jsou rozptýleny mezi jednotlivé domácnosti, ubytovny a nájemní bydlení. V roce 2025 se však příjemci dávek hmotné nouze výrazněji koncentrovali zejména v Balbínově ulici a ulici Na Hrádku, tedy v rámci dvou soukromých ubytoven.

Výrazně roste využívání příspěvku na bydlení – v roce 2025 jej pobíralo v průměrném měsíci 435 domácností, přičemž nárůst je patrný zejména u seniorů. Současně roste počet příjemců příspěvku na živobytí. Z hlediska sociálního vyloučení je zásadní přesun doplatku na bydlení ze standardních bytů směrem k ubytovnám, kdy v roce 2025 připadalo již 60 % jeho výplat právě na ubytovací zařízení.

Bydlení: Město disponuje přibližně 400 obecními byty (z toho zhruba 100 v režimu DPS), tedy necelými 5 % bytového fondu, a mimo DPS se ročně uvolňuje jen asi 10–15 bytů. Pro rok 2024 bylo v Jičíně odhadováno 139 osob v bytové nouzi, mezi nimi asi 38 dětí a přibližně 19 rodin s dětmi. Více než polovinu domácností v bytové nouzi tvořili obyvatelé ubytoven. V celém ORP bylo současně identifikováno 2 421 domácností ohrožených ztrátou bydlení, nadměrnými náklady či energetickou chudobou. Nejvýraznější problém v oblasti bydlení představuje dlouhodobé setrvávání lidí v nejistém a nestandardním bydlení, zejména na ubytovnách. Možnosti řešení limituje omezený bytový fond obce a finančně obtížně dostupné komerční nájemní bydlení.

Počet osob bez přístřeší se dlouhodobě pohybuje okolo dvaceti, přičemž zhruba polovina využívá dlouhodobě služeb noclehárny. Významnou část tvoří lidé středního a vyššího věku. Noclehárna a azylový dům pro rodiny s dětmi představují důležitou záchrannou síť, problémem však zůstává nedostatek navazujícího standardního bydlení. Ve městě dosud chybí nízkoprahové denní centrum, které by umožnilo intenzivnější sociální práci s klienty, jeho vybudování je však plánováno.

Bezpečnost: Město má fungující, pravidelně se scházející Komisi prevence kriminality, nová Strategie prevence by měla být zpracována do podzimu 2026. Bezpečnostní situace v samotném Jičíně je hodnocena jako celkově stabilní, problémy mají především podobu narušování veřejného pořádku, alkoholu na veřejnosti atp. Z hlediska bezpečnostní situace nepředstavují ubytovny významný zdroj problémů.

Drogová scéna je v Jičíně poměrně málopočetná a skrytá, s jasnou převahou užívání pervitinu, věk intravenózních uživatelů OPL se postupně zvyšuje. Výhledově by do sítě pomoci osobám závislým i jejich blízkým měla přibýt ambulantní forma programu organizace Laxus, která tak doplní dosud chybějící možnosti návazného řešení drogových závislostí.

U mladých lidí se vedle alkoholu a tabáku prosazuje především vapování, kratom, HHC či podobné chemické deriváty konopí a rovněž digitální závislosti. Prevence stojí na průniku vlastních programů škol, preventivních aktivit městské a státní policie a smluvní činnosti neziskových organizací.

Ohrožená rodina: Děti ze sociálně vyloučeného prostředí navštěvují místní NZDM, spíše se však nezapojují do aktivit nabízených Střediskem volného času. Dle aktérů se jedná spíše o nezájem rodin o aktivní trávení volného času, v městě jsou dostupné možnosti zafinancování placených kroužků.

SAS Sasanka se sociálně vyloučenými rodinami v rámci samotného Jičína spolupracuje spíše méně často, převládají problémy typu záškoláctví, duševního zdraví dětí, rodičovských kompetencí, konfliktní rozvodů či náročných výchovných situací.

Celkově je Jičín vnímán jako město s relativně dobrou sítí sociálních služeb, problémem je však slabší koordinace mezi jednotlivými aktéry. Chybí častější společná setkávání, systematičtější komunitní plánování a lepší mechanismus předávání klientů mezi městem, školami a sociálními službami.

Vzdělávání: Sociální a vzdělávací znevýhodnění je mezi školami rozloženo nerovnoměrně. Největší koncentrace romských dětí, cizojazyčných žáků a sociálně znevýhodněných dětí je na ZŠ 17. listopadu, což vytváří riziko postupné segregace a vyšší personální zátěž školy. Rozdíly existují také mezi MŠ. Klíčovým systémovým problémem je také dlouhodobá stabilita školních asistentů, asistentů pedagoga a dalších podpůrných profesí a lepší koordinace škol s poradenskými a sociálními službami.

Předčasně ukončili povinnou školní docházku v roce 2025 tři z 296 vycházejících žáků, tedy přibližně 1 %, dle místních aktérů je problémem spíše otázka dokončení návazného vzdělání.

Zadlužení a exekuce: V exekuci bylo ve druhém čtvrtletí 2026 přibližně 5,1 % obyvatel starších 15 let, což je méně než krajský i celostátní průměr, problémem však zůstávají vícečetné exekuce a vysoké částky dluhů. Občanská poradna upozorňuje, že právě lidé ze sociálně vyloučeného prostředí často předlužení aktivně neřeší a přicházejí spíše s problémy bydlení či příjmů. Bariérou je nízká informovanost i práce v šedé ekonomice, ambulantní činnost dluhového poradenství by bylo vhodné doplnit terénní formou, která by lépe cílila na obyvatele ubytoven.

Nezaměstnanost: Celková nezaměstnanost zůstává relativně nízká, ale v roce 2024 vzrostla z 2,33 % na 3,32 %, evidováno bylo 326 uchazečů, meziročně o 42 % více. Uchazeči s nejnižšími úrovněmi vzdělání tvořily v roce 2024 asi 36 % evidence, dalších 31,7 % byli vyučení. Problémem je tak spíše umístitelnost dlouhodobě nezaměstnaných a nízkokvalifikovaných osob, u nichž se často kumulují zdravotní omezení, exekuce, slabá pracovní historie a další znevýhodnění. Nabídka jednoduchých nekvalifikovaných míst klesá a ve městě chybí systematické tréninkové či prostupné zaměstnávání s intenzivnější podporou a mentoringem.

Zdraví: Největší mezerou je nedostupná rychlá krizová a krátkodobá terapeutická pomoc pro děti a dospívající, dlouhé čekací lhůty a systémovým problémem pak obecný nedostatek dětských psychiatrů. Sociální podnik Veronika zaměstnává přibližně 20 osob se zdravotním postižením, ale jeho další kapacitní růst je omezen ekonomickou udržitelností. I s ohledem na charakter pracovní činnosti by rovněž byla žádoucí existence jiných možností zaměstnávání pro OZP, které v současnosti často dojíždějí do okolních měst. Ze strany místních aktérů rovněž zaznívala potřeba posílit síť hospicové péče, zejména v dostupnosti mobilního hospice.

Soužití a participace: Město využívá participační nástroje při přípravě vybraných strategií a investic, nemá však systematický mechanismus aktivního oslovování obtížně dosažitelných skupin, například osob ohrožených sociálním vyloučením či romských domácností.

Účast obyvatel na některých veřejných a osvětových aktivitách je nízká a zapojování romské komunity stojí především na jednotlivých aktivních osobách. Chybí stabilnější terénní a komunitní práce, která by pomáhala obyvatele vyhledávat a motivovat.

Síť místních institucí, škol a sociálních služeb je široká, spolupráce však často závisí na osobních kontaktech a projektových platformách. Prostor ke zlepšení představuje pravidelnější sdílení informací, systematičtější komunitní plánování a silnější koordinační role města.

Seznam literatury

Český statistický úřad (ČSÚ; dostupné z: http://czso.cz)

Holpuch, P. (2025). Důvody a kontext úspěchu při řešení situace v bydlení lidí, kteří překonali vlastní bezdomovectví (Policy Brief). Výzkumný ústav práce a sociálních věcí. (Dostupné z: https://www.rilsa.cz/vystupy/duvody-a-kontext-uspechu-pri-reseni-situace-v-bydleni-lidi-kteri-prekonali-vlastni-bezdomovectvi/)

Girtová, K. (2025). Datový report Jičín. Odbor rozvoje a soudržnosti bydlení MMR.

Mapa kriminality (dostupné z: http://www.kriminalita.policie.cz)

Mapa pěstíren a varen (dostupné z: https://varnyapestirny.policie.cz/)

Mapa zadlužení (dostupné z: https://www.mapazadluzeni.cz/)

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)

Město Jičín. 2025. Koncepce obecního bydlení města Jičín. Jičín: Město Jičín. Zpracováno ve spolupráci s Kontaktním a konzultačním centrem Státního fondu podpory investic (KKC SFPI).

Město Jičín. 2023. Plán rozvoje sociálních služeb pro správní území města Jičín na období let 2023–2026. Jičín: Město Jičín, Městský úřad Jičín, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví.

Úřad práce České republiky (ÚP ČR)

Vališová, H. (2018) Typologie lokalit, ve kterých žijí sociálně vyloučení. Agentura pro sociální začleňování.

Výsledky Sčítání osob v bytové nouzi na území ČR podle klasifikace ETHOS (dostupné: ETHOS_konference-Socialni-bydleni-2025_SocioFactor.pdf)

Přílohy

Příloha 1 - Typologie sociálního vyloučení v území (Vališová 2017)
Zdroj: **Odbor pro sociální začleňování/**ORBaS

	A	B	C
1 (dům)	Sociálně vyloučený rodinný dům 	Sociálně vyloučený bytový dům 	Bytový dům s vyšším podílem sociálně vyloučených bytů
2 (spojité území)	Skupina sociálně vyloučených rodinných domů 	Skupina sociálně vyloučených bytových domů 	Skupina bytových domů s vyšším podílem sociálně vyloučených bytů
3 (nespojité území)	Lokalita s vyšším podílem sociálně vyloučených rodinných domů 	Lokalita s vyšším podílem sociálně vyloučených bytových domů 	Lokalita s vyšším podílem bytových domů s vyšším podílem sociálně vyloučených bytů

Příloha 2 - Seznam členů poradního sboru ÚP

jméno a příjmení	instituce / firma
Mgr. Marcela Danišová	Úřad práce ČR
Ing. Jitka Nováková	Úřad práce ČR
Bc. Dagmar Michalčíková	Úřad práce ČR
Ing. Jiří Bílek	Okresní správa sociálního zabezpečení Jičín
Mgr. Jana Hladíková	Oblastní inspektorát práce pro Královehradecký a Pardubický kraj
plk. Mgr. Petr Mucha MBA	Policie ČR, Územní odbor Jičín
Mgr. Jiří Mošna	Probační a mediační služba Jičín
brig. gen. Mgr. Jiří Mach	Vězeňská služba ČR, Věznice Valdice
Ing. Peter Bareš	Město Jičín
Ing. et Ing. Zdeněk Sucharda	Město Nová Paka
Mgr. Martin Bártík	Město Hořice
Mgr. Michal Kuchta	Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů ČR
Mgr. Pavla Merková	Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje

Bc. Jan Gregor, MBA, MSc.	AUMOVIO Czech Republic s.r.o.
Ing. Jana Myšková	HYDRA a.s.
Tomáš Kročil	Ronal CR s.r.o.
Ing. Blanka Mašková	C.S.CARGO a.s.
Ing. Romana Doubková	Oblastní nemocnice Jičín a.s.
Marcela Čejková	Seco Industries s.r.o.
Mgr. Monika Urrea	Mileta a.s.
Ing. Mgr. Markéta Petrová	SQS Vláknová optika a.s.
Marcela Čejková	Lázně Bělohrad a.s.
Ing. Mgr. Miroslav Jarý	DEPRAG CZ s.r.o.
Romana Orctová, DiS.	Freudenberg Home a Cleaning Solutions s.r.o.
Vladimír Bárta, DiS.	ANTOLIN Liban, s.r.o.
Mgr. Lucie Jampílková	SpofaDental a.s.
Martina Zátopková	Filipa a.s.
Jitka Fučíková	Život bez bariér, z.ú.
Bc. Jitka Králová	Apropo Jičín, o.p.s.
Jiřina Ernstová	Maso Jčín s.r.o.
Ing. Miloslav Frýba	Technické služby města Jičína